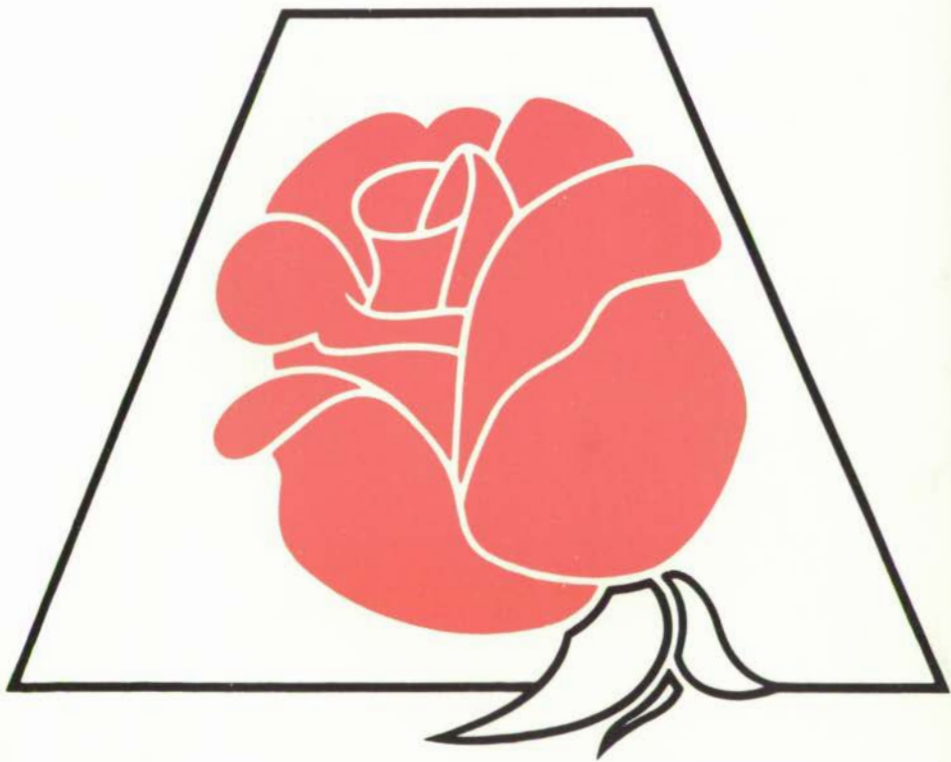
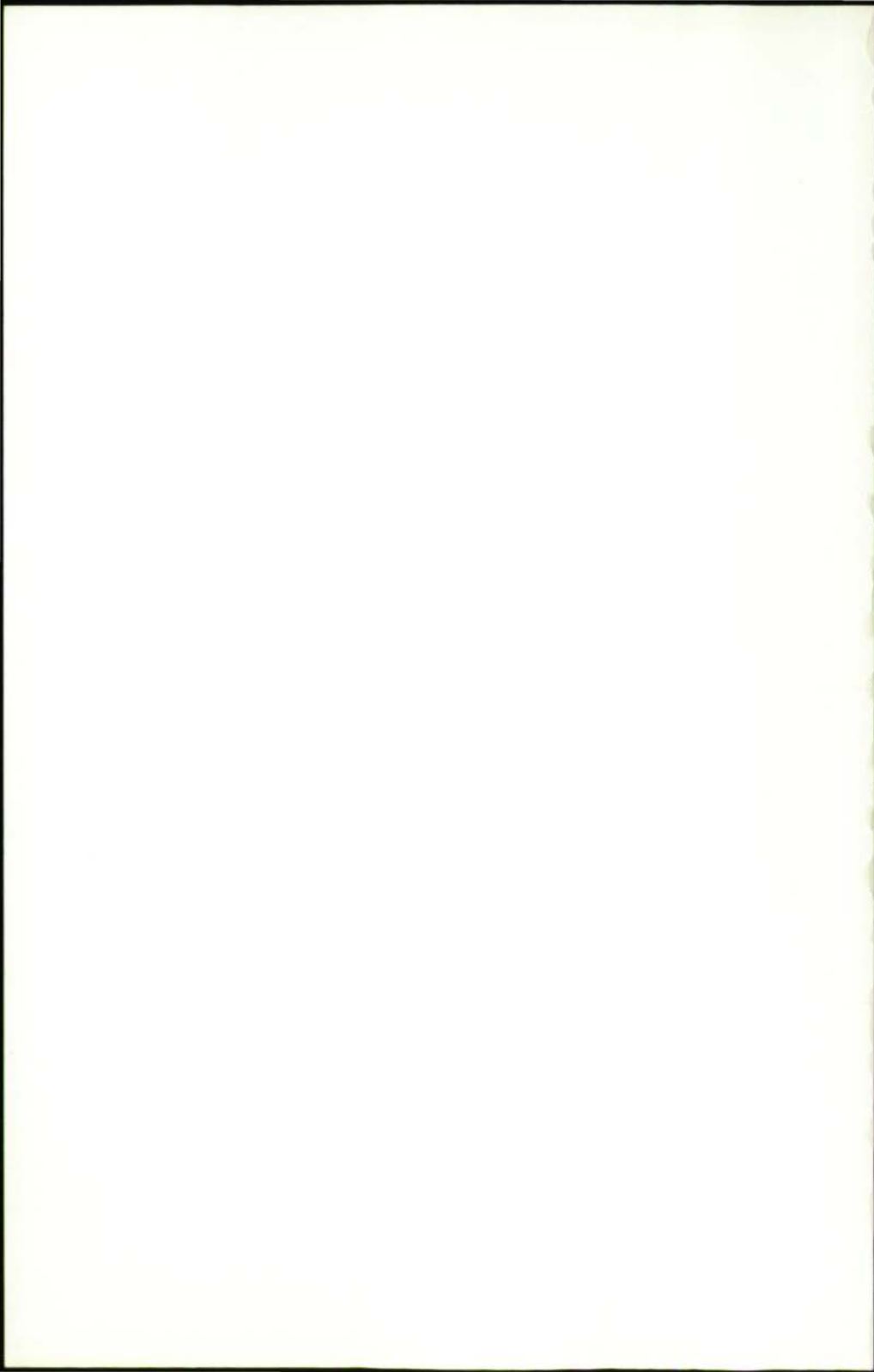

Beretning

**Det norske Arbeiderparti
1981 – 1982**

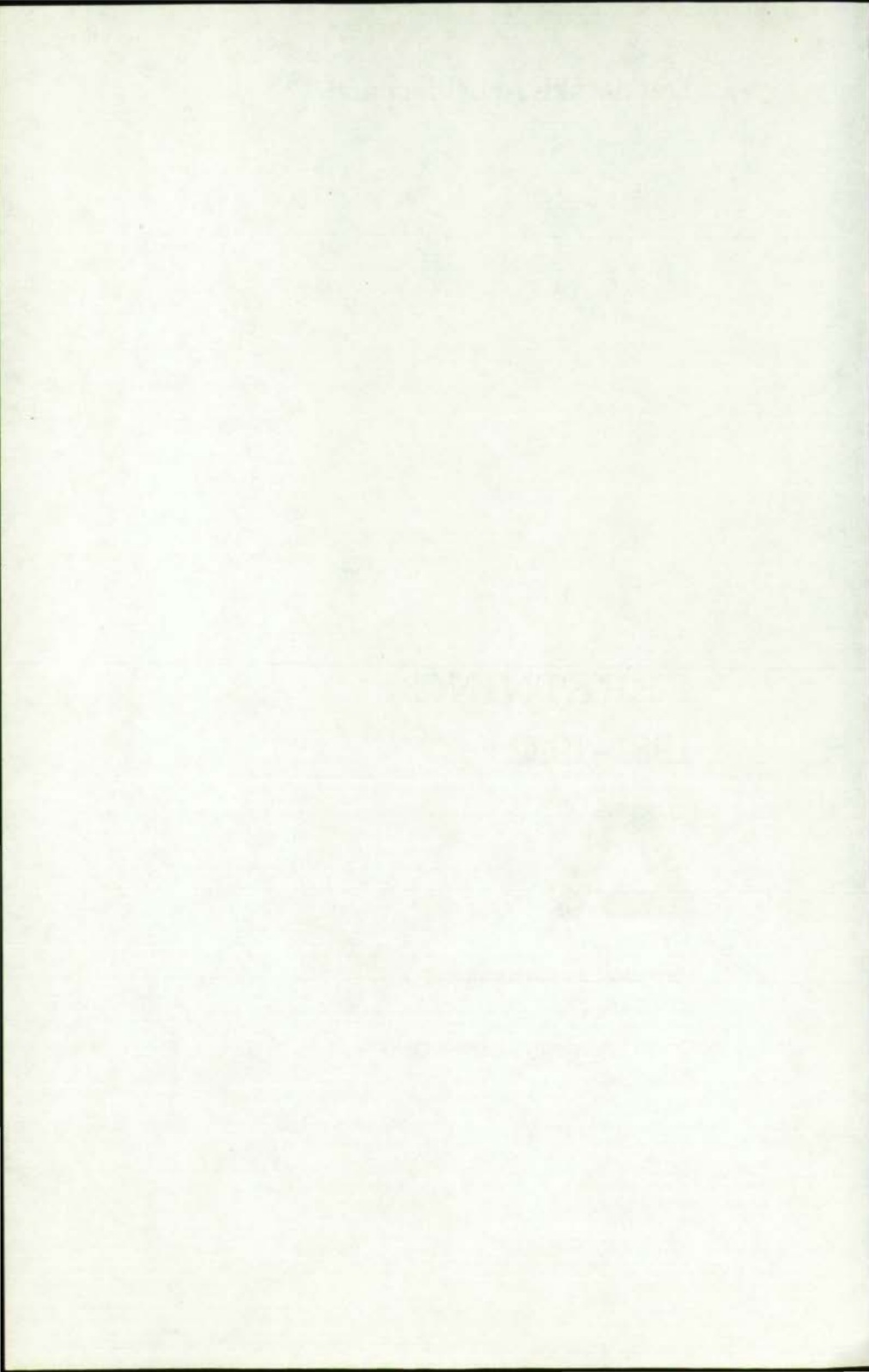
Det norske Arbeiderparti

BERETNING
1981-1982

utarbeidet av partikontoret

Trykt i Aktietrykkeriet-Oslo
Oslo 1982

Innhold

INNLEDNING	5	STATSSTØTTEN TIL DE POLITISKE PARTIENE	47
LANDSMØTET 1981	7	<i>Støtte til lokalt politisk arbeid</i>	48
SENTRALSTYRET	9	FAGLIG/POLITISK UTVALG ...	50
<i>Sentralstyrets faste utvalg</i>	9	<i>Utvalgets virksomhet</i>	50
<i>Sentralstyrets administrasjons- utvalg</i>	14	<i>Stortingsvalgkampen 1981</i>	51
<i>Fellesutvalg med LO</i>	15	<i>Konferanser</i>	52
LANDSSTYRET	16	STORTINGSVALGET 1981	54
<i>Revisjonsnemnda</i>	17	1. MAI	56
LANDSSTYRETS MØTER	18	NORDISK SAMARBEID	58
<i>Uttalelser</i>	19	INTERNASJONALT SAMARBEID	63
FELLESMØTER	23	TOSIDIG SAMARBEID	64
SAMARBEIDSKOMITEEN MELLOM LO OG DNA	24	A-LOTTERIET - LOTTERISERVICE A/S	65
PARTIETS REPRESENTASJON I STYRER OG KOMITEER	26	ARBEIDERBEVEGELSENS INTERNASJONALE STØTTE- KOMITE (AIS)	67
PARTIKONTORET	28	ARBEIDERPARTIETS STORTINGSGRUPPE	73
ÅRSMØTER I FYLKES- PARTIENE	30	<i>Gruppen og gruppestyret</i>	73
PARTIETS FYLKES- SEKRETÆRER	31	<i>Tillitsmenn i Stortinget og avdelingene</i>	73
ORGANISASJONSSAKER	32	<i>Sekretariatet</i>	73
STUDIEVIRKSOMHETEN	36	<i>Stortingsgruppas faglig/ politiske utvalg</i>	74
MEDLEMSBEVEGELSEN 1981-82	39	<i>Statsbudsjettet 1982</i>	74
KOMMUNALT ARBEID	41	<i>Alternativt budsjett 1983</i>	77
<i>Landskommunautvalget</i>	41	<i>Hovedelementene i Arbeider- partiets opplegg</i>	79
<i>Norske Kommuners Sentral- forbund</i>	42	REGJERINGEN GRO HARLEM BRUDTLANDS VIRKSOMHET ..	84
<i>Hovedkomiteen for reformer i lokalforvaltningen</i>	43	<i>Regjeringserklæringen 1981</i>	85
<i>Norsk Kommuneforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund</i>	44	<i>Trontalen 1981</i>	86
<i>Fylkenes kommunautvalg</i>	44	<i>Budsjett for 1982</i>	88
<i>Kommunalkontoret</i>	45	<i>Økonomisk politikk</i>	89
		<i>Utenrikssaker</i>	92
		<i>Boligsaker</i>	96
		<i>Familiepolitikk</i>	97
		<i>Forbrukerpolitikk</i>	97

AKTUELT PERSPEKTIV	101	<i>Rachel Grepp Heimen</i>	115
KVINNEBEVEGELSEN	102	<i>Nordisk samarbeid</i>	116
<i>Kvinnesekretariatet</i>	103	<i>Internasjonalt samarbeid</i>	117
<i>Kvinnesekretariatets komiteer</i> ...	103	<i>Henvelseler til myndighetene</i> ..	118
<i>Kvinnesekretariatets represen-</i>		ARBEIDERNES	
<i>tasjon</i>	104	UNGDOMSFYLKING	119
<i>Landsstyremøter</i>	105	A-PRESSEN 1981 OG 1982	124
<i>Landsdelskvinnekonferanser</i>	106	ARBEIDERBLADET	129
<i>Fylkeskvinneneutvalgenes årsmøter</i>	108	AKTIETRYKKERIET A/S	130
<i>Nye avdelinger</i>	108	ARBEIDERBEVEGELSENS	
<i>Organisasjonsarbeidet</i>	109	ARKIV OG BIBLIOTEK	131
<i>Studiearbeidet</i>	112	FONDS OG STIPEND	133
<i>Thina Thorleifsens Studiefond</i> ...	112		
<i>Alva Myrdal Fondet</i>	112		
<i>Kvinnebevegelsens 80-års</i>			
<i>jubileum</i>	114		

Innledning

Perioden 1981-82 har vært preget av omskiftelighet for Arbeiderpartiet. Vi startet perioden med svært lave tall i meningsmålingene. På et tidspunkt var Høyre i henhold til disse større enn Arbeiderpartiet. I månedene fram mot stortingsvalget pekte alle målinger i retning av borgerlig seier og regjeringsskifte. Det ble også resultatet og Høyre dannet regjering alene. Etter stortingsvalget har Arbeiderpartiet gradvis vunnet ny tilslutning og ved periodens avslutning er den på ca. 40 prosent. Parlamentarisk har perioden vært preget av overgangen fra å være regjeringsparti til opposisjonsparti. Organisatorisk har perioden fram til valget vært preget av programarbeid og valgkampforberedelser. Etter valget har det vært drevet et systematisk arbeid for ny tilslutning til Arbeiderpartiet og ny slagkraft.

Odvar Nordli trådte på grunn av sykdom tilbake som statsminister 3. februar 1981, og ble avløst av partiets nestformann, Gro Harlem Brundtland. I den forbindelse ble det også gjennomført en viss endring av regjeringen, bl.a. trådte partiformannen Reiulf Steen ut av denne.

Arbeiderpartiets landsmøte ble holdt på Hamar i dagene 2. - 5. april. Landsmøtets politiske innhold var i sterk grad preget av at en sluttbehandlet arbeidsprogrammet for perioden 1982-85 og vedtok nytt prinsippprogram. Reiulf Steen stilte ikke til gjenvalg som partiformann og Gro Harlem Brundtland ble enstemmig valgt til hans etterfølger. Einar Førde ble valgt som ny nestformann og Ivar Leveraas gjenvalgt som partisekretær.

Samarbeidskomiteen mellom landsorganisasjonene og de sosialdemokratiske partiene i Norden besluttet at 1. mai-feiringen i 1982 skulle gis et felles politisk innhold i hele Norden. Som slagord ble valgt FRED OG ARBEID.

FRED OG ARBEID var også slagordet for den Nordiske arbeiderkongressen som ble holdt i Sandefjord 15. - 17. juni 1982. DNA og LO var - i fellesskap - vertskap for kongressen. Denne vedtok uttalelser om Arbeid for alle, nedrustning og atomvåpenfrie soner og Israels invasjon av Libanon.

Stortingsvalget ga Arbeiderpartiet 37,2 prosent av stemmene og 65 mandater. På grunn av feil i valgoppgjøret måtte det avholdes omvalg i Troms og Buskerud. Dette ble gjennomført 6. og 7. desember 1981. Ved dette omvalget vant Arbeiderpartiet ett nytt mandat i Buskerud, slik at vi nå har 66 stortingsrepresentanter. Valget var først og fremst en seier for Høyre, som fikk 31,7 prosent av stemmene. Dette, sammen med et stort borgerlig flertall, gjorde at det for første gang på over 50 år ble dannet en ren Høyre-regjering i Norge. Kåre Willoch ble ny statsminister.

Fram til stortingsvalget var regjeringens arbeid preget av stor aktivitet, med kampen for full sysselsetting som hovedsaken. Regjeringen Harlem Brundtland la våren 1981 fram en stortingsmelding om langtidsprogrammet for 1982-85, som var helt i samsvar med Arbeiderpartiets arbeidsprogram for samme periode. Stortingsgruppa var fram til sommeren 1981 en sterk støttespiller for Arbeiderparti-regjeringene. Etter stortingsvalget har vi fått en ny stortingsgruppe og en ny parlamentarisk situasjon. Gruppa har lagt mye arbeid i å omstille seg til en konstruktiv opposisjonstilværelse, og har tatt en rekke skritt med sikte på aktivt framtidsrettet arbeid. Særlig er det grunn til å nevne at gruppa høsten 1982 presenterte et alternativt statsbudsjett til Høyre-regjeringens opplegg. Dette alternativet var formet som en aksjonsplan for full sysselsetting og har vakt bred oppmerksomhet.

Arbeidet i partiorganisasjonen var fram til valget i særlig grad preget av programbehandlingen og av forberedelsene til selve valgkampen. Alt i alt må det kunne sies at valgkampen rent teknisk ble gjennomført på en meget god måte. Utgangspunktet var imidlertid for svakt til at en kunne lykkes. Etter valget ble det lagt opp en omfattende plan for aktivitetene. Sentralt i dette opplegget var en vervekampanje som skal gå helt fram til 1985. Denne kom i gang i februar/mars 1982, og hadde som målsetting 17 000 nye medlemmer dette året. Kampanjen slo til over all forventning, og ved årets utgang har den brakt oss mer enn 20 000 nye medlemmer. Sammen med andre organisasjoner i arbeiderbevegelsen og koordinert av AOF, ble det igangsatt en større kampanje: «Aktiv Organisasjon». Også denne skal gå helt fram til 1985. I starten har den i særlig grad vært en kampanje for økt innsats i Arbeiderpartiet. Partiets bidrag til kampanjen har vært debattoppleggene knyttet til organisasjonskomiteen, et debattopplegg om de folkevalgte og partiorganisasjonen og et om det lokale programarbeidet foran kommunestyre- og fylkestingsvalgene høsten 1983. Det har vært en ganske stor aktivitet rundt disse rådslagene. Organisasjonsrådslaget ble et viktig grunnlag for organisasjonskomiteen i dens arbeid for å fremme sin innstilling. Denne blir lagt fram på landsmøtet i 1983.

Allerede tidlig høsten 1981 nedsatte sentralstyret en ny programkomite for partiet. Partiets formann Gro Harlem Brundtland er også formann i programkomiteen. Denne har fått hovedansvaret for alt programarbeid helt fram til stortingsvalget i 1985, også det som knytter seg til lokalvalgene i 1983. Ved periodens utgang kan en konstatere at programarbeidet er godt i gang, både i selve programkomiteen og i underutvalg som den har nedsatt. Aktuelt Perspektivts magasinutgave har vært nyttet aktivt i tilretteleggelsen av debatten om programmet. Bladet har bl.a. kommet ut med spesialnummer om nedrustning i tilknytning til Sosialistinternasjonalens nedrustningsgruppe og om skattepolitikk i tilknytning til arbeidet i DNAs skatteutvalg.

Landsmøtet 1981

Det norske Arbeiderparties 48. ordinære landsmøte ble holdt i Hamarhallen, Hamar, i dagene 2., 3., 4. og 5. april 1981.

Landsmøtet skal ifølge lovene bestå av landsstyrets medlemmer og 300 representanter. 200 av disse fordeles på fylkespartiene i forhold til det gjennomsnittlige antall medlemmer det er betalt kontingent for de siste to år forut for landsmøtet. De resterende 100 representanter fordeles på fylkespartiene i forhold til det stemmetall partiet oppnådde i det enkelte fylke ved siste stortingsvalg forut for landsmøtet.

Det var sendt inn fullmakter for 300 representanter. Ved åpningen var samtlige 300 representanter møtt fram, derav 21 vararepresentanter. Dessuten møtte 2 representanter fra Svalbard Arbeiderparti, som etter landsstyrets forslag ble godkjent som landsmøtorepresentanter med tale- og stemmerett. Det samlede antall representanter ble derfor 302.

Det var innbudt en rekke gjester fra Socialist International og de nordiske land. Fra Socialist International møtte generalsekretæren, fra Nordisk Samarbeidskomite Sven Dahlin. Danmark, Finland, Sverige og Island var representert av medlemmer av partiledelsen. Videre møtte en rekke innbudte fra innenlandske organisasjoner som er knyttet til arbeiderbevegelsen, samt en del personlig innbudte.

Ifølge de siste års praksis ble forhandlingene ført for åpne dører, dvs. med adgang for presse og kringkasting. Partimedlemmer fikk adgang til galleriet mot framvisning av medlemskort.

Åpningsprogrammet med tittelen «Det rødeste fylket i landet» ble fremført av en amatørgruppe fra Hedmark Arbeiderparti. Det ga gjennom tablåer, deklamasjon, sang og musikk gløtt av arbeiderbevegelsens utvikling i landets rødeste fylke. Teksten var skrevet av Kaare Wilhelmsen, og Arne Mykle sto for musikk og instruksjon. Programmet høstet stort bifall.

Sakliste:

1. Åpning og konstituering.
2. Innstilling om beretningen.
3. Innberetning fra Revisjonsnemnda.
4. Innsendte forslag.
5. Lovendringer.
6. Den politiske situasjon.
Innleder: Gro Harlem Brundtland.
7. Arbeiderpartiet i 80-årene.
 - a. Prinsippprogrammet

Innleder: Einar Førde.

b. Arbeidsprogrammet 1982-85.

Innleder: Reiulf Steen.

8. Stortingsvalget 1981.

Innleder: Ivar Leveraas.

9. Valg.

10. Avslutning.

Landsmøtet behandlet en rekke forslag som var sendt inn av partiavdelinger, kommunepartier og andre organisasjonsledd. Forslagene var delt opp i følgende grupper: a) politiske forslag, b) forslag vedrørende organisasjonssaker, c) forslag vedr. arbeidsprogrammet, d) forslag vedrørende prinsippprogrammet. Det er oppnevnt 3 redaksjonskomiteer: 1) for arbeidsprogrammet, 2) for prinsippprogrammet, 3) for politiske saker og organisasjonssaker.

Redaksjonskomiteen behandlet de innkomne forslag, og landsmøtet vedtok nytt prinsippprogram og arbeidsprogram for perioden 1982-85. Videre vedtok landsmøtet en uttalelse om Konflikten i Midt-Østen og en generell uttalelse rettet til partiets medlemmer og tilhengere over hele landet.

Etter vanlig praksis valgte landsmøtet medlemmer til sentralstyret, landsstyret og revisjonsnemnda.

Det er utarbeidet en fullstendig referatprotokoll som inneholder innledningene, debatten, uttalelsene og vedtakene.

Sentralstyret

Sentralstyret

Fram til landsmøtet i april 1981 har sentralstyret bestått av:

Reiulf Steen, formann, Gro Harlem Brundtland, nestformann, Ivar Leveraas, sekretær, Trygve Bratteli, Odvar Nordli, Tor Halvorsen, Bjartmar Gjerde, Ingvar Bakken, Grethe Johansen, Lars M. Skytøen, Ingrid Eide, Arne Grøttum, Turid Dankertsen, Thorbjørn Jagland, Aud Blegen Svindland.

Varamenn: Tor Aspengren, Ruth Ryste, Per Kleppe, Einar Førde, Kirsten Myklevoll, Ola Dahl, Liv Aasen, Egil Ranheim.

På landsmøtet 2. - 5. april 1981 ble følgende valgt:

Gro Harlem Brundtland, formann, Einar Førde, nestformann, Ivar Leveraas, sekretær, Odvar Nordli, Tor Halvorsen, Lars M. Skytøen, Gunnar Berge, Grethe Johansen, Ingvar Bakken, Liv Andersen, Ingrid Eide, Arne Grøttum, Turid Dankertsen, Egil Knudsen, Harriet Andreassen.

Varamenn: Henrik Aasarød, Esther Kostøl, Ole Knapp, Ingeborg Botnen, Edgar Sneve, Ola Dahl, Liv Aasen, Egil Ranheim.

(Ingvar Bakken avgikk ved døden juni 1982).

Sentralstyret har holdt 22 møter i 1981 og 18 møter i 1982.

Sentralstyrets faste utvalg

Sentralstyret oppnevnte høsten 1981 følgende utvalg:

Programkomite:

Gro Harlem Brundtland, formann, Thorbjørn Jagland, sekretær, Harriet Andreassen, Egil Knudsen, Tor Halvorsen, Oddrun Pettersen, Knut Frydenlund, Einar Førde, Ulf Sand, Ivar Leveraas, Bjørn Tore Godal, Åse Klundellen Haugen, Kari Gjesteby, Gudmund Hernes.

Økonomisk-politisk utvalg:

Ulf Sand, formann, Tove Strand Gerhardsen, sekretær, Juul Bjerke, Tore Lindholt, Petter J. Bjerve, Bernt H. Lund, Olav Bjerkholt, Bjørn Skogstad Aamo, Kari Gjesteby, Svein Longva, Harald Henriksen, Norvald Moe, Walborg Krosshaug, Tone B. Jamholt, Gro Hillestad Thune, Karen Helle, Anne-Lise Bakken, Esther Kostøl, Tor Halvorsen, Arne Ølen, Einar Magnussen, Gunnar Bramness, Øistein Gulbrandsen, Andreas Skartveit, Hans Raastad, Torstein Moland.

Utvalg for internasjonal-, sikkerhets- og forsvarspolitik:

Arbeidsutvalg:

Thorvald Stoltenberg, formann, Leonard Larsen, sekretær, Egl Knudsen, Guttorm Hansen, Knut Frydenlund, Bjørg Bergh.

De øvrige medlemmer:

Arne Arnesen, Olav Bucher-Johannessen, Helen Bøsterud, Ingrid Eide, Wenche Barth Eide, Bjørn Tore Godal, Johan Jørgen Holst, Trond Johansen, Arne Karstad, Brit Jørgensen, Tove Ness, Turid Sand, Kaare Sandegren, Helge Sivertsen, Albert Uglem, Vesla Vetlesen, Johan Thorud, Jens Evensen.

Landbruksutvalg:

Ingvar Bakken, formann, (etter Ingvar Bakkens bortgang overtok Oskar Øksnes), Nordahl Roaldsøy, sekretær, Lars Lauvsletten, Gunhild Løvås Skogstad, Birger Sæther, Reidun Regevik, Randi Dalby, Marit Berntsen, Andor Normann, Svein Morgenlien, Ole K. Sara, Leif Halonen, Bernhard Brennemo, Liv Østlie, Ståle Dokken, Eirin Faldet, Thorstein Treholt, Steinar Saghaug.

Fiskeriutvalg

Arbeidsutvalg:

Alf Bjørnø, formann, Frank Andersen, sekretær, Eivind Bolle, Knut Hoem, Bjørgvin Jensen, Edvin Ramsvik, Johan J. Toft, Einar Hysvær, Viggo Jan Olsen, Marit Rotnes.

Øvrige medlemmer:

Olav Bjørklund, Martin Dahle, Birger Larsen, Birger Blomquist, Per Alf Andersen, Birger Olsen, Ivan Kristoffersen, Jan Henry Olsen, Jan Skrede, Kurt Borgen, Berny Dahl, Hildur Steffensen, Målfrid Longva, Roald Vaage, Wilhelm Thoresen.

Landskommunalutvalg:

Kirsten Myklevoll, formann, John Sørfjordmo, sekretær, Oddrun Pettersen, Arne Born, Tove Heggen Larsen, Knut Korsæth, Ingeborg Botnen, Sverre Kr. Fjeld, Arvid J. Johnsen, Norvald Strand, Rolf Hansen, Arvid Berglind, Lillian Ødegård.

Hertil kommer formennene i fylkeskommunalutvalg:

Knut Pettersen, Østfold, Odd Wivegh, Oslo, Jan Terjer Hansen, Akershus, Sverre Kr. Fjeld, Hedmark, Tollef Beitrusten, Oppland, Erik Haraldseth, Buskerud, Birger Edvardsen, Vestfold, Sveinung Leerstang, Telemark, Knut Nordbø, Aust-Agder, Odd Hagen, Vest-Agder, Karl Helliesen, Rogaland, Arne Olav Nilsen, Hordaland, Bengt Martin Olsen, Bergen, Abraham Øvrebotten, Sogn og Fjordane, Arve Berg, Møre og Romsdal, Arnold Størvold, Sør-Trøndelag, Knut Aalberg, Nord-Trøndelag, Elnar Bårdsen, Nordland, Arnold Winther Johansen, Troms, Alf Birger Olsen, Finnmark.

Industriutvalg:

Per A. Utsi, formann, Jon Ivar Nålund, sekretær, Arne Finstad, Gin-

ny Gulbrandsen, Unni Ravn Frogner, Turid Kjellmann Pedersen, Jan Torkehagen, Olav Brubakken, Liv Helle Danielsen, Jan Balstad, Robert Hermansen, Tone Fagereng Nordenborg, Ingvar Langeng, Eirik Haugen.

Oljeutvalg:

Finn Kristensen, formann, Sverre Bergh Johansen, sekretær, Ole Knapp, Bjørn Skogstad Aamo, Lars A. Myhre, Arthur A. Svensson, Liv Valstrand, Siri Bjerke, Harald Norvik, Inger Lise Gjerv, Tove Strand Gerhardsen, Oddvar J. Majala, Karl Gjestebø, Johan Nic. Vold, Lars M. Skytøen, Per Brannsten.

Samferdselsutvalg:

Ronald Bye, formann, Karen Helle, sekretær, Tove Heggen Larsen, Hilmar Egeli, Kjell Dankertsen, Walter Kolstad, Olav Habberstad, Kjell Borgen, Barbara Gulbrandsen.

Skatteutvalg:

Ulf Sand, formann, Olav Ljones, sekretær, Anneliese Dørum, Vidar Christiansen, Arne Øien, Ruth Kolstad, Thor Tomassen, Aud Watne-bryn, Solveig Torsvik, Ronald Bye, Sissel Bauck, Hallvard Bakke, Stein Reegård, Dagmar Storås, Bjarne Mørk Eideim, Torstein Moland.

Utvalg for kultur og kulturarbeid:

Arbeidsutvalg:

Britt Fuglevaag, formann, Bjørn Granum og Gunnar Gregersen, sekretærer, Svein Erik Brodal, Kjell Bækkelund, Ellen Karine Hougen.

Øvrige medlemmer:

Bjørn Sørensen, Arild Boman, Trygve Johansen, Liv Buck, Tryggve Aakervik, Otto Chr. Sættem jr., Per Theodor Haugen, Bjørn Kruse, Anne Marie Komissar, Stanley Stornes, Rigmor Hansen, Vie Some, Karen Randers-Pehrson, Tor Åge Bringsværd, Svein Bjørn Aasnes.

Forbruker-politisk utvalg:

Esther Kostøl, formann, Thor-Egil Gruer, sekretær, Gro Hillestad Thune, Kjell Berge, Eva Disch, Liv Marie Andersen, Morten Hammerstad, Ragna Berget Jørgensen.

Organisasjonskomite:

Bjørn Skau, formann, Martin Kolberg, sekretær, Harriet Andreassen, Bjørn Tore Godal, Solveig Torsvik, Paul Erik Kroksgvold, Bjørg Hermansen, Åshild Hauan, Kjell Borgen, Ivar Leveraas, Svein Larsen.

Ad hoc-utvalg

Nedrustningsutvalg

Gro Harlem Brundtland, formann, Arne Karstad, sekretær, Ingrid Eide, Johan Jørgen Holst, Thorbjørn Jagland, Helge Sivertsen, Turid Sand, Martin Sæter, Per A. Utsi.

Arbeidsgruppe for kringkastings spørsmål:

Tom Thoresen, formann, Eirik Haugen, sekretær, Olav Nilssen, Richard Trælnes, Olav Brunvand, Torild Lien Utvik, Mette Tyskerud.

Utvalg for genetisk veiledning/prenatal diagnostikk:

Grete Knudsen, formann, Svein Åge Eik, sekretær, Britt Ingjerd Nesheim, Jacob Jervell, Grethe Marie Brunvand, Knut Erik Tranøy, Carl Birger van der Hagen.

Arbeidsutvalg for boligpolitikk:

Ivar Leveraas, formann, Ole Løken, sekretær, Rolf Hansen, Solveig Torsvik, Gunnar Bramness, Harriet Andreassen, Thorbjørn Berntsen.

Arbeidsutvalg for utdanningspolitikk:

Edvard Befring, formann, Thorbjørn Kultorp, sekretær, Anne Lieungh, Pål Bjerke, Reidar Marmøy, Mona Persvold, Tine Øverlier, Frode Forfang.

Arbeidsutvalg for miljøpolitikk:

Olav Gjærevoll, formann, Terje Halmø, sekretær, Linda Bjørgan, Tore Christoffersen, Liv Aasen, Kirsti Grøndahl.

Fellesutvalg LO/DNA -

Utvalg for arbeidstid og likestilling:

Jan Balstad, formann, Tove Strand Gerhardsen, sekretær, Harriet Andreassen, Sissel Rønbeck, Berit Balheim, Kjell Opseth, Ragna Berget Jørgensen, Randi Moe, Olav Støylen, Esther Kostøl, Kåre Hansen, Finn Nilsen.

Fellesutvalg med Oslo Arbeiderparti - fremmedarbeiderutvalg:

Fra Det norske Arbeiderparti:

Herlof Gjerde, Gry Midle, Harriet Andreassen, Thor-Eirik Johansen,
Geir Aune.

Fra Oslo Arbeiderparti:

Olav Holmsen, Frode Forfang, Theodor Broch, Lisbeth Raiby, Sol-
veig Refsdal, Turid Birkeland, Kjell Johansen, Sigrun Møland.

Sentralstyrets administrasjonsutvalg

Fram til landsmøtet 1981 hadde administrasjonsutvalget denne sammensetning:

Ivar Leveraas, formann, Aud Blegen Svindland, Alf Frotjold, Thorbjørn Jagland og Bjørn Tore Godal.

Etter landsmøtet 1981 ble utvalgets sammensetning:

Ivar Leveraas, formann, Harriet Andreassen, Alf Frotjold, Egil Knudsen og Bjørn Tore Godal. Da Bjørn Tore Godal ble valgt som formann i Oslo Arbeiderparti i mars 1981, møtte Svein Larsen fra Oslo Arbeiderparti.

I tillegg møtte de ansatte sekretærer ved partikontoret, Kvinnesekretariatets sekretær og 1 representant fra personalet.

Administrasjonsutvalget har hatt 8 møter i 1981, og 11 møter i 1982.

Fellesutvalg med LO

Faglig-politisk utvalg:

Fra LO:

Ole Knapp, Svein Erik Ødholm, Kåre Hansen.

Fra DNA:

Ivar Leveraas, Finn Kristensen, Bjørg V. Bergh, Jan Olav Håven.

Landsstyret

Fram til landsmøtet i 1981 har landsstyret foruten sentralstyrets medlemmer bestått av (varamenn i parentes):

Østfold	Gunnar Skaug (Åsa Solberg Iversen)
Akershus	Marit Berntsen (Jan Terjer Hanssen)
Hedmark	Egil Toreng (Solveig Persheim)
Oppland	Liv Marie Andersen (Johan Nygaard)
Buskerud	Tove Ness (Kåre Strand)
Vestfold	Anders Johansen (Wenche Grette)
Telemark	Finn Kristensen (Ingeborg Botnen)
Aust-Agder	Liv Andersen (Klaus Halvorsen)
Vest-Agder	Jan Helland Olsen (Bjørge Egeland)
Rogaland	Gunnar Mosbron (Aud Haukland)
Stavanger	Bjørge Hermansen (Magne Sagvåg)
Hordaland	Peder Vangsnes (Ingebjørg Midtbø)
Bergen	Marit Wikholm (Gustav Røed)
Sogn og Fjordane	Kjell Opseth (Margot Henden)
Møre og Romsdal	Borge Rørvik (Reidun Romfo)
Sør-Trøndelag	Turid Skogstad (Ingvar Langeng)
Trondheim	Gunnar Aagesen (Jorunn Giske)
Nord-Trøndelag	Frøydis Fredriksen (Roger Lyngås)
Nordland	Sigurd Nilsen (Egil Reiersen)
	Inger Pedersen (Nanny Rist)
Troms	Knut Melangen (Elsa Eriksen)
Finnmark	Gunnar Mathisen (Dagrun Holten)

På landsmøtet i april 1981 ble følgende valgt:

Østfold	Åsa Solberg Iversen (Gunnar Skaug)
Akerhus	Terje Granerud (Inger Lise Wold)
Hedmark	Kjell Borgen (Solveig Persheim)
Oppland	Liv Marie Andersen (Johan Nygaard)
Buskerud	Bjørn Skau (Aase Moløkken)
Vestfold	Karin Lian (Anders Johansen)
Telemark	Finn Kristensen (Einfrid Halvorsen)
Aust-Agder	Asbjørn Andersen (Solveig Haga)
Vest-Agder	Jan Helland Olsen (Inger Johanne Johansen)
Rogaland	Bjørge Hermansen (Kristian Wennberg)
Stavanger	Gunnar Mosbron (Aud Haukland)
Hordaland	Marit Wikholm (Terje Ledahl)
Bergen	Hallvard Bakke (Tordis Mosaker)
Sogn og Fjordane	Kjell Opseth (Margot Henden)

Møre og Romsdal	Laila Kaland (Leidulf Dahle)
Sør-Trøndelag	Anna Hanssen (Ingvar Langeng)
Trondheim	Gunnar Aagesen (Jorunn Giske)
Nord-Trøndelag	Frøydis Fredriksen (Roger Lyngås)
Nordland	Anne-Lise Steinbach (Egil Reiertsen)
	Sissel Eidissen (Ole Hemseth)
Troms	Oddmund Soleng (Karl Skogstad)
Finmark	Alfon Jeritjervi (Karl Berg)

Revisjonsnemnda

Landsmøtet 1981 valgte følgende medlemmer til revisjonsnemnda:

Leif Skau - formann

Kåre W. Larsen

Aase Bjerkholt

Varamenn:

Harry Jørgensen

Barbara Gulbrandsen

Landsstyrets møter

Landsstyret hadde 3 møter i 1981 og 2 møter i 1982.

3. februar 1981 i Bygningsarbeidernes Hus, Oslo. Møtet behandlet sakliste for landsmøtet 1981. Gro Harlem Brundtland ble nominert som statsministerkandidat, da Odvar Nordli hadde bedt om avløsning. Videre sluttet landsstyret seg enstemmig til følgende forslag til den nye regjeringens sammensetning:

Statsminister	Gro Harlem Brundtland
Utenriksminister	Knut Frydenlund
Justisminister	Bjørn Skau
Kommunalminister	Harriet Andreassen
Olje- og energiminister	Arvid Johanson
Fiskeriminister	Eivind Bolle
Miljøvernminister	Rolf Hansen
Landbruksminister	Oskar Øksnes
Sosialminister	Arne Nilsen
Handelsminister	Karl Gjesteby
Industriminister	Finn Kristensen
Samferdselsminister	Ronald Bye
Finansminister	Ulf Sand
Forsvarsminister	Thorvald Stoltenberg
Forbruker- og adm.minister	Sissel Rønbeck
Kirke- og undervisningsminister	Einar Førde
Planleggingsminister	Per Kleppe

1. april 1981 på Victoria Hotell, Hamar. Møtet behandlet partiets regnskaper for 1979 og 1980 og Revisjonsnemndas innberetning for 1979 og 1980. Videre landsmøtesaker: forslag til ordstyrere, sekretærer og komiteer, Revisjonsnemndas innberetning, innsendte forslag m.v. Forslag fra Stortingsgruppas styre om å gjenopprette ordningen med landsmøtevalgt redaktør av Arbeiderbladet. Landsstyret sluttet seg til sentralstyrets forslag om at denne sak oversendes en organisasjonskomite som skal oppnevnes senere på året.

3. oktober 1981 på K.N.A.-hotellet, Oslo. Ivar Leveraas innledet om «Arbeidsoppgavene i organisasjonen», og deretter fulgte en omfattende debatt om saken.

16. - 17. januar 1982 på Victoria Hotell, Hamar. Følgende saksområder ble behandlet: Organisasjonskomiteens arbeid, innledning v/komiteens formann Bjørn Skau. Oljepolitikken, innleder Ole Knapp. Den økonomiske politikken, innleder Gunnar Berge. Våre politiske utfordringer v/Gro Harlem Brundtland. Mediedebatten og NRK, innleder Mediautvalgets formann Tom Thoresen. Aktuelle utenrikspolitiske

spørsmål, innleder Knut Frydenlund. Møtet vedtok en uttalelse, «Arbeid for alle - vern om velferdssamfunnet».

1. - 2. oktober 1982 i Samfunnshuset, Oslo. Møtet behandlet Sakliste for landsmøtet 1983, arbeidsordning, fordeling av landsmøtorepresentanter og representasjon for Svalbard Arbeiderparti. Gunnar Berge innledet om Arbeidet med alternativt statsbudsjett. Videre vedtok møtet uttalelser om 1) Sysselsettingssituasjonen, 2) Situasjonen i Midt-Østen.

Uttalelser

Landsstyret vedtok i møte den 16. - 17. januar 1982 følgende uttalelse om «Arbeid for alle - vern om velferdssamfunnet»:

Arbeiderpartiets hovedmål er å sikre arbeid for alle. Arbeidsledigheten i den industrialiserte verden vil fortsette å stige. I løpet av 1982 vil hver 10. arbeidstaker i Europa være arbeidsledig.

Skal den industrialiserte verden få bukt med arbeidsledigheten, kreves det en ny økonomisk politikk i de fleste land og et bedre samarbeid mellom landene for å sikre en jamn økonomisk vekst.

Arbeiderpartiet ber derfor Regjeringen arbeide aktivt for at det i OECDs regi utarbeides en samlet plan for økonomisk vekst, og at de enkelte land i organisasjonen følger opp en slik politikk gjennom en samlet og koordinert aksjonsplan for vekst og sysselsetting.

Norge har hittil maktet å holde arbeidsledigheten på et lavt nivå. Situasjonen på arbeidsmarkedet framover fortoner seg mer usikker. Arbeidsledigheten i Norge har nå passert 2 prosent - og for første gang har den totale sysselsettingen stagnert. Den økende ledigheten rammer særlig kvinner.

I denne situasjonen vil det stilles strengere krav til vår økonomiske politikk med sikte på å sikre sysselsettingen. Arbeiderpartiet vil sterkt advare mot alle tendenser til å prioritere sysselsettingen lavere. Særlig vil Arbeiderpartiet peke på den fare som arbeidsledigheten blant ungdommen representerer. Som et ledd i kampen for full sysselsetting må arbeid for ungdom ha høyeste prioritet. Ungdomsgarantien om arbeid eller skolegang til all ungdom under 20 år må fortsatt være målet for denne politikken.

Utover den alminnelige økonomiske politikken vil Arbeiderpartiet peke på følgende punkter som ledd i kampen mot ungdomsledighet:

- styrking av arbeidsformidlingen lokalt,
- flere lærlingplasser,
- de enkelte fylkeskommuner og kommuner bør utarbeide egne beredskapsplaner for sysselsetting blant ungdom,
- styrking av arbeidstreningstiltak, yrkesorienterende kurs og arbeidsmarkedskurs,
- senking av aldersgrensen for arbeidsmarkedskurs fra 19 til 16 år.

Arbeiderpartiet ser det som en sentral oppgave å sikre en utjamning av levekårene mellom grupper og landsdeler. Dette må skje både gjen-

nom den alminnelige økonomiske politikken og gjennom inntektsoppgjørene.

Det statsbudsjett som Høyre-regjeringen la fram, viste en ny fordelingspolitisk tendens. Skatteendringene er først og fremst til fordel for grupper med høyere inntekter. Når samtidig viktige prispolitiske reguleringsordninger er opphevet uten at det er satt inn nye i stedet, er mye av fordelingspolitikken nå overlatt til tilfeldighetene. Om en slik politikk blir ført videre, er det brudd med den utjavningspolitikk som har vært ført i Norge i etterkrigstiden.

Den økonomiske situasjon vårt land nå er inne i, stiller enda større krav til fordelingspolitikken. En rettferdig fordeling mellom mennesker og landsdeler forutsetter et fortsatt høyt fellesforbruk. Arbeiderpartiets landsstyre vil sterkt advare mot å gå videre med en politikk som kan svekke velferdsstatens økonomiske grunnlag.

I møte den 1.- 2. oktober 1982 vedtok landsstyret følgende uttalelser:

1) *Uttalelse om sysselsettingssituasjonen:*

I Norge opplever vi nå en arbeidsledighet som er høyere enn noensinne i etterkrigstiden. Massearbeidsløshet er ikke lenger bare et skremmende perspektiv utenfor landets grenser. Vi står overfor en reell trussel om en slik utvikling også i vårt eget land. Sterkest rammer det ungdom, kvinner, eldre og ufaglærte.

Full sysselsetting i 80-årene forutsetter at det samlede antall arbeidsplasser øker vesentlig. I 1980-årene må vi regne med at ca. 400 000 nye vil melde seg på arbeidsmarkedet.

Regjeringen synes ikke å være i stand til å utforme en politikk som kan møte disse utfordringene. Arbeidsmarkedstiltak er utilstrekkelig når den økonomiske politikken forøvrig ikke er tilpasset situasjonen.

Arbeiderpartiets regjeringer førte en politikk som sikret sysselsettingen. I 1970-årene ble det skapt 250 000 nye arbeidsplasser. Vi fikk en særlig sterk økning i den kvinnelige sysselsetting. Ledighetstallene ble holdt nede.

Arbeiderpartiets landsstyre vil understreke at full sysselsetting må gis høyeste prioritet i det økonomiske opplegget for 1983. Den alvorlige situasjonen krever at dette gjennomsyrrer hele den økonomiske politikken:

- Industri- og næringspolitikken må bidra aktivt til å trygge sysselsettingen og skape nye arbeidsplasser. Situasjonen i hjørnesteinsbedriftene må vies særlig oppmerksomhet. Det må gjennomføres tiltak som bidrar til nyskaping i industrien, til at investeringene holdes på et høyt nivå og for en sammensetning som bedre fremmer samfunnsøkonomiske mål. En forsterket innsats i forskning og utvikling er nødvendig. Oljevirkosomheten må brukes aktivt for å bevare og skape arbeidsplasser.
- Distriktpolitikken må styrkes. Økte sysselsettingsmuligheter i nær-

ingssvake strøk er nødvendig om vi vil sikre arbeid for alle i tida framover og bevare bosettingsmønsteret.

- Fellesforbruket og den offentlige virksomhet må sikres også av hensyn til sysselsettingen. Det er rom for dette innenfor de nøkterne rammer Arbeiderpartiet trakk opp i langtidsprogrammet.
- Fortsatt vekst i kommunenes og fylkenes virksomhet er spesielt viktig for sysselsettingen.
- Den betydning kostnadsutviklingen og konkurranseevnen har for sysselsettingen gjør det påkrevet med en aktiv pris- og inntektspolitikk. Også rentepolitikken må ses i denne sammenheng.
- Kredittpolitikken må utformes i samsvar med målet om arbeid for alle.
- Det må føres en boligpolitikk der bokostnadene blir overkommelige for vanlige grupper av lønsmottakere. Det er nødvendig både av hensyn til de boligsøkende, og for å holde en jevn og høy boligbygging som også sikrer sysselsettingen i bransjen.
- Det må utarbeides effektive beredskapsplaner for sysselsettingen. Disse planene må settes ut i livet straks situasjonen krever det, og arbeidsmarkedsetaten må styrkes.
- Arbeiderpartiet prioriterer fellesforbruket og sysselsettingen framfor reelle skattelettelser nå. Skattepolitikken må utformes slik at den sikrer en rettferdig fordeling og styrker muligheten til arbeid for alle.

2) Uttalelse om situasjonen i Midt-Østen:

Arbeiderpartiets landsstyre viser til at partiet gjennom vedtak på Den Nordiske Arbeiderkongressen i Sandefjord i juni og i sentralstyret den 23. august i år klart har fordømt Israels invasjon i Libanon. Situasjonen i Libanon og i Midt-Østen i det hele representerer en alvorlig risiko for verdensfreden.

Begin og hans regjering må fullt ut ta sitt ansvar for massakrene i palestinske flyktningeleirer. Disse massakrene er blitt et nytt varsko til verden om nødvendigheten av å nå fram til en varig løsning av konflikten i Midt-Østen. Veien til en varig løsning må gå gjennom forhandlinger. Grunnlaget for disse må være Israels rett til sikkerhet og anerkjente grenser og palestinerne rett til nasjonal selvbestemmelse og en statsdannelse.

Den siste tid har brakt fredsplaner for Midt-Østen så vel fra president Reagan som fra det arabiske toppmøtet i Fez. Forskjellen mellom disse planene bør ikke være uoverkommelig. PLO har både ved å delta i Fez-planen og ved sin godtakelse av det fransk-egyptiske forslag i FN's Sikkerhetsråd tidligere i år gitt signal om at organisasjonen kan være rede til å godta retten for alle land i området - Israel medregnet - til å leve innen sikre og anerkjente grenser.

Dette er nye og viktige ledd i utviklingen.

DNA's landsstyremøte oppfordrer Regjeringen til å følge opp den siste

tids utvikling ved å gå inn for at PLO knyttes til framtidige forhandlinger om en fredsløsning for Midt-Østen.

Landsstyret oppfordrer også Regjeringen til å bidra til at konflikten søkes løst innen FNs rammer. Det har betydning både for holdbarheten av en løsning og for styrking av verdensorganisasjonen.

Landsstyret legger vekt på at DNA i sine kontakter både med Israels arbeiderparti og med PLO aktivt bidrar til den prosess som nå er i gang for nå nå fram til en varig løsning av Midt-Østen-konflikten.

Fellesmøter

1. Den 2. oktober 1981 hadde landsstyret og Stortingsgruppa fellesmøte i Folkets Hus, Oslo. Gro Harlem Brundtland innledet om den politiske situasjon.
2. Den 1. oktober 1982 hadde landsstyret og Stortingsgruppa fellesmøte i Samfunnshuset, Oslo. Gro Harlem Brundtland innledet om Den politiske situasjon, og Guttorm Hansen om Den internasjonale situasjon.

Samarbeidskomiteen mellom LO og DNA

I 1981 og 1982 har Samarbeidskomiteen hatt følgende sammensetning:

Fra DNA:

Fram til landsmøtet i april 1981: Reiulf Steen, formann, Gro Harlem Brundtland og Ivar Leveraas. I tillegg møtte Odvar Nordli og Trygve Bratteli fra stortingsgruppa.

Fra april 1981: Gro Harlem Brundtland, formann, Einar Førde og Ivar Leveraas. I tillegg møtte Gunnar Berge fra stortingsgruppa.

Fra LO:

Fram til kongressen i mai 1981: Tor Halvorsen, Svein-Erik Oxholm, Leif Haraldseth, Eivind Strømmen.

Etter kongressen: Tor Halvorsen, Svein Erik Oxholm, Leif Haraldseth, Ole Knapp, Lars M. Skytøen.

Samarbeidskomiteen hadde 17 møter i 1981 og 31 i 1982.

Av saker som ble behandlet i perioden kan nevnes:

- Virkesituasjonen i treforedlingsindustrien.
- Oppnevning av oljeutvalg.
- Retningslinjer for feiringen av 1. mai.
- Alta-utbyggingen.
- Innstilling fra fellesutvalget som har utredet tiltak for å endre struktur- og eierforhold i treforedlingsindustrien.
- Tariffoppgjøret.
- Skytøen-komiteens innstilling.
- Situasjonen ved Norcem, Kjøpsvik.
- Valgkampen.
- Vedtekter for Arbeiderbevegelsens internasjonale Støttekomite.
- Regjeringens forslag til statsbudsjett og Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett.
- Samarbeidskomiteens arbeidsmåte og arbeidsform.
- Støtte til Arbeidernes Ungdomsfylking.
- Forhandlingene om Hovedavtalen.
- Oppnevning av Telepolitisk kontaktutvalg.
- Situasjonen på oljesektoren.
- Situasjonen ved Rayonullfabrikken, Borregaard.
- Prisutviklingen og tariffoppgjøret 1982.
- Oppnevning av utvalg for arbeidstid og likestilling.

- Pensjonsordningen for Svalbard-ansatte.
- Landbrukspolitiske spørsmål.
- Levekår i Finnmark.
- Innstilling fra Telepolitisk utvalg.
- Opprettelse av Politisk arkiv i arbeiderbevegelsen.
- El-forsyningen til den kraftkrevende industri.
- Importen av svensk trelast.
- Situasjonen ved Nye Tofte.
- Situasjonen i Polen.
- Sysselsettingssituasjonen i Svelgen.
- Opprettelse av utvalg for arbeiderbevegelsens forhold til nye media.
- Den svenske devalueringen og tiltak i forbindelse med denne.
- Utplussingen av atomvåpen i Europa.

Partiets representasjon i styrer og komiteer

Stortingsgruppas styre:

Ivar Leveraas.

Kvinnesekretariatet:

1981: Herlof Gjerde. Vararepr.: Gerd Hagen Schei.

1982: Herlof Gjerde. Vararepr.: Gerd Hagen Schei.

AUF's sentralsytre:

1981/82: John Sørfjordmo. Vararepr.: Asbjørn Kristoffersen.

Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet A/S:

1981: Styremedlemmer: Gro Harlem Brundtland og Bjørn Tore Godal. Varamedlemmer: Ivar Leveraas og Grethe Johansen.

Bedriftsforsamling: Einar Førde, ordfører, Solveig Torsvik, Turid Dankertsen, Astrid Murberg Martinsen. Varamedlemmer: Freddy Pedersen, Ingeborg Botnen.

1982: Styremedlemmer: Gro Harlem Brundtland, Bjørn Tore Godal og Arne Øien. Varamedlemmer: Ivar Leveraas og Grethe Johansen.

Bedriftsforsamling: Einar Førde, ordfører, Solveig Torsvik, Turid Dankertsen, Svein Larsen. Varamedlemmer: Astrid Murberg Martinsen, Ingeborg Botnen.

Norsk Arbeiderpresse A/S:

Gro Harlem Brundtland, Frank Andersen, Per Brunvand. Vararepr.: Ivar Leveraas, Johan Kleven, Olav Nilsen.

Arbeiderpressens Samvirke A/L:

Tor Bjurstrøm, formann, Ivar Leveraas, nestformann. Vararepr.: Ole Moe og Johs. Skeide Larsen.

A-lotteriets styre:

Frank Andersen, formann, Jakob Grava, Bjørg V. Bergh. Vararepr.: Herlof Gjerde, Britt Schultz, Gerd Hagen Schei.

Lotteriservice A/S:

Frank Andersen, formann, Jakob Grava, Bjørg V. Bergh. Vararepr.: Herlof Gjerde, Britt Schultz, Gerd Hagen Schei.

Arbeiderbevegelsens Arkiv:

1981 og 1982: Ingeborg Botnen, Jakob Grava. Vararepr.: Arne Kr. Sol-
lid, Bjørg V. Bergh.

Tiden Norsk Forlag A/S:

1981 og 1982: Ivar Leveraas, Frank Andersen. Vararepr.: Osar Bratt-
lie.

Styret for Oscar Torp Heimen:

1981 og 1982: Frank Andersen.

Folketeaterbygningens representantskap:

1981 og 1982: Frank Andersen, Jakob Grava. Vararepr.: Bjørg V.
Bergh.

Samarbeidskomiteen mellom LO og DNA:

Fram til landsmøtet i april 1981: Relulf Steen, Gro Harlem Brundt-
land, Ivar Leveraas, Odvar Nordli, Trygve Bratteli.

Fra april 1981: Gro Harlem Brundtland, Einar Førde, Ivar Leveraas,
Gunnar Berge.

LOs Ungdomsutvalg:

Ivar Leveraas, vararepr.: Asbjørn Kristoffersen.

Faglig-politisk utvalg:

Ivar Leveraas, Alf Frotjold, Jan Olav Håven, Kjell Helland, Bjørg V.
Bergh. Asbjørn Kristoffersen er utvalgets sekretær.

Arbeiderbevegelsens internasjonale Støttekomite:

Styret: Einar Førde, Thorbjørn Jagland. Rådet: Gro Harlem Brundt-
land. Vararepr.: Styret: Ivar Leveraas, Martin Kolberg. Rådet: Ivar
Leveraas.

Partikontoret

Pr. 31. desember 1982 var følgende tillitsmenn knyttet til Partikontoret:

Formann Gro Harlem Brundtland
Partisekretær Ivar Leveraas
Økonomileder Frank Andersen
Kvinnesekretær Bjørg V. Bergh
Kommunalsekretær John Sørfjordmo
Organisasjonssekretær Herlof Gjerde
Organisasjonssekretær Martin Kolberg
Informasjonssekretær Helge Røed
Faglig/politisk sekretær Asbjørn Kristoffersen
Utredningssekretær Thorbjørn Jagland (tiltrådte april 1981)
Utredningssekretær Sverre Bergh Johansen (overført fra Stortingsgruppas kontor fra høsten 1981. Fratrer 31/12.1982 for å gå tilbake til sin stilling i Utenriksdep.)
Sekretær Gerd Hagen Schei
Sekretær Britt Schultz
Kontorleder Jakob Grava

Ved Stortingsgruppas kontor var følgende sekretærer ansatt ved årsskiftet:

Wiktør Martinsen
Øivind Nielsen (har 1 års permisjon fra 1. des. 1982)
Steinar Gullvåg
Eirik Haugen
Liv Eva Di Micco
Steinar Saghaug
Torstein Moland
Bernt Bull
Margrete Cappelen
Rune Gerhardsen.

Ved Revisjonskontoret fungerte følgende pr. 31. des. 1982:

Hovedrevisor Rolf Jørgensen
Revisor Arne Mangan
Revisor Ragnar Løken.

Det øvrige personale ved partikontoret var pr. 31. des. 1982:

Solveig Svendsen
Bjørg Tenmann

Solfrid Grønn
Therese Djuvan
Margit Pedersen
Olga Rudsengen
Erna Johansen
Elsa Ovesen
Ella Pedersen
Erna Pettersen
Evy Fagerlund Kristoffersen
Jorun Ottinsen
Reidun Finnbogason
Åge Birkelund
Jan Støkkebo
Bjarne Habberstad
Gretha Westerberg.

Ved Hustrykkeriet: Kjell Wangen.

Årsmøter i fylkespartiene

Fylke:	1981:	1982:
Oslo	Reiulf Steen	Gro Harlem Brundtland
Østfold	Reiuld Steen	Knut Frydenlynd
Akerhus	Gro Harlem Brundtland	Einar Førde
Hedmark	Odvar Nordli	Einar Førde
Oppland	Ulf Sand	Thorvald Stoltenberg
Buskerud	Lars Skytøen	Ulf Sand
Vestfold	Ivar Leveraas	Tor Halvorsen
Telemark	Einar Førde	Ivar Leveraas
Aust-Agder	Einar Førde	Odvar Nordli
Vest-Agder	Ivar Leveraas	Gunnar Berge
Rogaland	Reiulf Steen	Gro Harlem Brundtland
Hordaland	Harriet Andreassen	Ivar Leveraas
Sogn og Fjordane	Gro Harlem Brundtland	Bjørn Skau
Møre og Romsdal	Ivar Leveraas	Einar Førde
Sør-Trøndelag	Odvar Nordli	Sissel Rønbeck
Nord-Trøndelag	Gro Harlem Brundtland	Harriet Andreassen
Nordland	Thorvald Stoltenberg	Ivar Leveraas
Troms	Odvar Nordli	Gunnar Berge
Finnmark	Reiulf Steen	Ulf Sand

Partiets fylkessekretærer

Østfold	Jan M. Johansen	
Oslo	Bjørn Tore Godal	fram til 15. mars 1982
	Svein Larsen	fra 15. mars 1982
	Ivar Christiansen	
	Idar Eliassen	
	Solveig Larsen	
	Tone Fagereng	
	Nordenborg	
Akershus	Hans Kjelsrud	
	Per-Kristian Finstad	sluttet 1/12.1982
Hedmark	Martin Hoff	
Oppland	Bjørn Næss	
Buskerud	Morten Hammerstad	
Vestfold	Willy Gundersen	
Telemark	Karl Erik Høegh	
Aust-Agder	Fritz Y. Jenssen	
Vest-Agder	Aasmund Mykland	sluttet 15. juni 1982
	Ove K. Larsen	tiltrådte i juni 1982
Rogaland	Tore Nordtun	
Hordaland	Vigdis Ravnøy	
	Per Mundal	
Sogn og Fjordane	Per Bjarne Molnes	
Møre og Romsdal	Edvin Hugo Pedersen	
Sør-Trøndelag	Odd Kvam	
	Rolf Antonsen	
Nord-Trøndelag	Fredrik Hveding	
Nordland	Hans H. Hansen	
	Svein-Erik Risto	sluttet 30. sept. 1981
	Gudmund Grytøyr	tiltrådte 1. nov.1981
Troms	Oddvar Hanssen	
Finnmark	Ove K. Larsen	sluttet 15. juni 1982
	Svein Bugge Persson	tiltrådte august 1982

Organisasjonssaker

Generelt

Arbeiderpartiets organisasjon har utviklet seg positivt i perioden. Antallet lokalavdelinger og kommunepartier har økt.

Ved årsskiftet 1982/1983 var det:

- 2581 lokalavdelinger
- 452 kommunepartier
- 19 fylkespartier.

Arbeiderpartiet er representert med

- 5146 representanter i kommunestyrene, og
- 406 representanter i fylkestingene.

Tilsutningen av nye medlemmer har vært god. Men det er fortsatt nødvendig med sterk satsing på verving av nye medlemmer.

Det må i særlig grad tas sikte på å trekke ungdom og kvinner sterkere med i partiet.

Tusener av medlemmer og tillitsmenn er daglig i virksomhet i partiet. Politikk diskuteres og skapes. Virksomheten i organisasjonen er for mange et viktig sosialt tilbud. Den samlede organisatoriske innsats gjør partiets organisasjon til et godt redskap i arbeidet for å nå våre politiske mål.

Men organisasjonen har også svakheter vi i åra som kommer må arbeide for å rette opp.

For liten partiaktivitet rent generelt er, sammen med den relativt svake oppslutning fra ungdommen, partiets vanskeligste organisatoriske problem. I mange lag og kommunepartier er virksomheten konsentrert om kommunalpolitiske saker. Andre viktige partiaktiviteter lider under dette. Mange medlemmer er passive, men de utgjør en stor politisk og organisatorisk ressurs som må utnyttes bedre.

Det er særlig viktig at virksomheten i lokalmiljøene blir bedre. Starting av flere lokalavdelinger er en konkret forutsetning for en fortsatt positiv utvikling av partiets organisatoriske styrke.

Planlegging

Bedre planlegging i alle organisasjonsledd er en viktig forutsetning for et mer systematisk organisasjonsarbeid. Partikontoret har derfor lagt mye vekt på å styrke planleggingsarbeidet i perioden.

For 1981 og 1982 er det utarbeidet egne planleggingshefter. Heftene er ment som hjelpemiddel i planleggingsarbeidet i alle organisasjonsledd.

I 1981 ble det i samarbeid med fylkespartiene arrangert planleggings-

konferanser for kommunepartienes formenn, kassererne og studiele-
derne.

Innarbeiding av en bedret planleggingstradisjon tar tid. Det er derfor
nødvendig at dette arbeidet følges opp i kommende periode.

Vervearbeidet

Det er lagt stor vekt på vervearbeidet i denne perioden. Partiet har satt
som mål å verve 50 000 nye medlemmer innen Stortingsvalgåret 1985.
Det forutsettes at det organiserte vervearbeidet som ble satt i gang i
1982 fortsetter i 4 år.

I forbindelse med vervekampanjen ble det utarbeidet vervehefte,
vervefolder og verveblokker. En egen plakat ble også laget.

Kvoten for 1982 ble satt til 17 200 nye medlemmer. I alle fylker og i de
fleste kommunepartiene ble det gjort en god innsats.

Tabellen nedenfor viser resultatene for vervearbeidet i 1982.

Resultat av vervekampanjen 1982 pr. 31/12.1982

Fylke	Vervet innm.	% av kv.	Kollektive
Østfold	1240	124,0	
Akershus	1164	116,4	
Oslo	2002	100,1	
Hedmark	1415	141,5	
Oppland	2092	209,2	
Buskerud	962	96,2	
Vestfold	1037	138,3	
Telemark	933	93,3	
Aust-Agder	402	53,6	
Vest-Agder	421	56,1	
Rogaland	994	99,4	
Hordaland	1195	119,5	596
Sogn og Fjordane	528	105,6	70
Møre og Romsdal	662	88,3	
Sør-Trøndelag	1280	128,0	
Nord-Trøndelag	527	75,3	
Nordland	1483	148,3	
Troms	1269	253,8	
Finnmark	530	106,0	
Tilsammen	20136	117,1	666
Totalt 1982	20802		

Organisasjonskomiteen

Landsmøtet i 1981 bestemte at det skulle settes ned en organisasjonsko-
mite som fikk i oppdrag å fremme forslag til forbedringer i partiets or-
ganisasjon og organisasjonsarbeid.

I møte den 21. september 1981 nedsatte Sentralstyret denne komiteen, som består av:

Bjørn Skau, formann
Harriet Andreassen
Bjørn Tore Godal
Solveig Torsvik
Paul Erik Krogs vold
Bjerg Hermansen
Åshild Hauan
Kjell Borgen
Ivar Leveraas
Martin Kolberg, sekretær.

Komiteen har hatt 21 møter.

Innstillingen legges fram for Landsmøtet 22. - 24. april 1983.

I forbindelse med komiteens arbeid ble det utarbeidet et «Organisasjonsrådslag» som i første rekke tok opp arbeidet i lokalavdelingene. Rådslaget ble sendt til alle avdelingene. Det kom inn 198 svar.

Organisasjonskomiteen sendte også ut et notat, til kommunepartiernes styre, som tok opp arbeidet i kommunepartiene.

Styrene i 57 kommunepartier svarte på henvendelsen. Det var en overraskelse at ikke flere styre fant grunn til å prioritere dette arbeidet.

Partikontorets sekretærer deltok i komiteens arbeid når det var hensiktsmessig.

Rådslagsarbeidet

I tillegg til «Organisasjonsrådslaget» er det i perioden sendt ut et rådslag som tar opp forholdet mellom partiet og våre folkevalgte tillitsmenn. Programkomiteen utarbeidet et diskusjonshefte beregnet som hjelp i programarbeidet i kommune- og fylkespartiene. Heftet knyttet forbindelseslinjene mellom rikspolitikken og lokalpolitikken på de viktigste områdene.

Ungdomsarbeidet

Partiets ungdomsarbeid er i hovedsak utført i samarbeid med AUF.

Ungdomsarbeidet har fått en framtrødende plass i planleggingen av den organisatoriske innsatsen i 1983. Partiet støtter særlig opp arbeidet overfor skoleelever og studenter.

Partiet deltar i det faglige ungdomsarbeidet gjennom deltakelse i LO's Ungdomsutvalg.

Aksjoner

Det er gjennomført to utadvendte aksjoner i perioden. I september 1982 ble det over hele landet gjennomført møter, stands og andre utadvendte aksjoner.

Temaene som ble tatt opp var arbeid og bolig.

I forbindelse med Statsbudsjettet for 1983, ble det utarbeidet et alternativt budsjett. Partikontoret utarbeidet bakgrunnsmaterieell og løpeseddel.

Arbeidet i fylkespartiene

Kontakten og samarbeidet med fylkespartiene har vært godt.

Representanter for landspartiet har deltatt i mange møter og konferanser i fylkespartienes regi. Alle fylkespartiene arbeider godt, men innsatsen varierer ganske mye fra felt til felt. Generelt har organisasjonsarbeidet vært høyt prioritert.

Sekretærkonferansene

Det er i perioden holdt tre konferanser for partiets distriktssekretærer.

Felles sekretærkonferanse med LO og AOF, 24. - 27. mai 1981 på Hamar.

Program:

1. Valgkampen - Samordning og utnyttning av kreftene v/Ole Knapp, Rolf Kr. Larsen og Ivar Leveraas
2. Den politiske og faglige situasjon v/Gro Harlem Brundtland og Tor Halvorsen.

Sekretærkonferanse 1. - 3. februar 1982 på Skiphelle.

Program:

1. Organisasjonssaker
2. Den utenriks- og sikkerhetspolitiske situasjon v/Knut Frydenlund
3. Tariffoppgjøret 1982 v/Ole Knapp
4. Kvinnebevegelsens 80-års jubileum
5. Den politiske situasjon v/Gro Harlem Brundtland.

Sekretærkonferanse 1. - 3. juni 1982 på Skiphelle.

Program:

1. Sekretærens arbeidsforhold
2. Arbeidet fram til valget 1983
3. Høstaksjonen 1982
4. A-Lotteriet
5. Partiledelsen svarer.

Studievirksomheten

Studievirksomheten i Arbeiderpartiet har i perioden foregått i nært samarbeid med AOF og de lokale AOF-foreningene.

Den tradisjonelle studievirksomheten har vært konsentrert om lokalpolitikk og organisasjonskunnskap med utgangspunkt i A-skolen.

Det er igangsatt en spesiell studieaksjon i samarbeid med fagbevegelsen samordnet av AOF. Tittelen på aksjonen er «Aktiv Organisasjon».

Ellers har det gått ut tilbud på en rekke temaer som et ledd i samsfunnsdebatten.

Det har i perioden vært arrangert en rekke ukekurs og helgekurs fortrinnsvis konsentrert om kommunalkunnskap og organisasjonskunnskap.

Det politiske studiearbeidet samordnes gjennom det politiske utvalget i AOF, som har hatt følgende sammensetning:

Herlof Gjerde, DNA, formann

Rolf Kr. Larsen, AOF, sekretær

John Sørfjordmo, DNA

Wilhelm Thoresen, LO

Björg V. Bergh, DNAs Kvinnesekretariat

Mette Tyskerud, AUF

Martin Kolberg, DNA.

Studieaksjoner/samsfunnsdebatt

I forrige periode deltok partiet i studieaksjonen «Vi bygger landet». I denne perioden har denne type studie- og debattarbeid knyttet seg til den nye studieaksjonen «Aktiv Organisasjon».

Kampanjens hovedintensjoner er:

Den skal bidra til å styrke arbeiderbevegelsens organisasjoner idepolitisk og organisatorisk, skape større aktivitet og engasjement. Gjennom grupper, og på annen måte skal vi ta opp vår egen situasjon til nærmere drøfting og debatt. Studiearbeidet, og dermed studieringen er en utmerket arbeidsform dersom vi ønsker å styrke våre kunnskaper og motivere oss for et bedre organisasjonsarbeid.

Opplegget har omfattet følgende tilbud:

Program 1983

er et diskusjonsopplegg om Det norske Arbeiderpartis kommune- og fylkesprogrammer.

Planlegging 1983

er et hefte som tar for seg planlegging av virksomheten i tida framover inklusive forberedelse av valgkampen.

Landsmøtet i DNA 1983

er den viktigste begivenhet i DNAs løpende virksomhet både politisk og organisasjonsmessig.

Organisasjonsrådslag 1982

tok i første rekke opp arbeidet i lokalmiljøet.

De folkevalgte og partiet

er et debattopplegg om de folkevalgtes arbeidsforhold og samarbeidsformer.

Vår lokale aktivitets- og informasjonsvirksomhet

er et studieopplegg til hjelp for informasjonsarbeidet i lokalavdelinger og kommunepartier.

Hertil kommer en rekke fellesopplegg for fagbevegelsen og partiet.

Kampanjen skal pågå fram til og med valget 1985, og nye tilbud vil komme etter hvert som behov melder seg i den kommende organisasjonsmessige og politiske prosess.

Kampanjen ledes av en egen styringskomite med Ivar Leveraas, DNA, som formann, Ole Knapp, LO, som nestformann og Rolf Kr. Larsen, AOF, som sekretær.

AOF er sekretariat for kampanjen som i partiet har hatt en meget god oppslutning.

A-skolen

Dette er et grunnleggende tilbud til tillitsvalgte og medlemmer i DNA. Den er i perioden revidert og består nå av følgende tilbud:

1. Grunnkurs

«Arbeiderbevegelsen i Norge» - et nøkkelkurs, blir som tidligere det grunnlagsmateriellet vi tilbyr. Studieheftet gir en innføring i arbeiderbevegelsens idegrunnlag og historie. Det betyr at heftet berører såvel de faglige som de politiske deler av bevegelsen.

Som et alternativ til dette har vi en historisk oversikt, utarbeidet av LO og Arbeiderbevegelsens Arkiv «En historie verd å kjenne». Heftet er en innføring i vår historie og egner seg spesielt godt for en studiering.

2. «Organisasjonsarbeidet og vi»

Dette er et studiehefte som fortrinnsvis tar for seg partiets organisasjon. Det er imidlertid ikke organisasjonskunnskap i vanlig forstand. Det man her ønsker å få samtaler og gruppearbeid på er om det enkelte lag som nærmiljøorganisasjon og som politisk organisasjon i lokalmiljøet. Medlemmet settes i sentrum som partiets viktigste ressurs.

3. *Idebok*

Dette heftet tar for seg til nærmere diskusjon og fordypning vårt idegrunnlag med solidaritetsbegrepet i sentrum.

4. *Kommunalpolitikk*

Norske Kommuners Sentralforbund har, og vil få, utarbeidet studiemateriell på det lovmessige og tekniske området. Dette materialet skal vi benytte oss av. Det vil også bli en TV-/radioserie på dette fra 1. 1. 84, og man ønsker å delta i den med utgangspunkt i A-skolen.

Det kommunalpolitiske heftet som nå er laget har et partipolitisk strukturert opplegg som vesentlig bygger på hvordan vi forvalter partiets ideer og programsaker som representanter for vårt eget parti.

Annet materiell

1. Det norske Arbeiderparti i fortid og nåtid
2. Tillitsmannen
3. Slik kan det gjøres
4. Møteboka
5. Møteledelse
6. Planlegging og saksbehandling
7. Sekretæren i arbeid
8. Studiearbeid
9. Praktisk informasjonsarbeid

Sluttmerknad

Den kursvirksomheten som er knyttet til helgesamlinger er tilfredsstillende.

Søkningen til partiets ukekurs for Nord-Norge har vært varierende.

I tida som kommer må det arbeides mere systematisk med å rekruttere deltakere fra kommunepartiene.

Studievirksomheten i laga og kommunepartiene varierer sterkt. Noen lag gjennomfører et systematisk arbeid. I andre avdelinger er det ingen studievirksomhet. Tatt i betraktning hvor viktig kunnskap er for et effektivt politisk og organisatorisk arbeid, er ikke mengden av studiearbeidet lokalt tilfredsstillende.

Landspartiet må i kommende periode, i nært samarbeid med AOF og fylkespartiene, satse sterkt på en bedring av studiearbeidet generelt og arbeidet lokalt spesielt.

Medlemsbevegelsen 1981-82

Fra 1980 til 1981 var det liten bevegelse i medlemstallet. Det ble derfor forberedt og iverksatt en omfattende verveaksjon i 1982. Aksjonen er første del i en aksjon som tar sikte på å nå et medlemstall på 200 000 i 1985. Målsettingen for 1982 var å øke medlemstallet med 17 000 medlemmer.

Brutto ble det vervet mer enn 21 000 nye medlemmer. En del av disse ble registrert så sent at de først vil fungere som kontingentbetalende medlemmer i 1983. Det må også sies at det er særlig vanskelig å øke medlemstallet samtidig som vi fra og med 1982 økte medlemskontingenten med 50 prosent. Resultatet viser at det kontingentbetalende medlemstallet økte med 12 063 - fra 153 335 til 165 479. I tillegg er det registrert 9 400 medlemmer som først vil betale kontingent fra og med 1983. Vi har således ved årsskiftet 1982/83 174 879. Det er en total økning fra 1981 med 21 544 medlemmer.

Det kollektive medlemskapet viser en bemerkelsesverdig stabilitet. Ved periodens begynnelse 1/1.1981 var tallet på kollektivt tilmeldte 49328. Ved utgangen av 1982 er tallet 49522. Dertil kommer at det blant de nyregistrerte medlemmer som først blir kontingentbetalende i 1983 er ca. 600 kollektivt tilmeldte. Det betyr at antallet kollektivt tilmeldte er økt med omlag 800 medlemmer.

Kontingentoversikt

FYLKER	Antall kommuner	Kommunepartier	Partiavdelinger	Medlemmer 1981	Medlemmer 1982	Antall kollektivt 1982	Antall rapporterte medl. som ikke har betalt kontingent hittil 1982	Total 1982
Østfold	25	25	174	11 555	11 952	6 269	600	12 552
Akershus	22	22	185	9 591	10 481	2 323	500	10 981
Hedmark	23	23	227	12 913	13 616	1 517	950	14 568
Oppland	26	26	143	9 363	12 637	1 619	0	12 637
Buskerud	21	21	199	7 284	7 970	222	350	8 320
Vestfold	21	21	90	7 259	7 662	2 861	500	8 162
Telemark	18	18	156	6 112	7 134	1 679	300	7 434
Aust-Agder	19	19	34	3 011	3 056	516	200	3 256
Vest-Agder	15	15	44	3 040	3 040	629	400	3 440
Rogaland	26	26	91	6 255	6 775	2 534	500	7 275
Hordaland	34	34	130	7 663	8 702	2 658	500	9 202
Sogn og Fjordane	26	26	56	4 981	5 331	1 507	250	5 581
Møre og Romsdal	38	38	140	5 650	6 000	1 088	300	6 300
Sør-Trøndelag	25	25	164	8 732	9 149	1 665	700	9 849
Nord-Trøndelag	24	24	126	5 098	5 400	132	150	5 550
Nordland	45	45	158	7 374	9 149	909	150	9 299
Troms	25	25	119	3 908	5 074	0	250	5 324
Finnmark	20	20	75	2 738	3 454	0	0	3 454
Oslo	1	1	194	30 810	28 897	21 394	2 800	31 697
Sum	454	454	2 505	153 335	165 479	49 522	9 400	174 879

Kommunalt arbeid

Landskommunalutvalget

Arbeidsutvalgets sammensetning fra desember 1979 til november 1981:

Kirsten Myklevoll, formann, John Sørfjordmo, sekretær, Oddrun Petersen, Arne Born, Inger Louise Valle, Knut Korsæth, Ingeborg Botnen, Sverre Kr. Fjeld, Arvid J. Johnsen, Norvald Strand, Rolf Hansen, Mal Britt Jansen,

Ved regjeringsskiftet i oktober 1980 gikk Inger Louise Valle ut av Arbeidsutvalget og den nye kommunalminister Harriet Andreassen ble nytt medlem av Arbeidsutvalget.

Den 9. november oppnevnte sentralstyret nytt Arbeidsutvalg:

Kirsten Myklevoll, formann, John Sørfjordmo, sekretær, Oddrun Petersen, Arne Born, Tove Heggen Larsen, Knut Korsæth, Ingeborg Botnen, Sverre Kr. Fjeld, Arvid J. Johnsen, Norvald Strand, Rolf Hansen, Arvid Berglund, Lillian Ødegård.

Fylkespartienes årsmøter velger én representant hver.

Arbeidsutvalget, oppnevnt av Sentralstyret, og de fylkesvalgte utgjør tilsammen Landskommunalutvalget.

Fylkenes representanter i Landskommunalutvalget er:

Bjørge Johansen, Østfold, Odd Wivegh, Oslo, Jan Terjer Hansen, Akershus, Sverre Kr. Fjeld, Hedmark, Tollef Beitrusten, Oppland, Erik Haraldseth, Buskerud, Birger Edvardsen, Vestfold, Sveinung Leerstang, Telemark, Knut Nordbø, Aust-Agder, Odd Hagen, Vest-Agder, Kari Helliessen, Rogaland, Arne Olav Nilsen, Hordaland, Bengt Martin Olsen, Hordaland/Bergen, Abraham Øvrebotten, Sogn og Fjordane, Arve Berg, Møre og Romsdal, Arnold Storvold, Sør-Trøndelag, Knut Aalberg, Nord-Trøndelag, Einar Bårdsen, Nordland, Alfred Sagelvmo, Troms, Alf Birger Olsen, Finnmark.

Arbeidsutvalget har i beretningsperioden hatt 12 møter og behandlet 96 saker.

Landskommunalutvalget har vært samlet til 3 møter, som tilsammen utgjør 6 møtedager.

Til Landskommunalkonferansen innkalles, foruten de faste medlemmene, A-fraksjonen i Stortingets Kommunalkomite, partiets fylkesordførere, A-representantene fra Hovedkomiteen for Lokalforvaltningen, og representanter fra Norsk Kommuneforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund.

Av saker som har stått sentralt i hele perioden, og som Arbeidsutvalget og Landskommunalutvalget har behandlet kan nevnes:

- Kommunal- og fylkeskommunal økonomi.

- Utredningen om Helse- og Sosialsaker, organisering og ansvarsfordeling stat, fylker og kommuner.
- Nytt inntektssystem for kommunene.
- Organ for plan, utbygging og sysselsetting i fylkene.
- Kommunene som arbeidsgiver, Kommunenes Arbeidsgiverorganisasjon.
- Nemnder på kommuneplan.
- De folkevalgte arbeidsvilkår.

Norske Kommuners Sentralforbund

Sentralforbundet holdt Landsting i Tromsø 28. - 30. juni 1982. Kommunalkontoret innkalte Arbeiderpartiets gruppe som har 97 representanter til gruppemøte. Formannen i Landskommunalutvalget - Kirsten Myklevoll, Ivar Leveraas og John Sørfjordmo deltok på alle gruppemøtene under Landstingssamlingen. Videre var Norsk Kommuneforbund representert med: Torger Oxholm, Arne Grøttum og Frank Brunsell.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund var representert med: Bjørn Sørensen. Aktuelt Perspektiv var representert med: redaktør Johs. Skeide Larsen.

De viktigste landstingssakene:

1. Sysselsettingssituasjonen
2. Boligpolitikken
3. Kommunaløkonomi
4. Kommunen som arbeidsgiver.

Arbeiderpartiets representanter i Styret for valgperioden 1980 - 1984

Arvid Berglind, Buskerud, Ingeborg Botnen, Telemark, Jorunn Giske, Sør-Trøndelag, Aud Haukland, Rogaland, Arnulf Olsen, Finnmark, Odd Wivegh, Oslo.

Vararepresentanter:

Arvid Nyberg, Hedmark, Oddvar Olsen, Østfold, Arvid Lillehaug, Sogn og Fjordane, Reidun Romfo, Møre og Romsdal, Gunnar Solum, Nord-Trøndelag, Helge Jacobsen, Troms.

Styret i Norske Kommuners Sentralforbund består av 15 representanter, derav har Arbeiderpartiet 6.

Styret har i perioden behandlet 263 saker.

Hovedsaker for Styret har vært å oppnå bedre samsvar mellom de oppgaver kommunalforvaltningen pålegges og de økonomiske ressurser som skal stilles til rådighet for å løse oppgavene. Videre er styret opptatt av demokratisering og effektivisering av forvaltningen og en forsterkning av det kommunale og fylkeskommunale selvstyre.

Fagutvalgene

Fagutvalgene er rådgivende organer for styret, og tar i samråd med dette, standpunkt både til saker av faglig og politisk art.

Energiutvalget	A	3 representanter	9 møter
Havneutvalget	A	3 representanter	10 møter
Kommunalteknisk utvalg	A	3 representanter	12 møter
Kursutvalget	A	3 representanter	6 møter
Skole- og Kulturutvalget	A	3 representanter	11 møter
Sosialutvalget	A	3 representanter	12 møter
Sykehusutvalget	A	3 representanter	12 møter
Lønns- og Personalutvalget	A	representanter	27 møter

Utvalgene er valgt etter forholdstallsprinsippet.

Alle fylker er nå representert, enten i Styret eller ett av fagutvalgene. Fagutvalgene har behandlet 554 saker.

Det holdes gruppemøter med alle fagutvalgene foran ordinært møte. Styret har gruppemøte dagen foran ordinært møte, og til disse møtene innkalles foruten styret også én representant fra Hovedkomiteen, formannen i landstingsgruppa Sverre Kr. Fjeld, representant fra Stortingets Kommunalkomite, Norsk Kommuneforbund, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund. Videre innkalles den eller de fraksjoner som vil få sakene når de kommer til Stortinget.

Kommunalkontoret har ansvaret for innkallingene og for saksdokumentene.

Fylkeskretsene

Både for kommunene og fylkeskommunene er kretsene viktige politiske organ.

Alle fylkeskretsene har nå fylkeskretssekretærer på heltid. Aktivitetsnivået er ennå noe forskjellig fra fylkeskrets til fylkeskrets, men det er en klar tendens til økning av aktiviteten i kretsene.

Kommunalkontoret beklager at kontakten til våre grupper i fylkeskretsene ikke er god.

Det er all grunn til å regne med at fylkeskretsene i nær framtid vil bli et betydelig politisk organ i fylkessammenheng, bl.a. har dette sammenheng med at sekretariatsfunksjonene på fylkesplanet er betydelig styrket i perioden. Kommunalkontoret vil følge utviklingen, og skal etablere bedre kontakt med våre grupper i kretsene.

Hovedkomiteen for reformer i lokalforvaltningen

Den nye Hovedkomiteen for Lokalforvaltningen ble oppnevnt desember 1980 og trådte i funksjon 1. januar 1981.

Komiteen har 11 medlemmer og Arbeiderpartiet har 5 representanter:

Knut Korsæth, Oppland, formann
Walborg Krosshaug, Oslo

Kirsten Myklevoll, Troms
Arthur Rydland, Hordaland
Arne Born, Oslo.

Hovedkomiteen for Lokalforvaltningen er et rådgivende organ for Kommunal- og Arbeidsdepartementet, og skal bistå departementet i dets arbeid med å utvikle en rasjonell lokalforvaltning og med utforming og samordning innenfor sentraladministrasjonen når det gjelder tiltak som vedrører kommunene, fylkeskommunene og den lokale statsforvaltning.

Hovedkomiteen møtes ca. én gang pr. måned.

I forbindelse med komiteens møter holdes det gruppemøter hvor A-fraksjonen i Stortingets Kommunalkomite, eventuelt andre av Stortingets fraksjoner møter - samt representanter fra Norsk Kommuneforbund.

Kommunalkontoret innkaller til gruppemøtene og har ansvaret for saksdokumentene.

Norsk Kommuneforbund og Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund

Det har i perioden vært god kontakt mellom partiet og de nevnte forbund.

Forbundene får delta i partifraksjonens gruppemøter i Norske Kommuners Sentralforbund, Hovedkomiteen og alle fagutvalgene, samt Landskommunalkonferanser og arbeidsutvalgsmøter. Når det er ønskelig arrangeres møter med våre fraksjoner i Stortingets ulike komiteer.

I 1979 ble det inngått en avtale mellom de nevnte forbund og partiet, om samarbeid for løsning av personalpolitiske oppgaver i den offentlige forvaltning på kommune- og fylkesplan. Avtalen har fått navnet «Felleserklæringen».

«Felleserklæringen» har lagt grunnlaget for et nært samarbeid, både om sentrale saker og saker ute i fylkene.

Partiet har hatt god bistand fra Norsk Kommuneforbund i saksutredninger, spesielt i helsesektoren.

Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund har i energisammenheng ekspertise som vi får nytte godt av.

Fylkenes Kommunalutvalg

Arbeidsutvalget har lagt vekt på å stimulere fylkenes kommunalutvalg til aktivt politisk arbeid.

Kontakten med utvalgene er tilfredsstillende.

Alle henvendelser til kommunalutvalgene sendes til formannen med kopi til fylkespartiene.

Informasjon til gruppelederne i kommunestyre og fylkestingene

Vi har forsøkt å legge om rutinene slik at politisk stoff som kan være nyttig for de folkevalgte sendes direkte til gruppelederne. Videre har vi i perioden arrangert 2 møter i Stortinget om fylkenes og kommunenes økonomi.

Det første møtet ble holdt 12. mai 1982, og til dette var innkalt en del kommunepolitikere og en del fylkespolitikere.

Møtet var lagt opp i samråd med Finans- og Kommunalkomiteen.

Det andre informasjonsmøtet ble holdt 13. oktober 1982, og til dette var fylkespartiene, fylkestingets gruppeledere, Norsk Kommuneforbund, Norsk Elektriker- og Kraftstasjonsforbund invitert.

Møtet var lagt opp i samarbeid med Finans-, Sosial- og Kommunalkomiteen.

Frammøtet var godt på begge møtene.

Nordiske Kommunalkonferanser

I juni 1981 arrangerte Sosialdemokratiet i Danmark en Nordisk Kommunalkonferanse i Ålborg.

Hovedtema for konferansen var:

- Kommunal planlegging.
- Skattepolitikk.

Fra Norge deltok:

Harriet Andreassen, Oddrunn Pettersen, Oddvar Olsen, Kirsten Myklevoll, John Sørfjordmo.

I 1982 ble konferansen arrangert av Finlands Sosialdemokratiske parti. Konferansen ble holdt i Karis.

Hovedtemaer var:

- Nærdemokrati - erfaringer fra Sverige og Norge.
- Kommunal næringspolitikk.

Videre blir det, på alle nordiske kommunalkonferanser, lagt vekt på å utveksle erfaringer om arbeidet i folkevalgte organ og partiet, og samarbeidet dem imellom.

Fra Norge deltok:

Bengt Martin Olsen, Oddrunn Pettersen, Kirsten Myklevoll og John Sørfjordmo.

Distriktenes Utbyggingsfond

Det er i perioden opprettet kontakt mellom A-fraksjonen i DUF's Styre og Råd og A-fraksjonen i Stortingets Kommunalkomite.

Det holdes felles gruppemøte foran hvert ordinære møte i Distriktenes Utbyggingsfond.

Kommunalkontoret

har, i den utstrekning det arbeidsmessig har vært mulig, holdt kontakt med fylkes- og kommunepartiene.

Arbeidsoppgavene er mange, men en stor del av arbeidet i forhold til kommuner og fylker er av lokalpolitisk art. Råd og veiledning i forhold til den kommunale lovgivning, og samarbeidsformer mellom folkevalgte og partiorganisasjonen.

Nominasjonsprosessen foran valget høsten 1983 er i gang. Vi har ikke detaljerte oversikter på det nåværende tidspunkt om hvem som trekker seg, men mye tyder på at et urovekkende stort antall folkevalgte sier nei til en ny periode. Politisk arbeid i topp-posisjoner, både i fylker og kommuner er blitt for krevende for mange mennesker når dette skal gjøres på fritiden. Møtene er mange og dokumentstablene for høye.

Holdningene i familiene har endret seg dithen at en ikke uten protest aksepterer kommunalt fravær kveld etter kveld. Dette er et problem som Arbeiderpartiet må ta alvorlig. Kommunalutvalget har nå satt i gang arbeidet med innsamling av data om politikernes arbeidsforhold. Vi ønsker å få dokumentert hvor mye tid som brukes til møter i folkevalgte organ og i partiorganisasjonen.

Kommunalutvalget tar sikte på, i løpet av 1983, å legge fram en betenkning om de folkevalgtes arbeidsforhold.

Statsstøtten til de politiske partiene

Bevilgningen til de politiske partienes sentrale organisasjoner ble for 1981 fastsatt til 26 millioner kroner. Samtidig fastholdt Stortinget sitt vedtak fra 1977 om en sperre på 2,5%. Det vil si at partier som ikke oppnådde minst 2,5% i velgeroppslutning, falt utenom fordelingen.

Den tildeling partiene med mer enn 2,5% oppslutning fikk, ble derfor noe høyere enn deres prosentandel.

På grunnlag av resultatet fra Sttingsvalget i 1977, (42,3%) fikk Arbeiderpartiet kr. 11 291 655,- for 1981 i ordinær tildeling. Så viste det seg at det måtte omvalg til i to fylker, nemlig Buskerud og Troms.

Stortinget bevilget et nytt beløp i tillegg - 2 millioner kroner. Dette ble fordelt på grunnlag av valgresultatet samme høst. Det vil si at vårt parti fikk tildeling etter vårt nye prosenttall 37,1, istedet for som tidligere i året 42,3. Beløpet utgjorde kr. 742 000,-. I alt fikk partiet i 1981 i statlig støtte kr. 12 033 655,-. Av dette beløpet ble det til AUF overført kr. 663 528,-.

For 1982 ble det av Stortinget bevilget kr. 29 000 000,- til fordeling til de

Støtte til lokalt politisk arbeid

Støtten baserer seg på resultatet av kommunevalget i 1979 når det gjelder kommunepartiene og kommunestyregruppene og på fylkestingsvalget i 1979 når det gjelder fylkespartiene, AUF lokalt og fylkestingsgruppene.

Den lokale støtten er altså ikke påvirket av valgresultatet i 1981.

Satsene for støtten har vært:

	1981	1982
Grunnstøtte fylkene	6.100,—	7.590,—
Pr. representant	1.230,—	1.530,—
Pr. stemme inkludert AUF	5,50	6,90
<i>Kommunevalget:</i>		
Støtte pr. stemme	4,—	4,40
Grunnstøtte kommunestyret	750,—	930,—
Støtte pr. repr. i kommunestyret	250,—	310,—

Lokal støtte

	1981	1982
Støtte pr. stemme		
768.423 stemmer × 4,—	= 3.073.692,—	
768.423 × 4,40	=	3.381.061,—
<i>Representanter:</i>		
(Grunnbeløp 453 kommuner × 780)	339.750,—	
(Grunnbeløp 453 kommuner × 930)		421.290,—
Representantstøtte 5146 × 250	1.286.500,—	
Representantstøtte 5146 × 310		1.595.260,—
	4.699.942,—	5.397.611,—

Sammenlagt for 1981 og 1982 er det i offentlig støtte overført til våre kommunepartier kr. 10.097.553,—.

Støtte til fylkespartiene som inkluderer lokal støtte til AUF

	1981	1982
Støtte pr. stemme		
752.958 × 5,50	4.141.258,—	
752.958 × 6,90		5.195.396,—
Grunnstøtte fylkespartiene		
7590 × 19		144.210,—
6100 × 19	115.900,—	
Støtte pr. representant		
406 × 1230	499.380,—	
406 × 1530		621.180,—
	<u>4.756.538,—</u>	<u>5.960.786,—</u>

Samlet støtte for 1981 og 1982 er det i offentlige midler tilført fylkespartiene våre **kr. 10.717.324,—**.

En sammenstilling av de offentlige tilskudd til partiet i 1981 og 1982 gir disse tallene:

DNA sentralt	kr. 22.913.230,—
Fylkespartiene	« 10.717.324,—
Kommunepartiene	<u>« 10.097.553,—</u>
	<u>kr. 43.728.107,—</u>

Faglig/politisk utvalg

Utvalget har i årene 1981 og 1982 bestått av følgende:

Tor Aspengren, LO, formann
Håkon Ødegaard, LO
Einar Strand, LO
Ivar Leveraas, DNA
Björg V. Bergh, DNA
Johs. Skeide Larsen, DNA
Georg Lieungh, AOF
Jan Olav Håven, AUF
Finn Kristensen, Stortingsgruppas FPU

I møte 19/1.1981 oppnevnte Samarbeidskomiteen LO/DNA følgende:

Ole Knapp, LO, formann
Svein-Erik Oxholm, LO
Kåre Hansen, LO
Ivar Leveraas, DNA
Björg V. Bergh, DNA
Bjartmar Gjerde, AOF
Jan Olav Håven, AUF
Rolf Furuseth, Stortingsgruppas FPU

Fra august 1981 har Alf Frotjold vært AOF's representant og Kjell Helland har representert Stortingsgruppas FPU siden oktober s.å.

Faglig sekretær, Asbjørn Kristoffersen, har vært medlem av utvalget i hele perioden og har fungert som sekretær for utvalget.

I Samarbeidskomiteens møte 19/1.1981 ble det også vedtatt at FPU's formann skal delta i komiteens møter.

Utvalgets virksomhet

Faglig/politisk utvalg har i perioden holdt 8 møter og behandlet 39 saker.

Det har i perioden vært holdt en del kontaktmøter mellom Landsorganisasjonen, forbundene og partiets organer. Bl.a. i forbindelse med Statsbudsjettet 1982 og DNAs alternative statsbudsjett for 1983. I februar 1982 ble det holdt en rekke uformelle møter på partikontoret mellom ledelsen i forbundene og formannen og sekretæren i utvalget om det faglig/politiske samarbeidet framover.

Ordnningen med økonomisk støtte til fylkespartienes generelle faglig/politiske virksomhet har blitt fulgt opp også i 1981 og 1982.

I FPU's møte 12/10.1981 ble det - med bakgrunn i et notat fra formann og sekretær - gjort følgende vedtak:

«Faglig/politisk utvalg oppnevner en arbeidsgruppe som gis følgende mandat:

Se på organiseringen av det faglig/politiske samarbeidet på lokalplanet.

Utarbeide forslag til en faglig/politisk aksjonsplan med sikte på et bedre faglig/politisk samarbeid generelt på alle plan og mobilisering av fagbevegelsen i 1983 og 1985.»

Arbeidsgruppa fikk følgende sammensetning:

Ole Knapp, LO, formann

Lars Buer, LO

Arne Furubråten, LO

Ingunn Olsen, LO

Frank Brunsell, Kommuneforbundet

Esther Kostøl, Statstjenestemannskartellet

Kirsti Billington, Tjenestemannslaget

Jon Nilsen, Bygningsindustriarbeiderforbundet

Kolbjørn Aune, Jern og Metall

Gunnar Torp, Kjemisk Industriarbeiderforbund

Roar Løver, FPU i fylkene

Ivar Leveraas, DNA

Asbjørn Kristoffersen, DNA, sekretær.

Arbeidsgruppa hadde en rekke møter høsten 1981/vinteren 1982, hvor en drøftet mange spørsmål/problemstillinger vedrørende det faglig/politiske samarbeidet framover. Spesielt var gruppa opptatt av økt aktivitet på lokalplanet.

Det ble utarbeidet et debattopplegg om det faglig/politiske samarbeidet i fylket og kommunen (Arbeidshefte om Faglig/politisk samarbeid). Heftet ble trykt i et opplag på 80 000, og ble i august 1982 sendt fra partikontoret til fylkespartiene, kommunepartiene og alle FPU på fylkes- og lokalplanet. LO-sentralt sendte heftet til sine distriktskontorer og lokale samorganisasjoner. I tillegg er heftet sendt til mange fagforeninger og bedriftsklubber via de respektive fagforbund.

Faglig/politisk utvalg bevilget også ekstra midler til hvert fylke, beregnet til finansiering av helgekonferanser om faglig/politisk samarbeid lokalt. I løpet av høsten 1982 var det 15 av våre fylkespartier som benyttet seg av tilbudet, og faglig sekretær deltok som innleder på 9 av konferansene.

Storingsvalgkampen 1981

De første drøftelser om den faglig/politiske valgkampen tok til allerede i juni 1980 med en konferanse på Sørmarka mellom fagbevegelsen og partiet. På denne konferansen informerte Landsorganisasjonen om at de var villige til å påta seg hovedansvaret for opplegget av den faglige

valgkampen, men understreket at dette selvfølgelig måtte koordineres med partiets valgkampopplegg.

Sent på høsten samme år oppnevnte LO en egen valgkampkomite med Ole Knapp som formann. DNAs faglige sekretær ble tidlig trukket med i arbeidet og deltok aktivt både i forberedelsene og gjennomføringen av den faglige valgkampen.

I valgkampopplegget inngikk, foruten en bredt anlagt annonse- og plakatkampanje, en valgkampturné i tiden 22/8-11/9.81. I løpet av denne tiden besøkte sentrale faglige tillitsvalgte, assistert av kulturgruppa «Youngstorvets Basar», en rekke fylker og medvirket i ulike former for valgkampaktiviteter, bl.a. stands, arbeidsplassbesøk og faglige valg-møter.

I samarbeid med Statstjenestemannskartetlet, Kommuneforbundet og Elektriker- og Kraftstasjonsforbundet gjennomførte vi en valgkampaksjon i juni 1981 i seks av våre største administrasjonssentra, nemlig Tromsø, Bodø, Trondheim, Bergen, Kristiansand og Oslo. Aksjonen rettet seg spesielt mot ansatte i offentlig virksomhet og ble lagt opp med stands, arbeidsplassbesøk og kveldsmøter over to dager på hvert sted. I samarbeid med de berørte partene ble det laget en egen valgbrosjyre og egne plakater. Brosjyren ble trykt i 250 000 eksemplarer og fordelt til alle fylker. I aktivitetene deltok en rekke sentrale tillitsvalgte fra de berørte forbund, samt statsråder, statssekretærer og personlige sekretærer fra de mest aktuelle departementer.

I tillegg til ovennevnte ble det formidlet 22 sentrale faglige tillitsvalgte til andre faglig/politiske valgkamparrangementer i fylkene.

I løpet av den avsluttende valgkamp fikk alle faglig/politiske utvalg og arbeidsplasskontakter tre sendinger med «Fakta og argumenter» samt annet aktuelt valgmateriell.

Konferanser

I perioden har Faglig/politisk utvalg arrangert følgende konferanser:

1981:

Faglig/politisk valgkampkonferanse for forbundene, Landsorganisasjonen, Stortingsgruppa og Regjeringen.

17. februar i Samfunnshuset, Oslo - 73 deltakere.

1. Politiske hovedsaker v/Gro H. Brundtland.
2. Valgkampen v/Ivar Leveraas og Ole Knapp.

Faglig/politisk valgkampkonferanse for fagforbundene.

20. mai på Kafe Stratos, Oslo - 26 deltakere.

1. LOs valgkampopplegg v/Ole Knapp.

Felles valgkampkonferanse for AOF, LO og DNA.

25. - 27. mai på Olrud Hotel, Hamar - 105 deltakere.

1. Det faglig/politiske organisasjonsmønsteret - Faglig/politisk valgkamp på riks- og lokalplanet v/Ole Knapp.
2. Valgkampen - samordning og utnytting av kreftene V/Ole Knapp, Rolf Kr. Larsen og Ivar Leveraas.
3. Den politiske og faglige situasjonen v/Gro H. Brundtland og Tor Halvorsen.

Faglig/politisk konferanse for forbundene, Landsorganisasjonen, AOF, AUF og partiet.

6. oktober i Folkets Hus, Oslo - 62 deltakere.

1. Etter valget - hva så! v/Gro H. Brundtland.

1982:

Faglig/politisk konferanse for forbundene innen den private sektor.

8. - 9. mars på Olrud Hotel, Hamar - 28 deltakere.

1. Det faglig/politiske samarbeidet framover v/Ole Knapp.
2. Den politiske situasjonen v/Gro H. Brundtland.

Faglig/politisk konferanse for forbundene innen den offentlige sektor.

9. - 10. mars på Olrud Hotel, Hamar - 33 deltakere.

1. Det faglig/politiske samarbeidet framover v/Ole Knapp.
2. Den politiske situasjonen v/Gro H. Brundtland.

Stortingsvalget 1981

Ved stortingsvalget 14. september 1981 fikk Arbeiderpartiet 914 749 stemmer. Dette utgjorde 37,2 prosent av de avgitte stemmer og ga partiet 68 mandater på Stortinget.

Valgresultatet ga et klart borgerlig flertall og førte til at det ble dannet en ren Høyre-regjering.

Arbeiderpartiets valgresultat lå betydelig under valgresultatet fra 1977, men var en klar framgang i forhold til kommune- og fylkestingsvalgene i 1979. Valgresultatet uttrykte også en framgang i forhold til det leiet meningsmålingene hadde ligget i bare et års tid før valget.

Valgkampen

Valgkampen ble en klar konfrontasjon mellom to regjeringalternativer: En regjering utgått av Arbeiderpartiet eller en regjering utgått av et eller flere av de borgerlige partiene.

Det politiske grunnlaget for Arbeiderpartiets valgkamp ble lagt gjennom det arbeidsprogrammet som ble vedtatt av landsmøtet på Hamar og av regjeringens langtidsprogram.

For å oppnå en større konsentrasjon av temaer vedtok sentralstyret at Arbeiderpartiets valgkamp skulle basere seg på følgende fem områder:

«Arbeid for alle»

«Trygging av velferdsstaten»

«Sikkerhet og nedrustning»

«Oljen skal komme hele folket til gode»

«Demokrati og likestilling»

Valgkampen kom i stor grad til å dreie seg rundt disse temaene. Det ble oppnevnt en politisk ledelse som besto av: Gro Harlem Brundtland, Einar Førde, Ivar Leverås og Tor Halvorsen.

Valgmateriell

For internt bruk utarbeidet landspartiet følgende valgmateriell:

«Fem gode grunner for å velge Arbeiderpartiet»

«De sier - vi svarer»

«Resultater som teller»

«10 års innsats for miljøvern»

Arbeids- og prinsippprogram (på bokmål og nynorsk)

I tillegg et stort antall Fakta og argument-notater om aktuelle temaer, Arbeiderbevegelsens Håndbok og Aktuelt Perspektiv, som i valgkampen ble trykt i et begrenset ekstraopplag.

Det utadvendte valgmateriellet som ble utarbeidet av landspartiet var:

«Kvinnene kommer» - avis
 «Kvinnene kommer» - løpeseddel
 «Arbeiderungdommen» - avis for førstegangselgere
 «Brorskap» - avis for kristne velgere
 «5 gode grunner for å velge A» - løpeseddel
 «Sparekniv mot velferdssamfunnet» - løpeseddel
 «Milliarder ut av landet» (olje) - løpeseddel
 «Bedre husbanklån - økt bostøtte» - løpeseddel
 «Luft og vann er blitt renere» - løpeseddel
 Annonseavis - særtrykk av annonser i A-pressen
 Fiskeribrosjyre
 Brev fra Einar Gerhardsen til pensjonistene

Foredragsvirksomhet

Arbeiderpartiets regjeringsmedlemmer og stortingskandidater var meget aktive i valgkampen. En gruppe sentrale talere ble fordelt til fylkespartiene. For enkelte av de aller fremste representantene for partiet ble det lagt opp valgturneer som i stor grad var planlagt fra landspartiets side. Det gjaldt først og fremst partiformannen.

Starten på slutfasen i valgkampen foregikk i det enkelte fylke:

Finnmark	14. - 16. august	Bjørn Skau
Hedmark	14. - 16. august	Gro Harlem Brundtland
Aust-Agder	15. august	Knut Frydenlund
Oslo	20. august	Gro Harlem Brundtland
Oppland	20. - 23. august	Einar Gerhardsen
Rogaland	21. - 22. august	Sissel Rønbeck
Sogn og Fjordane	21. - 22. august	Odvar Nordli
Akershus	22. august	Einar Førde
Hordaland	22. august	Gro Harlem Brundtland
Nord-Trøndelag	22. august	Harriet Andreassen
Sør-Trøndelag	22. august	Harriet Andreassen
Troms	22. - 23. august	Arvid Johanson
Vestfold	22. - 23. august	Tor Halvorsen
Telemark	22. - 23. august	Finn Kristensen
Vest-Agder	23. august	Ulf Sand
Buskerud	23. august	Ronald Bye
Østfold	23. august	Ivar Leveraas
Buskerud	29. august	Gro Harlem Brundtland
Møre og Romsdal	5. - 6. september	Einar Førde

1. Mai 1981

Landsorganisasjonen og Arbeiderpartiet sendte ut følgende retningslinjer for feiringen av dagen:

Den internasjonale økonomiske krise blir bare verre og verre. Det er økende arbeidsledighet i alle de industrialiserte land. Snart er det 25 millioner arbeidsledige i Vest-Europa og Nord-Amerika. Det vil derfor bli stilt økte krav til oss om vi skal klare å oppfylle hovedmålet for den økonomiske politikken: Arbeid for alle.

Samtidig øker spenningene og rustningene. Krisen i den internasjonale situasjon er et dominerende trekk i bildet når vi nå starter forberedelsene til årets 1. mai. Klimaet mellom stormaktene blir kjøligere og kjøligere. Okkupasjonen av Afghanistan fortsetter. Det er spenning i og omkring Polen. Midt-Østen-konflikten er fortsatt uløst. Atomrustningene øker. Derfor er det naturlig å sette arbeidet for avspenning og fred i forgrunnen ved 1. mai feiringene i år.

Avstanden mellom verdens velstående og verdens fattige land bare øker og øker. Å utjevne skillet mellom verdens fattige og verdens rike stiller de sterkeste krav til arbeiderbevegelsens internasjonale solidaritetstanke.

Samarbeidskomiteen mellom Landsorganisasjonen og Arbeiderpartiet har drøftet feiringen av årets 1. mai. Etter Samarbeidskomiteens oppfatning må de dominerende oppgaver som her er nevnt, prege 1. mai dagen. På dette grunnlag ber vi om at 1. mai 1981 blir feiret etter følgende retningslinjer:

1. 1. mai arrangementene skal være en bredest mulig samling omkring arbeiderbevegelsens ideer og mål. Samorganisasjonene og Arbeiderpartiets avdelinger bør tidligst mulig ta initiativ til samarbeid om ledelsen av arrangementene. Det er viktig at arrangementene har røtter i de lokale tradisjoner og at de legges til rette på en slik måte at det kan sikres en bredest mulig tilslutning fra befolkningen på det enkelte sted.
2. Siktemålet for 1. mai er å demonstrere samhold og styrke. Det bør derfor være én hovedtaler ved tilstelningene.
3. Det brukes et felles demonstrasjonsmerke, og hovedparolen skal være:

ARBEID FOR ALLE – AVSPENNING OG FRED

1. mai 1982

Opplegget av 1. mai-feiringen i 1982 ble gjort i felles nordisk regi. De sosialdemokratiske partier og landsorganisasjonene i Sverige, Danmark, Finland og Norge samlet seg om parolene FRED OG ARBEID. Som et ledd i samarbeidet ble det foretatt en utveksling av formennene i de sosialdemokratiske ungdomsforbundene som 1. mai-talere.

Følgende opprop ble rykket inn som annonse i A-pressen i hele Norden:

Arbeiderbevegelsen i de nordiske land står overfor store og viktige oppgaver. Vi skal forsvare alles rett til lønnet arbeid og vi skal forsvare freden i vår del av verden.

Derfor har arbeiderbevegelsen i Norden bestemt seg for en felles 1. mai-feiring under parolen

FRED OG ARBEID!

Massearbeidsløsheten har rammet industrilandene. En av årsakene er at store industriland med konservative regjeringer har nedprioritert den fulle sysselsettingen og den sosiale tryggheten som mål for den økonomiske politikken. Arbeiderbevegelsen kan aldri akseptere at samfunnet ikke har bruk for alle menneskers evne og vilje til arbeid.

De sosialdemokratiske partier og de faglige landsorganisasjoner vil i sine egne land, i Norden og internasjonalt, arbeide for den fulle sysselsettingen.

Faren for krig har kommet nærmere og mange mennesker er urolige for fremtiden. Avspenningen mellom supermaktene er erstattet av tendenser til ny kald krig. Kapprustingen er i ferd med å gå inn i en ny fase. Undertrykkelsen av menneskerettighetene er i seg selv en trussel mot freden. Det gjelder i land som Polen, Tyrkia, El Salvador og Afghanistan.

De sosialdemokratiske partier og de faglige landsorganisasjoner i Norden vil i sine egne land, i Norden og internasjonalt arbeide for avspenning, nedrustning og fred. Et bidrag til avspenning og nedrustning i Europa er det felles krav om Norden som en atomvåpenfri sone.

Vi oppfordrer alle innbyggerne i de nordiske land til å slutte opp om 1. mai-feiringen under parolen

FRED OG ARBEID!

Antallet 1. mai-arrangement var omtrent som tidligere. Landsoversikten viste at deltakelsen i arrangementene var en god del høyere enn tidligere år.

Nordisk samarbeid

Det nære samarbeidet med de øvrige sosialdemokratiske partier i Norden er ført videre.

Det er i løpet av perioden holdt 2 møter i Samarbeidskomiteen mellom de nordiske partier og landsorganisasjoner. I tillegg har parti-sekretærene i de nordiske partiene jevnlig møter om aktuelle spørsmål. Sven Dahlin fra Socialdemokraterna i Sverige er fast sekretær for det nordiske sosialdemokratiske samarbeidet.

Den nordiske arbeiderkongressen i 1982 ble holdt i Sandefjord.

Det norske Arbeiderparti og Landsorganisasjonen i Norge sto som arrangører.

DNAs delegasjon til Nordisk Arbeiderkongress besto av:

Gro Harlem Brundtland, Ivar Leveraas, Gunnar Berge, Egil Rønheim, Oddrunn Pettersen, Knut Frydenlund, Guttorm Hansen, Finn Kristensen, Thorvald Stoltenberg, Bjørn Tore Godal, Aage Søgård, Karin Lian, Kjell Bergh, Bjørg Hermansen, Oddmund Soleng, Annelise Dørum, Bjørg Bergh, Egil Knudsen, Solveig Torsvik, Jakob Grava, Helge Røed, Johs. Skeide Larsen, Torstein Moland, Asbjørn Kristoffersen, Sigmund Strøm, Anna Hanssen.

Kongressen vedtok følgende resolusjoner om sysselsetting, nedrustning og Midt-Østen:

Hovedmålet: Arbeid for alle

Arbeid for alle må være *hovedmålet* for den økonomiske politikken. Nordisk arbeiderbevegelse kan ikke akseptere arbeidsledighet som virkemiddel i den økonomiske politikken.

Innen utgangen av 1982 vil det trolig være over 30 millioner arbeidsledige i OECD-området. I Europa vil mer enn hver 10.ende arbeidstaker være ledig. I Norden er det i 1982 mer enn en halv million ledige. Ledigheten er et spesielt problem for ungdom og kvinner. Det krever spesielle tiltak. For å forebygge og avskaffe arbeidsledigheten blant ungdom krever de sosialdemokratiske partier at det utformes forpliktende garantier for å sikre all ungdom tilbud om arbeid eller utdanning. Dermed den økonomiske politikken i ledende OECD-land ikke legges om, er det en fare for at vi går inn i en periode med en permanent stigende arbeidsledighet.

En slik utvikling vil være en grunnleggende trussel mot de verdier den nordiske arbeiderbevegelsen bygger sin politikk på. Det vil være en trussel mot selve den demokratiske samfunnsutviklingen, mot målet om likhet og rettferdighet, mot målet om videreutviklingen av den sosiale velferdsstaten og mot menneskets selvrespekt.

Samordnet handlingsplan

Den politiske og faglige arbeiderbevegelsen i Norden vil derfor målbevisst arbeide for full sysselsetting. Da de enkelte land i sterk grad er avhengig av hverandre, må dette arbeidet foregå både på det nasjonale plan, på nordisk plan og i et videre internasjonalt perspektiv.

Det grunnleggende må være at den økonomiske politikken i alle land rettes inn mot sysselsettingen. Fordi den økonomiske utviklingen i hvert enkelt land er avhengig av utviklingen i andre land, må det etableres en *samordnet handlingsplan* for å løse de akutte problemer med økonomisk stagnasjon og arbeidsløshet. Hovedmomenter i en slik plan må være å høyne det internasjonale etterspørselsnivå og samtidig effektivt bekjempe inflasjonen. Både i OECD og i Europa har fagbevegelsen presentert forslag til en slik samlet strategi. Den bygger bl.a. på økte investeringer og rettferdig fordeling, som gir dempet inflasjon.

Skal det legges et solid grunnlag for full sysselsetting, kreves det at alle grupper i samfunnet bidrar i en samlet strategi. Alle grupper må yte noe for at alle skal få arbeid. For å make den fulle sysselsetting kreves det økte investeringer både i den private og den offentlige sektor. Muligheter for dette må skapes gjennom måtehold fra alle grupper i samfunnet.

Den økonomiske veksten må bevisst *styres* med sikte på sysselsetting og sosial likhet. Markedskreftene kan ikke alene gi resultater som er sosialt akseptable.

Arbeiderbevegelsens eget samarbeid

Skal vi make å få til en slik samordnet handlingsplan, kreves det et aktivt arbeid i internasjonal sammenheng.

Gjennom den rådgivende faglige komite til OECD (TUAC), Den Europeiske Faglige Samorganisasjon (DEFS) og Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS) har det etter hvert blitt utviklet former for samarbeid på det faglige plan.

Noe tilsvarende arbeide er ikke utviklet på permanent basis mellom de sosialdemokratiske partiene utenom det samarbeid som forgår innad i De Europeiske Fellesskaper (EF). Det er nødvendig å få i stand et mer permanent samarbeid mellom de sosialdemokratiske partiene også på dette feltet, og en koordinering av synspunktene der representanter for forskjellige sosialdemokratiske regjeringer opptrer.

Et samspill mellom fagbevegelse, partier og ungdomsorganisasjoner bør forsterkes, for å få skapt forståelse og nye initiativ til gagn for ungdommens særlige økonomiske og sosiale problemer. Nordisk Arbeiderkongress understreker nødvendigheten av at de nordiske sosialdemokratiske partiene arbeider for et mer målbevisst samarbeid på europeisk plan mellom de sosialdemokratiske partiene om en samordnet handlingsplan for sysselsetting. Skal et slikt samarbeid få slagkraft, må

samarbeidet på dette feltet forsterkes mellom de sosialdemokratiske partiene og de faglige organisasjonene, både på nasjonalt og internasjonalt plan.

Uttalelse om nedrustning og atomvåpenfrie soner

Arbeidet for avspenning, nedrustning og fred må gis fornyet styrke. For å nå disse mål må prinsippet om felles sikkerhet legges til grunn av alle verdens nasjoner. Landene må søke sin trygghet gjennom samarbeid, ikke gjennom konfrontasjon.

Den nordiske arbeiderkongressen krever omfattende nedrustningsforhandlinger mellom stormaktene. Politisk vilje er nå nødvendig for å nå fram til resultater. Kontakten på tvers av øst-vest-s skillet må økes for å hindre stigende spenning. Konflikten i den tredje verden må ikke automatisk tillegges en øst-vest-dimensjon. Det kan lede oppmerksomheten bort fra de underliggende problemene.

Forhandlingene i Wien om styrkereduksjoner står i stampe til tross for at uenigheten mellom partene relativt sett ikke kan sies å være vesentlig. Det er tegn på stemningen internasjonalt at konferansen for sikkerhet og samarbeid i Europa hittil ikke har nådd fram til resultater som kunne bringe utviklingen fra Helsingforskonferansen i 1975 videre. Dette gjør det enda viktigere at forhandlingene mellom De Forente Stater og Sovjetunionen i Genève om kjernefysiske våpen i Europa fører fram til konkrete resultater. Disse vil få betydning for muligheten til å redusere antallet kjernefysiske våpen i Europa, men også for det politiske klima vi skal leve under i 80-åra. I Europa konsentreres øst-vest konflikten militært. Resultater i forhandlingene om kjernevåpen i Europa kunne få betydning for andre områder av nedrustningsarbeidet.

Konstruktive forhandlinger for å nedruste mellomdistanse kjernevåpen i Europa skulle skape nye forutsetninger for en reduksjon av de interkontinentale strategiske kjernevåpenlagrene gjennom de såkalte START-forhandlingene. På samme måten vil et gjennombrudd kunne skje for forhandlinger med sikte på å minske de såkalte kjernefysiske slagmarksvåpnene med kort rekkevidde som en finner mange tusen av i Europa. De kan bli tatt i bruk i en tidlig fase i en eventuell krig. Det vil også være av stor betydning at framgangsrike forhandlinger om kjernevåpen i Europa vil kunne føre til at den mangeårige stillstand i spørsmålet om reduksjon av konvensjonelle styrker i Europa blir brutt.

Et bredt folkelig engasjement kan bidra til å øke forhandlingsviljen hos stormaktene og å sikre freden. De gjenopptatte forhandlingene i Genève er et eksempel på dette. De voksende fredsbevegelser i Vest-Europa og USA er derfor viktige. Og det er minst like viktig at befolkningen i de øst-europeiske landene selv aktivt engasjerer seg i arbeidet for avspenning og nedrustning.

Alle har et ansvar for og muligheter til å bidra til en utvikling med avspenning og nedrustning i sin egen region. De nordiske landenes sikkerhetspolitikk har bidratt til stabilitet og lavspenning. Nordisk arbeiderbevegelse tar sikte på ordninger som styrker denne stabiliteten i Europa som helhet.

Blant de forslagene som arbeiderbevegelsen har drøftet i denne forbindelse er en nordisk atomvåpenfri sone som et ledd i arbeidet for å bygge ned kjernevåpen i en større europeiske sammenheng.

Den nordiske arbeiderkongressen legger vekt på en felles holdning til dette spørsmålet mellom fagbevegelsen og de sosialdemokratiske partier i Norden.

Målet må være å hindre at atomvåpen blir brukt på, fra eller mot nordisk område. En atomvåpenfri sone i nordisk område kan redusere trusselen fra kjernevåpen i og mot området. De nordiske sosialdemokratiske partiene og landsorganisasjonene vil arbeide for en atomvåpenfri sone i nordisk område som et ledd i arbeidet for å bygge ned kjernevåpen i en større europeisk sammenheng.

Arbeiderkongressen mener at en kjernevåpenfri sone i det nordiske området må:

- fremme avspenningen og forsterke sikkerheten i Norden og hele Europa,
- redusere kjernevåpentrusselen mot området,
- bidra til å redusere på gjensidig basis antallet kjernevåpen i Europa,
- utvikle videre det nordiske områdets status som kjernevåpenfritt område,

som kan bestå av ett eller flere elementer - slik som:

- forbud mot deltakelse i prøver med atomvåpen,
- forbud mot utplassering og lagring av atomvåpen,
- forbud mot oppløring av egne styrker i bruk av atomvåpen,
- forbud mot anløp, overføring av krigsfartøyer og overflyving av fly som fører atomvåpen, regulering av gjennomfart,
- forpliktelser fra atomvåpenmaktens side om ikke å bruke eller true med å bruke atomvåpen mot områder innenfor sonen,
- forpliktelser fra atomvåpenstatenes side til ikke å true med å bruke kjernevåpen fra sonen.

Arbeiderkongressen vil også understreke betydningen av arbeidet i FN med å styrke sikkerhetsgarantiene til ikke-atomvåpenstatene.

De nordiske sosialdemokratiske partiene og fagbevegelsen i Norden uttrykker håpet om at FNs andre ekstraordinære generalforsamling om nedrustning vil bringe medlemslandene nærmere konkrete resultater. Den nordiske arbeiderbevegelsen ønsker både nasjonalt og internasjonalt å støtte initiativ som kan fremme en slik utvikling.

Med grunnlag i de fortsatte drøftinger i den nordiske gruppen for utenriks- og sikkerhetspolitikken ber Arbeiderkongressen Samarbeids-

komiteen lede det videre arbeid med sikte på et felles grunnlag for en atomvåpenfri sone i det nordiske området. De nordiske sosialdemokratiske partiene vil fremme initiativ overfor de nordiske regjeringene for å få til en felles plan for det videre arbeid med en slik sone. En bred folkeopinion krever nå handlekraft og politisk vilje i arbeide *mot* atomvåpen og kapprustning, *for* avspenning, nedrustning og fred.

Situasjonen i Midt-Østen

Israels invasjon av Libanon är ett klart brott mot folkrätten och måste entydigt fördömas. Libanons självständighet hotas. Ingen hänsyn har tagits till den fredsbevarande uppgift som FN-trupperna har i området. Libanonkriget skapar i dette redan farliga läge allvarliga risker för en upptrappning till en storkonflikt. Det hotar därmed världsfreden.

Israel har vid flera tillfällen angripits från palestinska ställningar i Libanon, men Israels invasjon löser inget av de grundläggande säkerhetsproblemen i Mellersta Östern. I stället förstärks bitterheten. Kommande generationer kan på bägge sidor komma att växa upp med ett ännu starkare hat. Hämnad och hårt våld kan prägla samhällena långt in i framtiden.

Den enda vägen till avspänning går genom fredliga förhandlingar. Israels rätt till säkerhet och erkända gränser måste respekteras av alla parter, också av arabstaterna och PLO. Palestiniernas rätt till en egen nationell identitet och till en statsbildning måste erkännas av världssamfunnet och av Israel. Endast på en sådan folkrättslig grundval kan väsentliga mänskliga rättigheter bli verklighet för den hårt drabbade befolkningen i området.

Många oskyldiga civila libaneser och palestinier har dödats i kriget och ännu fler hotas nu genom brist på mat, vatten och sjukvård och genom militära operationer av en akut katastrof. En mänsklig tragedi av stora dimensioner utvecklas i Libanon.

Den nordiska arbetarekongressen vädjar till de nordiska regeringarna att genom stöd till FN och hjälporganisationerna ge omfattande och snabb humanitär hjälp till de svårt lidande människorna i krigsts Libanon.

Internasjonalt samarbeid

Arbeiderpartiet har deltatt aktivt i samarbeidet i Den sosialistiske Internasjonale. Internasjonale spiller i dag en meget aktiv rolle i internasjonal politikk både når det gjelder kampen for menneskerettigheter, i arbeidet for nedrustning og fred og i nord/sør-forhandlingene om en ny økonomisk verdensordning.

Reiulf Steen er en av Internasjonale's visepresidenter. Han har ledet SI's arbeid med Malvinas-konflikten og er formann i Chile-komiteen.

Thorvald Stoltenberg er med i SI's komité for nord/sør-spørsmål og er nå blitt nytt medlem av Brandt-kommisjonen.

Gro Harlem Brundtland og Einar Førde er aktive på flere plan i Internasjonale's arbeid. Brundtland var med i Palmekommisjonen.

SI's medlemspartier i Norge, Danmark, Nederland og Belgia har dannet et eget uformelt forum for å drøfte sikkerhets- og nedrustnings-spørsmål.

Også partiene i Vest-Tyskland, England og Frankrike har deltatt på et eller flere møter. Arbeiderpartiet har stått som arrangør for et av disse møtene, i januar i 1981.

Arbeiderpartiet har i denne perioden knyttet nærmere kontakt med Sammenslutningen av sosialistpartiene inne EF. Det siste året har Leonard Larsen deltatt på organisasjonens byråmøter.

Tosidig samarbeid

Arbeiderpartiet har også denne perioden hatt mange og brede internasjonale kontakter med enkeltpersoner, partier og organisasjoner.

En delegasjon fra Arbeiderpartiet gjestet Ungarns kommunistparti i august 1982. Delegationen som besto av Thorvald Stoltenberg, Einar Førde og Bjørn Tore Godal, mellomlandet i Polen på sin vei hjem og hadde samtaler med styresmakter, kirke og opposisjon i Polen.

Med bakgrunn i landsmøtevedtak i 1981 gjestet en delegasjon fra partiet PLO's ledelse i Tunis i tiden 31. desember 1982-2. januar 1983. Delegationen som besto av Thorvald Stoltenberg, Liv Aasen, Knut Frydenlund og Bernt Bull, hadde samtaler med bl.a. PLO's formann Yassir Arafat. Det ble overlevert en innbydelse til PLO om å gjeste Arbeiderpartiet.

Gro Harlem Brundtland har i forbindelse med Utenrikskomiteens reise til Hellas hatt samtaler med PASOK's formann og statsminister Andreas Papandreou.

Leonard Larsen var utsending fra LO/DNA på 3-årsdagen for revolusjonen i Nicaragua.

Partiets ledelse og Internasjonalt utvalg har under opphold i Oslo hatt samtaler med Michael Foot, Michael Manley og formann og generalsekretær i Chiles Radikale parti, Olas Liendo og Anselmo Sule.

A-lotteriet - Lotteriservice A/S

A-lotteriet har for årene 1981 og 1982 hatt en stigende omsetning av lodder, noe som i likhet med tidligere år bl.a. må godskrives innsatsen fra fylkespartiene.

A-lotteriet 1981 var lagt opp til en brutto omsetning på kr. 1 500 000,- med 300 000 lodd á kr. 5,-.

A-lotteriet 1982 ble øket til kr. 2 000 000,- med 200 000 lodd á kr. 10,-. A-lotteriet 1981 og 1982 ble på det nærmeste utsolgt. A-lotteriet 1981 ga et overskudd på kr. 450 000,-, mens A-lotteriet 1982 ga et overskudd på kr. 800 000,-.

Overskuddet blir fordelt på D.N.A., AUF, Framfylkingen og fylkespartiene. Fylkespartiene får sin andel som provisjon.

Imidlertid stiger de faste utgiftene hvert år slik at andelen til D.N.A. har gått ned med årene, med unntak av 1982 som har gitt et større overskudd til D.N.A. Dette skyldes selvsagt en større omsetning for A-lotteriet 1982.

Salget av hele loddbøker fordeler seg på fylkespartiene således:

	1981 á kr. 50,-	1982 á kr. 100,-
Østfold	1050 loddbøker	800 loddbøker
Akershus	1200 »	900 »
Hedmark	1367 »	1050 »
Oppland	1440 »	970 »
Buskerud	1110 »	810 »
Vestfold	933 »	700 »
Telemark	1105 »	790 »
Aust-Agder	550 »	494 »
Vest-Agder	518 »	400 »
Rogaland	1025 »	660 »
Hordaland	1250 »	923 »
Sogn og Fjordane	768 »	505 »
Møre og Romsdal	1032 »	710 »
Sør-Trøndelag	1640 »	1017 »
Nord-Trøndelag	840 »	607 »
Nordland	1030 »	700 »
Troms	860 »	620 »
Finnmark	600 »	400 »
Oslo	1540 »	1100 »
Tilsammen	19856 »	14156 »

De øvrige loddebøker er omsatt direkte fra A-lotteriet.

A-lotteriet har 2 heltidsansatte. Tormod Jensen er den daglige leder.

Lotteriservice A/S

Selskapet er i første rekke et innkjøpsorgan for A-lotteriet, men tar også på seg oppgaver for andre organisasjoner. Dessuten har det en god omsetning av hammerflagg og norske flagg til foreninger og lag. Det omsettes også bordfaner og bordflagg.

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite (AIS)

Formål

Arbeiderbevegelsens Internasjonale Støttekomite (AIS) er arbeiderbevegelsens styrings- og koordineringsorgan når det gjelder internasjonal støttevirksomhet, U-hjelpsenngasjement, katastrofehjelp og humanitært hjelpearbeid. AIS samordner arbeiderbevegelsens støtte til nasjonale og sosiale frigjøringsbevegelser, organisasjoner og enkeltpersoner som arbeider for organisasjonsfrihet og andre demokratiske rettigheter i land der slike rettigheter blir krenket. AIS yter hjelp til personer og familier i vansker på grunn av forfølgelse i hjemlandet. AIS forbereder og innstiller overfor LO eventuell støtte fra LO (og AIS) til faglige u-hjelpsprosjekter i forbindelse med Rammeavtalen mellom LO og NORAD. Dessuten samordner AIS humanitær hjelp og katastrofehjelp, som er Norsk Folkehjelps hovedvirksomhet på det internasjonale felt. Det er nært samarbeid mellom Norsk Folkehjelp, LO og AIS og med AOF.

Organisasjon

Samarbeidskomiteen LO/DNA oppnevner AIS' arbeidsutvalg, som i 1981-82 besto av AIS' formann Leif Haraldseth, nestformann Thorvald Stoltenberg, og sekretær Johan-Ludvik Carlsen. Thorbjørn Jagland er 4. medlem av arbeidsutvalget.

AIS' styre besto foruten arbeidsutvalget av tre representanter med varamedlemmer (1 parentes) oppnevnt av DNA:

Einar Førde (Ivar Leveraas), Thorbjørn Jagland (Martin Kolberg) og Jens Stoltenberg (Frode Forfang).

Tre representanter med to varamedlemmer oppnevnt av LO: Walter Kolstad (Evy Buverud Pedersen), Arthur Svensson (Magne Johannesen) og Olaf Axelsen (Hans Øverby).

En representant med varamedlem oppnevnt av Norsk Folkehjelp: Kåre B. Werner (Laila Nikolaisen).

En representant med varamedlem oppnevnt av AOF: Åge Søgaard (Tor Johansen).

AIS' råd består av en representant fra hver av AIS' medlemsorganisasjoner.

LOs internasjonale avdeling er sekretariat og driver det daglige arbeid.

Det integrerte samarbeid mellom AIS og Norsk Folkehjelp foregår i praksis ved at Norsk Folkehjelps internasjonale enhet arbeider i nært

samarbeid med LOs internasjonale kontor. Internasjonal sekretær i LO er formann i Norsk Folkehjelps internasjonale Utvalg, AIS' sekretær medlem. Norsk Folkehjelp har hittil hatt ansvaret til dels for utformingen og innsendingen av søknader på egen eller AIS' vegne til statlige organer om offentlige midler, til dels for gjennomføringen av humanitære og katastrofeprosjekter og innsamlingsaksjoner. Et samarbeid med AOF utvikles, hvorved AOF utarbeider og gjennomfører opplæring av fagforeningsledere og tillitsvalgte fra utviklingslandene på vegne av og i nært samarbeid med AIS/LO.

Finansiering

Til AIS' Fond bevilger LO årlig 400 000 kroner og DNA 60 000 kroner. Mange forbund bidrar med årlige bevilgninger. I tillegg til bidragene fra medlemsorganisasjonene mottar AIS' Fond enkelte bevilgninger fra fagforeninger og samorganisasjoner.

Dessuten er midler innhentet fra offentlige kilder.

AIS' og Norsk Folkehjelps støttevirksomhet skjer i samarbeid og forståelse med fag- og arbeiderbevegelsen i «vedkommende land og/eller med FFI og yrkesinternasjonalene».

Prosjekter

Arbeidsfordelingen mellom AIS, LO, Norsk Folkehjelp og AOF er ordnet slik at AIS konsentrerer seg om politisk menneskerettighetsstøtte, faglige u-hjelpsprosjekter. Norsk Folkehjelp tar seg av humanitær og sosial bistand og katastrofebistand. AOF forestår gjennomføring av faglig tillitsmannsopplæring.

AIS har i løpet av beretningsåret 1982 vært engasjert i følgende prosjekter:

Latin-Amerika

I 1982 har innsatsen særlig vært konsentrert om Mellom-Amerika, spesielt El Salvador og Nicaragua. AIS har ved to anledninger hatt en representant i området i 1982, og organisert en egen kampanje til støtte for FMLN/FDR i El Salvador.

AIS bevilget i mars 1982 kr. 15 000,- til latinamerikansk deltakelse i et koordineringsmøte i FFIs komite til forsvar av faglige og menneskerettigheter i Latin-Amerika, og kr. 100 000,- til FFIs humanitære hjelpeprogram for forfulgte/fengslede/forsvunne/drepte fagforeningsfolk og deres familier i Latin-Amerika.

El Salvador

I januar 1982 besøkte Leonard Larsen, som representant for AIS, El Salvador, leire for flyktninger fra El Salvador i Honduras og Costa Rica, hvor han hadde samtaler med representanter for FMLN OG FDR.

Det ble utarbeidet en omfattende rapport for besøket som ble trykt og distribuert i 1500 eksemplarer. Rapporten ga utgangspunkt for en aksjon i AIS' regi til støtte for frigjøringsbevegelsen i landet - FMLN/FDR.

En arbeidsgruppe under ledelse av Terje I. Olson la opp aksjonen i samråd med vedtak i AIS' styre. Aksjonen gikk lørdag den 5. juni, og det var utarbeidet 10 000 eksemplarer av en bakgrunnsbrosjyre - i første rekke til bruk for dem som skulle stå på stands, 8000 foldere til utdeling på stands, 3000 plakater og 25 000 jakkemerker. Bortsett fra et lite restopplag av jakkemerker, plakater og bøsser, ble alt materiell brukt.

Det ble holdt stands på i alt 160 ulike steder. Med i aksjonen var i første rekke AUF-lag og samorganisasjoner, men også en del partilag deltok. Enkelte steder var det fellesarrangement mellom de tre. Utgiftene med aksjonen ble i helhet dekket over AIS's Fond, mens de midlene som kom inn i kroner i sin helhet ble stilt til disposisjon for FMLN/FDR.

Chile

AIS har i 1981 bevilget kr. 65 000,- til støtte for humanitære hjelpetil-tak i den chilenske fagbevegelsens regi. Bevilgning fra AIS gjorde det også mulig å arrangere kongressen til Chiles Radikale Parti (søsterparti til Arbeiderpartiet, og medlem av SI) inne i Chile. På denne kongressen valgte partiet en formann som bor i Chile - Olay Liendo. I oktober i år besøkte Liendo LO og AIS sammen med 1. sekretæren i partiet, som bor i eksil i Mexico - Anselmo Sule. Det ble videre bevilget kr. 31 000,- til en faglig konferanse for chilenerne i Eastburn, England. Konferansen ble arrangert av Chile-instituttet i Amsterdam.

Argentina

LO protesterte i april 1982 på fengslingen av fagforeningsfolk i Argentina, og støttet i et telegram til presidenten i landet i september 1982 CGT's krav om faglig frihet, politisk pluralisme og respekt for menneskerettighetene.

Leonard Larsen, fra LOs internasjonale kontor, deltok som sekretær i Sosialistinternasjonalens Falklands/Malvinas komite. AIS støttet reisen til et møte i komiteen som ble holdt i Venezuela i juli 1982.

Bolivia

AIS og LO har ved flere anledninger uttrykt sin støtte til den bolivianske fagbevegelsen COB. AIS har hatt en nær kontakt med de bolivianske flyktingene i Norge sin organisasjon (CONADE), og bevilget kr. 720,- i forbindelse med en aksjonsdag som ble gjennomført i Oslo. AIS formidlet et bidrag på kr. 10 000,- fra bolivianske flyktinger i Norge til COB, og bevilget kr. 8 000,- til repatriering av bolivianske flyktinger som reiste tilbake til Bolivia etter gjeninnføringen av demokratiet i landet høsten 1982.

Nicaragua

Norsk Folkehjelp har vært sterkt engasjert i Nicaragua i 1982, og hatt prosjekter for om lag 1,3 millioner kroner. Som representant fra AIS deltok Leonard Larsen fra LOs internasjonale avdeling ved feiringen av 3-årsdagen for revolusjonen den 19/7.82. Det foreligger en rapport fra besøket.

Uruguay

LO sendte våren 1982 et telegram til presidenten i Uruguay med krav om generelt amnesti for alle faglige og politiske fanger i landet, umiddelbar opphør av bruk av tortur, gjennomføring av demokrati ved avholdelse av frie valg, og at de landflyktige får vende tilbake til Uruguay.

Det ble bevilget kr. 9 000,- til gjennomføringen av en solidaritetsdag for Uruguay den 19. april 1982 som ble arrangert av CNT-Uruguay i Norge. Kr. 15 000,- ble bevilget til humanitært hjelpearbeid i LNTs regi. Formannen for CNT-Uruguay, José d'Elia, besøkte LO høsten 1982. AIS bevilget kr. 11 000,- som tilskudd til reisen.

Jamaica

Under Rammeavtalen mellom LO og NORAD samarbeider AIS/LO med landets fire faglige landsorganisasjoner i et utrednings- og opplæringscenter i Kingston. Den økonomiske rammen for prosjektet var i 1982 ca. 1,4 millioner kroner. Fram til utgangen av 1982 har Magne Nedregård vært stasjonert i Jamaica som prosjektleder. LOs nestformann besøkte senteret i november 1982.

AIS bevilget kr. 37 000,- i arbeidsstipend til Michael Manley, lederen for People's National Party. Dette utgjorde LO og DNAs andel av en bevilgning fra de nordiske lands LOer og sosialdemokratiske partier. Michael Manley besøkte Norge i mai 1982.

Norsk Tjenestemannslag bevilget kr. 10 000,- til National Workers' Union gjennom AIS.

AFRIKA

Tanzania

AIS/LO har i samarbeid med det tanzanianske LO et JUWATA-avisprosjekt som omfatter innkjøp av presse og teknisk utstyr, opplæring av personell i Tanzania og Norge og ekspertbistand. Prosjektet finansieres innen NORAD-rammen og har et totalbudsjett på om lag 6 millioner kroner. Prosjektet er en del forsinket p.g.a. vansker med finansieringen av avisbygget, som er JUWATAs ansvarsområde. Prosjektleder er Sivert Langholm som har vært i Dar es Salaam siden september 1981. Fra februar 1982 har vi også hatt en typograf i Tanzania.

Eritrea

AIS yter støtte til begge frigjøringsbevegelsene i Eritrea. Det er motatt kr. 10000 fra Herøya Arbeiderforening i Porsgrunn, som vil bli oversendt et prosjekt over nyåret.

Egypt

AIS/LO samarbeider med egyptisk fagbevegelse (ETUF) om faglig opplæringsvirksomhet. Samarbeidet som finansieres innen NORAD-rammen, konsentreres om kursvirksomhet og materiellutvikling. Samarbeidsavtalen med Egypt har hatt en ramme på om lag 1,5 millioner kroner, og løper ut ved utgangen av 1982.

Malavi

AIS ga i 1982 stipend til Frank Mayinga fra Malavi til å delta på Sommerskolen ved Universitetet i Oslo, og å studere norsk bankvesen. Mayinga bor i Zambia. Stipendet var på kr. 12600,-.

ASIA

Afganistan

AIS har om lag kr. 115000,- til disposisjon fra innsamlede midler til prosjekt i Afganistan. Det er for tida i arbeid et prosjekt i samarbeid med Afganistan-komiteen i Norge.

Palestina/Libanon

Etter Israels invasjon i Libanon har AIS fått til disposisjon en rekke innsamlede midler fra fagforeninger, klubber og fagforbund. De fleste midlene er kanalisert gjennom Norsk Folkehjelp, som har hatt et omfattende hjelpearbeid i Libanon gjennom hele 1982.

EUROPA

Portugal

AIS har fulgt opp den landsomfattende støtteaksjonen «Aksjon for en fri presse i Portugal» i 1980/81 ved å bevilge kr. 200000,- til Det demokratiske presseinstituttet (IID), som kan sammenlignes med vårt A-pressen, men i mindre omfang. Høsten 1982 besøkte to av instituttets medarbeidere Norge i studieøyemed.

Tyrkia

Situasjonen i Tyrkia siden militærkuppet i desember 1980 er blitt ytterligere skjerpet i løpet av året. Lederne i DISK - tyrkisk LO - er fengslet og torturert, og rettsakene mot dem har vært en parodi på et demokratisk rettsvesen. Vinteren 1982 besøkte representanter fra DISK, den fengslede og torturerte formannen i Grafikerforbundet og lederen for DISKs juridiske kontor, Norge. AIS har bevilget kr. 132000,- til ulike tiltak til støtte for tyrkiske fagforeningskamerater.

Polen

Innføringen av krigstilstand i Polen og forbudet mot Solidaritet førte til en spontan reaksjon blant AIS' medlemsorganisasjoner i alle organisasjonsledd. I alt er det samlet inn vel kr. 405 000,- til AIS i tillegg til store midler som er gått direkte gjennom Norsk Folkehjelp. AIS-midlene er dels gitt i form av humanitær hjelp gjennom Norsk Folkehjelp, dels som et bidrag til «Solidaritet»s informasjons- og koordineringskontor i Brussel.

Menneskerettigheter

AIS mottok også i 1982 kr. 200 000,- fra Utenriksdepartementet til sitt arbeid for menneskerettighetene.

I 1982 ble det bevilget kr. 50 000,- til den sosialdemokratiske tsjekkosllovakiske opposisjonens tidsskrift LISTY, kr. 35 000,- til Tyrkia og kr. 15 000,- til tiltak til støtte for fagbevegelsen i Latin-Amerika. Amnesty International som har åpnet kontor i Oslo, mottok kr. 10 000,- til innredning av kontorene sine, og kr. 20 000,- i støtte til sitt faglige arbeid. Videre er det bevilget kr. 15 000,- til humanitært arbeid i Uruguay gjennom den uruguayanske fagbevegelsen CNT. Det er videre bevilget kr. 10 000,- til Amnesty International for organisasjonens arbeid for flyktninger i Norge.

Diverse

AIS bevilget i 1982 kr. 50 000,- til Sosialistinternasjonalens Solidaritetsfond for den tredje verden, kr. 2 600,- til et arrangement i forbindelse med 14-årsdagen for invasjonen i Tsjekkoslovakia, kr. 5 000,- til en lekkeplass for barn i Moshav, Israel, kr. 25 000,- i stipend for sykepleiere fra utviklingsland på studieopphold i Norge i regi av Norsk Sykepleierforbund, og kr. 5 000,- til Norsk jugoslavisk Vennskapssamband til arrangering av «Vennskapskaravane 1982».

Til dekning av FFIs administrasjonskostnader i forbindelse med rammeavtalen mellom LO og NORAD om faglig bistand i utviklingsland bevilget AIS kr. 428 775,-.

Til dekning av kostnader ved ansettelse av ny informasjonsmedarbeider i LOs informasjonsavdeling vedtok AIS å bevilge kr. 50 000,- hvert år. Medarbeideren (ansatt 1/2.1982) skal anvende halvparten av sin arbeidstid til å informere om AIS og LOs internasjonale engasjement. En lenge forsømt oppgave som AIS nå håper å få rettet på.

Arbeiderpartiets stortingsgruppe

Gruppa og gruppestyret

Etter regjeringsskriftet 4. februar 1981 fikk gruppestyret følgende sammensetning:

Trygve Bratteli, formann, Odvar Nordli, nestformann, Kjell Magne Fredheim, sekretær, Guttorm Hansen, Reiulf Steen, Gunnar Berge, Rolf Fjeldvær og Liv Andersen, med Thorbjørn Berntsen, Anne-Lise Steinbach og Astrid Murberg Martinen som varamedlemmer.

Etter valget i 1981 fikk den nye stortingsgruppa dette styret:

Gro Harlem Brundtland, formann, Gunnar Berge, nestformann, Kjell Magne Fredheim, sekretær, Einar Førde, Finn Kristensen, Bjarne Mørk Eidem og Astrid Murberg Martinsen, med Sissel Rønbeck, Arve Berg, Oddrun Pettersen, Guttorm Hansen og Odvar Nordli som varamedlemmer.

I perioden fra regjeringsskiftet og fram til stortingsvalget 1981 fungerte følgende som vararepresentanter:

Ivar Ødegaard (for Gro Harlem Brundtland), Ingrid Eide (for Knut Frydenlund), Karl Ingebrigtsen (for Eivind Bolle), Erling Løseth (for Arne Nilsen), Jan Berg (for Einar Førde), Jan Bjørnstad (for Arvid Johansson) og Dagfinn Øksenholt (for Finn Kristensen).

Tillitsmenn i Stortinget og avdelingene

Følgende av gruppas medlemmer har fungert som tillitsmenn i Stortinget og avdelingene:

Stortinget:	President: Odvar Nordli Sekretær: Arve Berg
Lagtinget:	President: Liv Andersen Varapresident: Kjell Bohlin Sekretær: Rolf Nilssen Varasekretær: Liv Aasen
Odelstinget:	President: Arne Nilsen Varapresident: Hallvard Bakke Sekretær: Inger Lise Gjerv

Sekretariatet

Ved årsskiftet 1982/83 hadde sekretariatet følgende sammensetning:

Wiktor Martinsen, sekretariatsleder, Steinar Saghau, nestleder, Rune Gerhardsen, rådgiver, Torstein Moland, rådgiver, Steinar Gullvåg, informasjonsleder, Eirik Haugen, Liv Eva DiMicco, Bernt Bull, Margrete Cappelen og Jan Løken, gruppesekretærer.

Gruppas kontorpersonale: Inga Harlem, Elsa Guldvog, Anne Haldorsen, Karl Wilhelmsen, Jorunn Aaserud Olsen, Turi Stensrud, Karl Vikersveen og Lajla Engebret.

Storingsgruppas faglig/politiske utvalg

Faglig/politisk utvalg i partiets storingsgruppe har vært ledet av et arbeidsutvalg med Kjell Helland som formann. Øvrige medlemmer av arbeidsutvalget har vært Alf Bjørnø, nestformann, Brit Jørgensen, Arve Berg og Åshild Hauan. Utvalgets sekretær har vært gruppesekretær Liv Eva DiMico. Utvalget har videre vært organisert med en kontakt med storingsrepresentantene for hvert enkelt fylke.

Etter at partiet i fjor høst gikk over i opposisjon har en kunnet registrere en økt interesse for gruppas faglig/politiske utvalg fra fagbevegelses side. Dette har den helt naturlige forklaring at gruppas faglig/politiske utvalg nå er et enda viktigere bindeledd mellom fagbevegelsen og det politiske miljø etter at Høyre flyttet inn i regjeringskontorene. Resultatet er blitt en til dels markert øking i saksmengden for utvalget, spesielt i vårsesjonen. Medvirkende til dette har også vært at utvalget samtidig satset på økt markedsføring av sin egen virksomhet vis-a-vis fagbevegelsen. I likhet ed tidligere har det vært en viktig oppgave for utvalget å knytte de riktige kontakter mellom forbund og fagforeninger til de som arbeider med de enkelte saker på politisk plan. Etter at slik kontakt med departementskontorene nå ikke lenger fremstår som en naturlig arbeidsform, er kontakten med våre politikere som arbeider med de enkelte sakene i Stortingets komitefraksjoner blitt en enda viktigere arbeidsform.

Det legges også vekt på å trekke med våre storingsrepresentanter for de enkelte distrikter sakene gjelder i de tilfellene dette er naturlig. I dette arbeidet spiller utvalgets fraksjons- og fylkeskontakter en viktig rolle. Utvalget har også på andre måter virket som et kontaktpunkt med fagbevegelsen sentralt og lokalt, bl.a. ved en rekke besøk av fagorganiserte i Stortinget med etterfølgende faglig/politisk spørretime.

Statsbudsjettet 1982

Etter at Willoch-regjeringen hadde overtatt, ble det lagt fram endringsforlag til Arbeiderpartiregjeringens økonomiske opplegg for 1982.

Arbeiderpartiet konstaterte at Willoch-regjeringens forslag til budsjettendringer avvek klart fra de mål og prioriteringer som lå til grunn for Arbeiderpartiets opplegg.

Forslaget ville redusere inntektssiden med 1 034 millioner kroner på statsbudsjettet og 110 millioner kroner på trygdebudsjettet og utgiftene blir satt ned med 490 millioner kroner på statsbudsjettet og 197 millioner kroner på trygdebudsjettet. I tillegg kommer 200 millioner kroner i generell nedskjæringsfullmakt. Samlet vil dette svekke balansen på statsbudsjettet med 444 millioner kroner.

Både på utgiftssiden og inntektssiden vil forslagene endre den sosiale

profilen i regjeringen Harlem Brundtlands opplegg i negativ retning. Opplegget betyr videre en svekket miljøpolitikk, mindre innsats overfor distriktene, svakere innsats for likestilling og økte inntektsforskjeller.

Arbeiderpartiets medlemmer i finanskomiteen uttalte om Willoch-regjeringens opplegg at det var dårligere tilpasset den økonomiske situasjon. Budsjettbalansen ble svekket. Dette vil kunne medføre at opplegget blir noe mer ekspansivt enn Arbeiderpartiets alternativ. Sammen med virkningen av reduserte subsidier kan det gi høyere prisstigning enn det som er lagt til grunn av Arbeiderpartiregjeringen.

Selv om en regner med at skattelettelsene vil kompensere en ekstra prisstigning, og at en dermed kan oppnå samme økning i disponibel realinntekt med mindre lønnstillegg, er det tvilsomt om dette vil holde i praksis, med det skatteopplegg regjeringen Willoch har lagt fram.

Det ble foreslått betydelige nedskjæringer på Industridepartementets budsjett, om lag 135 millioner kroner. Dette skjer uten tilsvarende lette for industrien på annen måte. Det er i opplegget heller ikke foreslått lettelse for næringslivet slik Høyre stilte i utsikt før valget, uttalte Arbeiderpartiet.

Skatteforslagene

I St.prp. nr. 1, Tillegg nr. 3, har regjeringen Willoch foreslått skatteendringer i forhold til den tidligere regjering som når det gjelder inntektsskatten vil bety meget beskjedne reduksjoner for inntektstakere med lave og midlere inntekter, mens skatteyttere med høyere inntekter vil få betydelig større lettelse. I klasse 1 vil en inntektstaker med kr. 70 000 i inntekt få en lettelse på kr. 560, mens reduksjonen for inntekt på kr. 150 000 er kr. 1 190 og for kr. 200 000 kr. 2 835. For et ektepar med 2 barn er reduksjonen ved en inntekt på kr. 70 000 kr. 760, mens reduksjonen for kr. 150 000 er kr. 1 810 og for kr. 200 000 kr. 3 095.

En vesentlig del av skattereduksjonene, særlig for familier med barn, vil bli spist opp av reduserte forbrukersubsidier, slik at forslaget i realiteten bare innebærer lettelse av betydning for dem med høyere inntekter.

De øvrige skatteendringer regjeringen Willoch foreslår, innebærer også lettelse for dem med høye inntekter og formuer. Den nåværende regjeringens forslag vil dermed utdype de reelle inntektsforskjeller i samfunnet.

Selv med de skatteendringer som nå er foreslått, har regjeringen Willoch ikke begynt på den nedskjæring på 7 milliarder 1979-kroner i personbeskatningen som Høyre lovet i valgkampen. Regjeringen har begrunnet lettelsene for de høye inntektene med at skattesatsene da blir justert i samsvar med prisstigningen.

En justering for stigningen i konsumprisindeksen på alle skattetrinn vil ikke uten videre gi den samme forholdsvise skattebelastning som tidligere, fordi skatteyttere med høye inntekter vil ha anledning til å be-

nytte fradragsmulighetene i mye større utstrekning og dermed bl.a. kunne skaffe seg formuesøkning ved investering i fast eiendom.

Når det i 1981 ble foretatt en betydelig reduksjon av progresjonssatserne også for dem med høye inntekter, var dette knyttet sammen med en klar forutsetning fra den daværende regjering om at de nominelle inntekter for disse inntektstakere ikke skulle økes. Noen slik forutsetning er ikke tatt fra regjeringen Willochs side.

Nærmere om de enkelte forslag

Arbeiderpartiet vil understreke Statsbankenes betydning, og vil sterkt advare mot en reduksjon av disse bankers virksomhet.

Arbeiderpartiet vil gå i mot at utlånsrammen i Postsparebanken nedskjæres og vil ta opp forslag i samsvar med dette. Dette forslaget er i strid med de forutsetninger et samlet Storting la til grunn ved behandlingen av stortingsmeldingen om Postsparebankens fremtidige virksomhet våren 1981.

Forslagene om å redusere prissubsidiene vil ha en uheldig prismessig og fordelingsmessig virkning. Forslaget virker derfor uheldig i en tid da et viktig mål er å redusere pris- og kostnadsveksten.

Arbeiderpartiet vil også gå i mot nedskjæringene til pressestøtte. Dette forslaget vil føre til at en rekke aviser vil komme i alvorlige vanskeligheter. Flere vil trolig måtte legge ned. Dermed er forslaget et anslag mot det varierte avistilbud som finnes i Norge, og som anses som en viktig del av vårt demokratiske system.

Arbeiderpartiet vil også motsette seg en reduksjon i bevilgningen til voksenopplæring. Nedskjæringsforslagene vil særlig ramme voksenopplæringsvirksomheten i distriktene og de grupper som i utgangspunktet står svakest utdanningsmessig.

Arbeiderpartiet vil også motsette seg de nedskjæringene som er foreslått på trygdebudsjettet og Sosialdepartementets budsjett. Særlig beklagelig er det at ordningen med deltidspensjonering for arbeidstakere mellom 65 og 67 år etter Willoch-regjeringens forslag ikke kan settes ut i livet. Dette går spesielt ut over arbeidstakere som står i et hardt og stressende arbeid, og hvor 67 års aldersgrense i mange tilfeller er for høyt. En kan heller ikke se bort fra at forslaget om deltidspensjonering for denne aldersgrense vil kunne begrense utgiftene til uføretrygd. Arbeiderpartiet vil opprettholde forslaget om å bevilge 23 millioner kroner slik at denne ordningen kan settes ut i livet som forutsatt i regjeringen Harlem Brundtlands langtidsprogram, fra 1. juli 1982.

Arbeiderpartiet vil også beholde det boligfinansieringsopplegg som er lagt til grunn i den tidligere regjeringens forslag, og som er i samsvar med den boligmelding som ble lagt fram for Stortinget sommeren 1981. Det vil derfor ta opp forslag i Stortinget om at Husbankens utlånsramme i 1982 blir i samsvar med dette.

Arbeiderpartiet vil stå på regjeringen Harlem Brundtlands budsjettforslag, men vil bidra til enkelte mindre justeringer.

En vil stemme for inntektssøkninger på kap. 3410 Rettssportler, kap. 5565 Dokumentavgift og kap. 4840 Salg av seismisk undersøkelsesmateriale. Tilsammen vil dette øke inntektene med om lag 50 millioner kroner. Beløpet vil bli anvendt til utgiftsøkninger på ulike fagdepartementers budsjetter. Samlet vil ikke budsjettbalansen bli svekket i forhold til Arbeiderparti-regjeringens budsjett.

ALTERNATIVT BUDSJETT 1983

En aksjonsplan for full sysselsetting

Arbeiderpartiet la fram et eget alternativt økonomisk opplegg for 1983. Opplegget var utarbeidet med utgangspunkt i regjeringen Harlem Brundtlands langtidsprogram.

I opplegget ble det bl.a. uttalt:

1. Mål og retningslinjer

Arbeiderpartiet står fast på hovedmålene slik de kommer til uttrykk i langtidsprogrammet fra regjeringen Harlem Brundtland.

- Sikre arbeid for alle,
- opprettholde og utdype den standarden som er skapt i vårt velferds-samfunn,
- bidra til økt likestilling og bedre forhold for grupper som står svakt.

Langtidsprogrammet var basert på nøkterne rammer for den offentlige virksomhet og for privat inntektsutvikling. Programmet la opp til at sysselsettingen skulle sikres i en vanskelig situasjon. Dette forutsatte en aktiv politikk på en rekke områder.

Det langtidsprogram og det langtidsbudsjett som regjeringen Harlem Brundtland la fram våren 1981 forplikter Arbeiderpartiet også i opposisjon. Gjennomføringen av disse 4-årsplanene må imidlertid tilpasses den aktuelle økonomiske situasjonen. Dersom forutsetningene endres må en ta hensyn til det.

Siden langtidsprogrammet ble lagt fram er det skjedd endringer på vesentlige områder. Den internasjonale økonomiske utvikling er blitt klart svakere enn forutsatt. Arbeidsledigheten i Norge er økt sterkt.

Dette tilsier at opplegget, i enda sterkere grad enn lagt til grunn i langtidsprogrammet, må ta sikte på å sikre sysselsettingen.

Som Arbeiderpartiet pekte på under behandlingen av Willoch-regjeringens reviderte langtidsprogram, vil en for sterk tilstramming skape store tilpasningsproblemer og kan medføre at vi kommer inn i en ond sirkel med lavere vekst. Dette vil gjøre det enda vanskeligere å sikre sysselsettingen. I denne sammenheng ble det understreket at hvis det er nødvendig å legge opp til en svakere vekst i den innenlandske bruken av varer og tjenester enn forutsatt i langtidsprogrammet, er det først og fremst veksten i privat forbruk som bør begrenses.

I Arbeiderpartiets merknader til det reviderte langtidsprogram er

det pekt på at en i stedet for en generell tilstramming av den økonomiske politikken i størst mulig grad bør møte problemene med andre tiltak.

- Sikre fellesforbruket
- En aktiv inntektspolitikk
- Utjavningspolitikk
- Distriktspolitikk
- Bedre sammensetning av de private investeringer
- Former for begrensning av fradraget for gjeldsrenter
- Forskning og utvikling
- Oljepolitikken
- Yrkesopplæring og arbeidsmarkedspolitik.

2. Merknader til Høyre-regjeringens opplegg

Regjeringen Willochs økonomiske opplegg for 1983 er basert på de samme prioriteringer som lå til grunn for regjeringens reviderte langtidsprogram:

- Tilstramning i finanspolitikken.
- En reduksjon av de offentlige utgifter med mindre vekt på fellesforbruket, nedskjæringer av sosiale overføringer, og sterkere vekt på privat forbruk gjennom skattelettelser.
- En svekkelse av utjavningspolitikken ved progresjonslettelser for høyere inntekter, og ved reduksjoner av mange poster på de offentlige budsjetter, bl.a. distriktspolitikken.

Arbeiderpartiet er på vesentlige punkter uenig i Regjeringens opplegg:

- De sterke innstramningene i de offentlige ytelser og overføringer innebærer en svekkelse av velferdssamfunnet. Regjeringens opplegg vil gi oss et hardere samfunn preget av større ulikheter.
- En omlegging av den karakter Regjeringen nå foreslår er spesielt uheldig i den nåværende konjunktursituasjon. Det er ikke et opplegg for full sysselsetting når Regjeringen legger opp til en reduksjon i sysselsettingen i offentlig sektor, samtidig med at det i industrien er økt ledighet og en lav kapasitetsutnyttelse.
- Regjeringen legger i Nasjonalbudsjettet til grunn at arbeidsledigheten neste år i gjennomsnitt vil ligge på om lag samme nivå som i 1982. Etter Arbeiderpartiets syn er dette uakseptabelt. Dessuten er det flere usikkerhetsfaktorer som tilsier at ledigheten trolig blir større. De forutsetninger Regjeringen har lagt til grunn om bl.a. eksportvekst, privat forbruk, industrinvesteringer og boligbygging synes optimistiske og kan lett svikte. Det vil i så fall bidra til høyere ledighet.
- Regjeringens innstrammingspolitikk hindrer tiltak som kan bidra til å stimulere bedriftens investeringer og satsing på nye virksomheter.

Innsatsen svekkes overfor industrien og distriktene.

- I skattepolitikken legger Regjeringen opp til progresjonslettelser som vil gi særlig store fordeler til de høye inntekter. Også på andre felter preges Regjeringens budsjett av tiltak som vil føre til større ulikheter i samfunnet.

3. Hovedelementene i Arbeiderpartiets opplegg

Hovedmålet for Arbeiderpartiets alternative økonomiske opplegg er å sikre sysselsettingen i en vanskelig situasjon. Korrigert for sesongsvingninger er arbeidsledigheten økt fra om lag 30 000 ved årsskiftet til 47 400 i september.

Forslagene fra Arbeiderpartiet er utformet med utgangspunkt i at Regjeringens opplegg vil føre til en gjennomsnittlig arbeidsledighet på 2¼ - 2½ prosent, ifølge Regjeringens egne beregninger, dvs. i området 36 000 - 41 000 personer. Regjeringen baserer seg på at arbeidsledigheten vil bli klart høyere enn dette i vintermånedene, og at den vil bli redusert i løpet av året. Det er imidlertid fare for høyere ledighet enn Regjeringen forutsetter.

Arbeiderpartiets opplegg er beregnet å føre til en øking i den samlede sysselsetting på minst 10 000 årsverk ut over Regjeringens opplegg. Med den interesse det er for deltidsarbeid vil langt flere personer kunne sysselsettes. Dette vil medføre en betydelig reduksjon av ledigheten i forhold til Regjeringens opplegg.

Arbeiderpartiet vil imidlertid understreke at det er Regjeringen som med sitt apparat må ha hovedansvaret for å foreta konjunkturvurderinger og legge fram prognoser for den økonomiske utvikling. Dersom det skulle vise seg at Regjeringen har feilvurdert utviklingen på arbeidsmarkedet kan det bli nødvendig med ytterligere tiltak for å sikre sysselsettingen.

Den offentlige sektor er sentralt i et opplegg for å styrke sysselsettingen. Arbeiderpartiet har i dette opplegget også tatt konsekvensen av at sysselsettingsproblemene nå er særlig store i industrien, og ser det derfor nødvendig med en ekstra innsats på dette området.

Hovedelementene i Arbeiderpartiets opplegg er:

- *Industri- og distriktpolitiske tiltak*

- Overfor industrien legger Arbeiderpartiet opp til at det skal settes inn om lag 1 milliard kroner i form av avgiftsreduksjoner, tilskott og lån.
- Innsatsen i distriktpolitikken styrkes med 320 millioner kroner i forhold til Regjeringens opplegg i form av økte bevilgninger, tilsagn om støtte og lån.
- Arbeidsmarkedspolitikken styrkes.
- I tillegg foreslår Arbeiderpartiet et bedre opplegg enn regjeringen når det gjelder landbruk og fiske.

- *Kommunenes og fylkeskommunenes økonomi* foreslås styrket med i alt 1200 - 1400 millioner kroner i forhold til Regjeringens opplegg. Dette er av stor betydning både for å sikre sysselsettingen og for å unngå nedskjæringer av de viktige fellesoppgaver som kommunene er tillagt, bl.a. i undervisningssektoren, helsesektoren, sosialomsorgen og bygging og drift av barnehager. Tiltakene overfor kommunene er dessuten utformet slik at de skal gi kommunene mulighet til å opprettholde investeringene.
- *Statens investeringer og driftsutgifter* utenom forsvar, økes med om lag 350 millioner kroner. Dette innebærer at nivået på de statlige investeringene kan opprettholdes.
- I *fordelingspolitikken* legger Arbeiderpartiet fram et skatteopplegg med en bedre sosial profil. Det legges opp til en viss reell skattelettelse for lave- og middels inntekter, og spesielt for barnefamiliene. De høye inntekter får en viss reell skatteøkning da det først og fremst er disse inntektsgruppene som har fått fordelene av de skattelettelsene Regjeringen har fått vedtatt for inneværende år. Arbeiderpartiet foreslår dessuten økninger på en rekke av de sosiale overføringene som vil bidra til en bedre sosial fordeling.
- I *boligpolitikken* legger Arbeiderpartiet fram et opplegg med i alt 24 000 statsbankfinansierte boliger, 3500 flere enn Regjeringen. Låneandelen i Husbanken foreslås økt fra 55 til 60% av byggekostnadene og til 75% for boliger bygd av kooperasjonen. Rammene for etableringslån, ervervslån og utbedringslån foreslås økt. Bevilgningene til utbedringstilskott foreslås også økt. Opplegget vil føre til en betydelig reduksjon av inngangsbilletten og bokostnadene i nye boliger. Dessuten vil innsatsen ved byfornyelse bli vesentlig styrket og muligheten for kjøp av eldre boliger blir bedre.
- I *inntektspolitikken* foreslår Arbeiderpartiet at det avsettes et beløp på 500 millioner kroner på statsbudsjettet til bruk under inntektsoppgjøret. Dette vil gi staten muligheter til å bidra aktivt under inntektsforhandlingene slik at oppgjørene kan gjennomføres med lave nominelle tillegg. Arbeiderpartiet mener dessuten at situasjonen nå tilsier at det kan innføres former for pris- og avanseregulering.

I tillegg til dette følger Arbeiderpartiet opp sine forpliktelser om å øke *utviklingshjelpen*. I denne omgang foreslås en øking til 1,1% av bruttonasjonalproduktet.

Videre foreslås effektive tiltak, som vil bidra til å begrense *det grå kredittmarked*. Dette gir grunnlag for en øking av utlånene fra andre kredittinstitusjoner.

4. Samlet virkning av Arbeiderpartiets opplegg

Arbeiderpartiets budsjettopplegg innebærer at underkottet før låneransaksjoner på statsbudsjettet eksklusive olje og sjøfart, blir 6,2% av

bruttonasjonalproduktet i 1983, jfr. tabell 1. Som andel av bruttonasjonalproduktet vil underskottet derved bli redusert med 0,3 prosentenheter, eller om lag 1 milliard kroner i forhold til vedtatt budsjett for 1982, mot 2,6 milliarder i Regjeringens opplegg.

Et bedre mål for stramheten i finanspolitikken er anslaget på regnskapsmessig underskott på statsbudsjettet.

Det regnskapsmessige underskottet vil utgjøre samme andel av bruttonasjonalproduktet i 1982 og 1983 etter Arbeiderpartiets opplegg.

Arbeiderpartiets opplegg forutsetter en viss økning i statsbankenes innvilgningsrammer. Også dette vil ha en positiv effekt på vekst og sysselsetting.

Arbeiderpartiet har lagt vekt på at opplegget ikke skal bli så ekspansivt at det fører til sterkere pris- og kostnadsstigning som vil svekke sysselsettingen i de konkurranseutsatte næringer. Det er viktig å motvirke en ytterligere svekkelse av konkurranseevnen.

Selv om Arbeiderpartiets opplegg er noe mer ekspansivt enn Regjeringens, er det en rekke grunner til at det ikke vil bidra til sterkere pris- og kostnadsstigning enn Regjeringens opplegg:

- Med en høy arbeidsledighet og lav kapasitetsutnyttelse i næringslivet vil et mer ekspansivt opplegg enn Regjeringens ikke ha den samme pris- og kostnadsdrivende virkning som i en situasjon med et strammere arbeidsmarked. Av særlig betydning i denne sammenheng er at Arbeiderpartiets opplegg spesielt tar sikte på å øke innsatsen i distriktene der arbeidsledigheten er særlig høy.
- Arbeiderpartiet forutsetter aktiv medvirkning fra statens side under det kommende inntektsoppgjør, og har avsatt en egen post på budsjettet til dette. Dette kan gi større bidrag til dempet kostnadsvekst enn Regjeringens opplegg med skattelettelser som gis på forhånd.
- Pris- og avanseregulering vil være et ytterligere bidrag til å dempe både pris- og kostnadsstigningen.
- Arbeiderpartiets opplegg innebærer lavere øking i takstene på kollektivtransport, lavere priser på enkelte matvarer og lavere rentekostnader.

Sysselsettingsvirkningen av Arbeiderpartiets budsjettopplegg er beregnet på grunnlag av virkningstall fra de samme økonomiske modeller som Regjeringen benytter seg av. Disse beregningene viser dessuten at veksten i bruttonasjonalproduktet eksklusive olje- og sjøfart, med Arbeiderpartiets politikk vil bli nær 1 prosentenheter høyere enn ved Regjeringens. Driftsbalansen overfor utlandet vil bli svekket med vel 1 milliard kroner i forhold til Regjeringens opplegg. Dette reduserer på ingen måte handlefriheten i den økonomiske politikken.

Tiltak i forbindelse med den svenske og finske devalueringen

I forbindelse med devalueringen i Sverige og Finland høsten 1982, la

Arbeiderpartiet fram nye tiltak i tillegg til opplegget i det alternative budsjettet. Tiltakene omfatter:

- Fullt fritak for el-avgift 1. halvår 1983 for sponplatefabrikker og støperier. Sammen med de lettelsene i el-avgiften som er vedtatt for resten av 1982 vil dette belaste budsjettet for 1983 med 16 mill. kroner.
- Økt timeverkstøtte. Arbeiderpartiet godtar Regjeringens forslag om økt timeverkstøtte til tekoindustrien, trevareindustrien og fiskehermetikkindustrien m.v. I tillegg vil Arbeiderpartiet foreslå timeverkstøtte bl.a. til wallboard-fabrikker. Kostnaden på 1983-budsjettet kan anslås til 187 mill. kroner.
- Staten dekker hele skogavgiften på skurtømmer for perioden 1. november 1982 til 1. august 1983 da någjeldende tømmerprisavtale utløper. Budsjettvirkningen er anslått til 75 mill. kroner.
- Det innføres en midlertidig transportstøtteordning for tømmer til industrien med 15 kroner pr. m³ for 1983. Budsjettvirkning 120 mill. kroner.
- Arbeiderpartiet vil støtte Regjeringens forslag om å øke Industrifondets tilsagnsfullmakt for støtte til omstillingstiltak, forslaget om økte innvilgningsrammer for industrilån i Industrifondet med 65 mill. kroner, og økt støtte til eksportfremmede tiltak for 8 mill. kroner.
- Det gis ett års avdragsutsettelse på likviditetslån, miljøvernslån og energioptimeringslån til industrien. Dette vil bedre bedriftenes likviditet med ca. 200 mill. kroner i 1983. For likviditetslånene gis dessuten fullt rentefritak for 1983 med budsjettvirkning 26 mill. kroner.

Til sammen vil disse tiltakene svekke budsjettbalansen med 432 mill. kroner sammenliknet med en budsjettsvekkelse på 625 mill. kroner i Regjeringens opplegg.

Samlet vil de tiltak Arbeiderpartiet nå foreslår bety om lag 740 mill. kroner for bedriftene i form av avgiftslettelse, tilskott, avdragsutsettelse, og økte tilsagnsrammer for lån og tilskott.

Arbeiderpartiet mener at den proposisjon som Regjeringen har lagt fram ikke i tilstrekkelig grad klarlegger de virkninger devalueringen får for en rekke bransjer. Arbeiderpartiet mener at dette må vurderes nærmere og viser til at det i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett er foreslått avsatt et beløp på 200 mill. kroner til støtte for utsatte bedrifter.

Halden kommune er kommet i en særlig vanskelig stilling, og Arbeiderpartiet vil foreslå at kommunen derfor gis midlertidig status som utbyggingsområde under Distriktenes Utbyggingsfond.

Disse forslagene sammen med de forslag overfor industrien og distriktene som ble satt fram i Arbeiderpartiets alternative statsbudsjett,

utgjør tilsammen om lag 2070 mill. kr. i form av avgiftsreduksjoner, tilskott, avdragsutsettelse og økte tilsagnsrammer for lån og tilskott. De tiltak Regjeringen har foreslått i proposisjonen om devalueringen utgjør til sammenlikning 910 mill. kr. i 1983.

Regjeringen

Gro Harlem Brundtlands virksomhet

Etter at statsminister Odvar Norli hadde bedt om avskjed på grunn av sviktende helse og Arbeiderpartiets landsstyre hadde nominert Gro Harlem Brundtland som partiets nye statsministerkandidat, foregikk det formelle statsministerskiftet 4. februar 1981. Den nye regjeringen fikk følgende sammensetning:

Statsminister	Gro Harlem Brundtland (Odvar Norli til februar 1981)
Utenriksminister	Knut Frydenlund
Finansminister	Ulf Sand (Per Kleppe til oktober 1979)
Olje- og energiminister	Arvid Johanson (Bjartnar Gjerde til oktober 1980)
Fiskeriminister	Eivind Bolle
Miljøvernminister	Rolf Hansen (Gro Harlem Brundtland til okt. 1979)
Kirke- og undervisningsmin.	Einar Førde (Kjølvs Egeland til oktober 1979)
Forsvarsminister	Thorvald Stoltenberg (Rolf Hansen til oktober 1979)
Landbruksminister	Oskar Øksnes
Sosialminister	Arne Nilsen (Ruth Ryste til oktober 1979)
Handelsminister	Karl Gjestebø (Reiulf Steen til februar 1981)
Kommunal- og arbeidsmin.	Harriet Andreassen (Inger Louise Valle til okt. 1980)
Industriminister	Finn Kristensen (Lars Skytøen til februar 1981)
Forbruker- og adm.minister	Sissel Rønbeck (Kirsten Myklevoll til okt. 1979)
Samferdselsminister	Ronald Bye (Asbjørn Jordahl til okt. 1979)
Planleggingsminister	Per Kleppe
Justisminister	Bjørn Skau (Oddvar Berrefjord til februar 1981)

Regjeringserklæringen 1981

I Stortingsts møte den 6. februar 1981 presenterte statsminister Gro Harlem Brundtland den nye regjeringens erklæring, og uttalte bl.a.:

«Regjeringen er utgått fra Det Norske Arbeiderparti, og partiets program er grunnlaget for Regjeringens arbeid. I denne stortings-sesjonen vil Regjeringen føre videre arbeidet med de oppgaver regjer-ingen Nordli la fram i trontalen.

Verden preges i dag av usikkerhet både økonomisk og politisk. I denne situasjonen er det nødvendig med en aktiv politikk for fred.

Vår egen sikkerhet bygger på samarbeidet i NATO. Med dette som utgangspunkt vil Regjeringen arbeide aktivt for avspenning og ned-rusting.

Regjeringen vil arbeide for å minske forskjellene og spenningene mellom rike og fattige land.

Trygging av freden krever også et mer rettferdig økonomisk system i verden.

Regjeringen går inn for å styrke samarbeidet for bedre styring av internasjonal økonomi og for å møte de miljø- og ressursoppgaver verden står overfor.

Regjeringen ser arbeid for alle som sin hovedoppgave. Masse-arbeidsledigheten i verden har gjort denne oppgaven mer krevende enn før.

En del av oppgavene er å skape nye arbeidsplasser for ungdom og kvinner, og å forme arbeidslivet slik at det gir plass for eldre, funk-sjonshemmede og andre grupper med særlige behov.

Arbeid for alle er nøkkelen til sosial trygghet og menneskelig ut-foldelse. Vi må få et arbeidsliv med større plass for valgfrihet og større mulighet til å møte ulike menneskelige behov.

Regjeringen ser det som en viktig oppgave å dempe prisstignin-gen. En sterk prisstigning kan true den fulle sysselsetting og under-grave den utjamning vi tar sikte på.

I samarbeid med organisasjonene i arbeidslivet vil Regjeringen legge vekt på at inntektsutviklingen ikke fører til økt pris- og kost-nadspress.

Vår samlede innsats bestemmer våre muligheter til å løse oppga-vene i samfunnet. Vi må bedre produktiviteten i alle deler av arbeidslivet. Næringslivets konkurransevne må sikres.

Regjeringen tar sikte på et moderat tempo i oljeutvinningen. Oljeinntektene skal hjelpe oss i arbeidet for et allsidig næringsliv og med å opprettholde hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Vi vil ha fast offentlig styring av oljevirkksomheten. Statoll må ha en sterk stil-ling.

Regjeringen regner med at veksten både i det offentlige og private forbruk må være beskjedne i tiden som kommer. Innenfor disse trange rammene vil Regjeringen føre en solidarisk politikk som sær-

lig legger vekt på å bedre situasjonen for de gruppene som står svakt i samfunnet.

Tryggingen av naturmiljøet må være et viktig ledd i all planlegging.

Regjeringen legger vekt på at det skapes et bedre oppvekstmiljø for barn og ungdom og muligheter for en innholdsrik alderdom.

Den økte innsats vi kan gi plass for i vårt helsevesen, skal i første rekke nyttes til tiltak i lokalmiljøet, det psykiske helsevesen og helserettet for psykisk utviklingshemmede.

Regjeringen vil gjennom forebyggende arbeid og sosiale støttetiltak bidra til at nedgangen i antall svangerskapsavbrudd fortsetter.

Regjeringen vil i en egen melding trekke opp hovedlinjene for en sosial boligpolitikk.

Innsats for likestilling mellom menn og kvinner vil være en viktig arbeidslinje for Regjeringen.

Regjeringen legger stor vekt på å videreføre arbeidet med å klarlegge den samiske befolkningens rettigheter og livsvilkår.

I en urolig og usikker verden vil vi som nasjon stå overfor vanskelige oppgaver. Løsningen av dem krever fast styring av samfunnsutviklingen.

I dette arbeidet trenger Regjeringen støtte fra alle grupper i folket.

Vi innbyr partiene i Stortinget til et åpent og saklig samarbeid om løsningen av oppgavene.»

Trontalen 1981

Det 126. ordentlige storting ble åpnet 2. oktober 1981 og samtidig ble Regjeringens trontale lagt fram.

Regjeringen konstaterte at utgangspunktet for kommende 4-årsperiode var et Norge som økonomisk og sosialt var blitt betydelig styrket siden begynnelsen av 1970-årene. Nærings- og arbeidslivet er bygget ut. Sysselsettingen er økt sterkt. Viktige sosiale reformer er gjennomført. Det har vært en sterk vekst i helsesektoren. Levestandard er bedret, særlig for de svakt stilte gruppene. Med dette utgangspunktet framholdt Regjeringen at landet best kunne utvikles videre etter retningslinjene i Langtidsprogrammet for 1982-85. Regjeringen la særlig vekt på:

- arbeid for alle
- trygging og videre utvikling av vårt velferdssamfunn
- fortsatt utjamning av levekårene mellom grupper og landsdeler
- likestilling mellom kjønnene
- videre utbygging av demokratiet
- fast samfunnsmessig styring av oljevirkksomheten, slik at oljeinntektene kommer hele folket til gode
- en aktiv fredspolitikk og trygging av landets sikkerhet

Hovedlinjene i norsk utenriks- og sikkerhetspolitikk må føres videre. Et godt nasjonalt forsvar og et nært politisk og militært samarbeid i NATO-alliansen må fortsatt være hjørnesteiner i vårt sikkerhet- og forsvarspolitikk.

Videre uttalte Regjeringen at det var en hovedoppgave å bidra til avspenning, gjensidig rustningskontroll og nedrustning. Arbeid for en kjernevåpenfri sone i nordisk område må gå inn som en del av arbeidet for å bygge ned kjernevåpnene i en større europeisk sammenheng.

Norge må arbeide for å bedre de økonomiske og sosiale vilkårene i utviklingslandene. Den offentlige utviklingsbistanden må øke til 1,3 prosent av bruttonasjonalproduktet i 1985. Norge må delta aktivt i nord/sørforhandlingene med sikte på å gjennomføre prinsippene om en ny økonomisk verdensordning, het det i erklæringen.

Norge må støtte arbeidet for å styrke det internasjonale vernet om menneskerettighetene. Norge må gå inn for et sterkere internasjonalt samarbeid om forsvarlig forvaltning av naturressursene og tiltak mot omfattende miljøskader. Proteksjonisme i internasjonal handel og skipsfart må motarbeides.

Om andre aktuelle politiske oppgaver ble det uttalt:

«For å sikre arbeid for alle og en rettferdig fordeling må pris- og kostnadsstigningen dempes. Myndighetene må samarbeide med organisasjonene for å få til en inntektsutvikling som bidrar til dette. Næringslivets konkurranseevne må trygges. Myndighetene må ta i bruk de arbeidsmarkedstiltak som er nødvendig for å holde full sysselsetting. Sysselsettingen på de ensidige industristedene må trygges. Det må føres en aktiv distriktpolitikk for å sikre hovedtrekkene i bosettingsmønsteret. Landbrukspolitikken må føres videre ut fra de nåværende retningslinjer. Det nasjonale engasjement i petroleumsvirksomheten må styrkes, med særlig vekt på Statolls rolle. Oljevirksomheten må føres videre etter de nåværende planer, med økende vekt på undersøkelser utenfor Midt- og Nord-Norge. Elektrisitetsstilgangen må sikres ved en fortsatt moderat vannkraftutbygging. Det må utarbeides en samlet plan for forvaltning av gjenværende vassdrag.

Den teknologiske utdanningen må styrkes på alle trinn. Omfanget av fagopplæring i arbeidslivet må økes. Målene som er trukket opp for voksenopplæringen, må virkeliggjøres. Kulturpolitikken må føres videre etter retningslinjene i den nye Kulturmeldingen. Kulturminnevernet må bygges videre ut. Vernet av norsk natur og naturvernforskningen må styrkes. Det må legges stor vekt på bedring av de svake og utsatte gruppenes stilling. Innsatsen for bedre nærmiljøer må økes.

Arbeidet med en samlet nasjonal helseplan må slutføres.»

Erklæringen ble avsluttet med en oppsummering av de saker som var ferdigbehandlet eller som var under arbeid i Regjeringen ved fretdelsen:

- bedre arbeidsmuligheter for yrkeshemmede
- gjennomføring av ungdomsgarantien med tilbud om opplæring eller arbeid for all ungdom under 20 år
- iverksetting av aksjonsplanen for barn og ungdom
- en betydelig økning i satsene for statens tilskudd til barnehager og fritidshjem for å bedre kommunenes muligheter til et høyere tempo i utbyggingen
- gjennomføringen av tiltakene i handlingsplanen for likestilling mellom kjønnene
- gjennomføring av rett til videregående opplæring for funksjonshemmede
- tiltak som gir samme styring over statens utgifter til private utdanningstilbud som til offentlige
- ytterligere tiltak for å bedre levekårene for den samiske befolkningen
- gjennomføring av bedre sosialtjenester og helsetjenester i nærmiljøet, etter hovedlinjene i det foreliggende lovforslag
- økt innsats mot narkotikaproblemene
- gjennomføring av forslagene i Alkoholmeldingen
- statlig støtte til etablering og drift av krisesentra
- revisjon av Langtidsplanen for fiskerinæringen, med vern og oppbygging av ressursene i havet
- plan for jernbanepolitikken og luftfartspolitikken
- tilpassing av transporttilbudene for funksjonshemmede
- framlegging av første ordinære ressursbudsjett. Styrking av fylkenes arbeid med miljø- og ressursoppgavene
- føre videre arbeidet etter Stortingets behandling av meldingen om stat og kirke.

Budsjettforslag for 1982 fra Regjeringen Harlem Brundtland

De samlede utgifter på statsbudsjettet steg fra 107681 millioner kroner i det vedtatte budsjett for 1981 (S III) til 117900 millioner kroner i forslaget for 1982, eller med 9,5 prosent. Utgiftene utenom lånetransaksjoner gikk opp fra 90508 millioner kroner i vedtatt budsjett for 1981 til 99904 millioner kroner i forslaget for 1982, eller med 10,4 prosent.

For det statlige forbruket i alt (lønns- og driftsutgifter m.v. og militært utstyr) var det anslått en volumvekst på 1,8 prosent. Denne volumveksten er fordelt med ca. 2,5 prosent på sivilt konsum og ca. 0,5 prosent på militært konsum.

Investeringene i konsumkapital, som bl.a. omfatter veger, flyplasser, sivile bygninger og diverse utstyr, gikk ned med om lag 4,5 prosent i volum, og den samme volumnedgang er også anslått for investeringer i statens forretningsdrift. Det er volumnedgang både for Statskraftverkene og Televerket, mens det er en økning i Statsbanenes investeringer.

Statens samlede kjøp av varer og tjenester regnet i faste priser ble etter dette anslått å ligge på omtrent samme nivå i 1982 som i 1981.

Utgiftene til overføringer utgjorde 56 143 millioner kroner eller ca. 56 prosent av utgiftene ekskl. lånetransaksjoner. Dette omfatter også stønader til utlandet (vesentlig utviklingshjelp) og renter på statsgjelden.

Områder hvor det var stor nominell vekst og betydelig reell vekst er Utviklingshjelp, hvor det ble foreslått videre opptrapping i samsvar med forutsetningene i Langtidsprogrammet, samt Kulturformål, der veksten særlig var påvirket av tilskott til nybygg for Det Norske Teater.

De samlede inntekter over statsbudsjettet i 1982 ble anslått til 110410 millioner kroner. Dette er 10711 millioner kroner eller 10,7 prosent mer enn det budsjetterte anslag for 1981 pr. 11. september.

Den overvelende del av inntektene, ca. 84 prosent, kommer gjennom skatter og avgifter. Anslaget for 1982 lå 7 851 millioner kroner eller 9,2 prosent over anslaget for 1981. Skatter og avgifter utenom oljeskatter økte med 5 351 millioner kroner, mens oljeskattene økte med 2 500 millioner kroner. I begge tilfeller er økningstakten 9,2 prosent.

Når skatt og avgift på utvinning av petroleum holdes utenfor, viste det samlede forslag til statsbudsjett og trygdebudsjett et underskott før lånetransaksjoner på 18 979 millioner kroner mot 18 617 millioner kroner i vedtatt budsjett for 1981. I forhold til det vedtatte budsjett for 1981 er videre oljeinntektene anslått å øke med 720 millioner kroner eller 2,5 prosent til 29 380 millioner kroner i 1982. Etter dette viste statsbudsjettet og trygdebudsjettet samlet et overskott før lånetransaksjoner på 10 401 millioner kroner mot 10 043 millioner kroner i 1981. Overskottet i budsjettforslaget for 1982 var fordelt med 10 210 millioner kroner på statsbudsjettet og 1 881 millioner kroner på trygdebudsjettet.

Som følge av økte avdrag på statsgjeld økte de samlede utlån og avdrag med 4,9 prosent til 17 696 millioner kroner i 1982. Det samlede finansieringsbehov i 1982 som må dekkes av kontantbehandling og lånemidler ble da 7 295 millioner kroner som er 471 millioner kroner mer enn i det vedtatte budsjett for 1981.

Etter at Willoch-regjeringen tiltrådte, ble det lagt fram for Stortinget forslag til endringer i Arbeiderparti-regjeringens budsjettopplegg. Arbeiderpartiets kommentarer til disse er tatt med under stortingsgruppas virksomhet.

Økonomisk politikk

Det økonomiske opplegget for 1982

Budsjettet, slik det var framlagt av Arbeiderpartiets regjering for 1982 var basert på følgende hovedmålsettinger:

- full sysselsetting
- moderat pris- og kostnadsvekst
- balanse eller overskott i utenriksøkonomien
- fortsatt høy levestandard og sosial rettferdig fordeling.

I det økonomiske opplegget ble det understreket at målet om full sysselsetting forutsatte en moderat pris- og kostnadsøkning for å hindre

svekket konkurransevne. Samtidig med budsjettforslaget ble Nasjonalbudsjettet for 1982 lagt fram. Det bekreftet at norsk økonomi var blitt klart styrket de siste årene før regjeringsskiftet. Selv om en ikke regnet med vekst i bruttonasjonalproduktet for det kommende år, ble det understreket i Nasjonalbudsjettet at en sikret et høyt nivå. Årsakene til at bruttonasjonalproduktet ikke var tenkt å vokse, skyldtes redusert oljeproduksjon. Bruttonasjonalproduktet uten olje og sjøfart viste en økning på 1,2 prosent i 1981 og 1,6 prosent i 1982. Dette var på linje med veksten hos våre handelspartnere.

En regnet likeledes med et betydelig overskudd i utenriksøkonomien, både i 1981 og 1982, med henholdsvis 8,5 og 3,5 milliarder kroner. Dette gjorde at Norges utenlandsgjeld kunne reduseres betydelig. Ved utgangen av 1982 regnet en med at utenlandsgjelden, målt som andel av BNP, ville være redusert til et nivå lavere enn i 1975.

Sysselsettingen har økt med om lag 250 000 personer etter 1973, og en antok en ytterligere økning med ca. ¼ prosent for 1982 - målt i antall årsverk.

Industriproduksjonen hadde falt noe første halvår av 1981, men en ventet økning annet halvår i 1981 og i 1982. Regjeringen Harlem Brundtlands opplegg for den økonomiske politikk for 1982 bestod av 3 hovedelementer:

- etterspørselsreguleringen, finans- og kredittpolitikken
- pris- og inntektspolitiske tiltak
- nærings- og strukturpolitiske tiltak.

Disse virkemidlene var et ledd i en samlet plan for å oppnå hovedmålene for den økonomiske politikken.

I det økonomiske opplegget for 1982 var det lagt opp til en rekke industripolitiske tiltak for å styrke industriens situasjon. Kredittpolitikken tok sikte på å stimulere investeringene i industrien. Utlånsrammene for de statsbanker som finansierte investeringer i industrien ble foreslått økt. Økt produktivitet regnet en med ville kunne bidra til å opprettholde markedsandeler og sikre sysselsettingen. I det økonomiske opplegg tok en sikte på en gradvis nedtrapping av de selektive støttetiltakene, men overfor enkelte bransjer og bedrifter var en innstilt på å fortsette med spesielle støttetiltak.

De ulike støtteformer til industrien ventet en i 1981 skulle utgjøre 2 064 millioner kroner. For 1982 ble det foreslått i Gul Bok bevilget nær 2 199 millioner kroner til de samme formål. Bruttoproduksjonsverdien og eksportverdien i oljevirkksomheten ble anslått til henholdsvis 53 og 47 millioner kroner i 1981. For 1982 anslo en bruttoproduksjonsverdien og eksportverdien til å utgjøre henholdsvis 52 og knapt 46 milliarder kroner.

I arbeidsmarkedstiltak over stats- og trygdebudsjettet ble det foreslått i Gul Bok bevilget tilsammen 1 291 millioner kroner i 1982. For 1981 var det bevilget 1 215 millioner kroner. Også for 1982 ble det foreslått en

særskilt beredskapsplan for arbeidsmarkedstiltak. Det foreslåtte beløp utgjorde 250 millioner kroner eller det samme som i 1981.

I 1982 var det planlagt å sette i verk en aksjonsplan for barn og unge. Planen la særlig vekt på tiltak for vanskeligstilte ungdom.

Når det gjaldt priser og inntekter, så regnet en med at en fra 1980 til 1981 ville ha en stigning i konsumprisindeksen med gjennomsnitt på 13,7 prosent. Med virkning fra 3. august og ut 1981 ble det gjennomført prisstopp.

I Nasjonalbudsjettet var det beregningsmessig lagt til grunn at lønnsveksten fra 1981 til 1982 ville bli om lag som foregående år. Stigningen i konsumprisene ville bli klart lavere, beregnet til ca. 10 - 10,5 prosent.

I det økonomiske opplegget for 1982 het det dessuten at det ut fra hensynet til pris- og kostnadsutviklingen isolert sett ville vært ønskelig med enda strammere finanspolitisk opplegg for 1982. Regjeringen Harlem Brundtland fant det imidlertid ikke riktig å gå lenger i denne retning - først og fremst av hensyn til sysselsettingen og løsningen av viktige fellesoppgaver.

Til tross for et stramt opplegg med moderat utgiftsvekst, ga likevel det økonomiske opplegget rom for økt innsats på en rekke områder, og forslaget ville ellers ha sikret et høyt velstandsnivå:

- U-hjelpen øker til 1,05 prosent av BNP
- Bevilgningene til barnetrygd økes med 460 millioner kroner
- Statens tilskott til barnehager og fritidshjem økes fra 29 til 37,5 prosent av driftsutgiftene.
- Tilskottet til funksjonshemmede økes.
- Områdene for barn, ungdom, familie og likestilling følges opp.
- 300 millioner kroner i økte bevilgninger for tiltak blant barn og ungdom.
- Økt innsats for å bekjempe narkotikaområdet.
- Ungdomsgarantien som skal sikre barn og ungdom under 20 år utdanning eller arbeid følges opp.
- Økt støtte til krisesentre og andre tiltak for mishandlede og voldtatte kvinner.
- Likestillingstilskottet er foreslått utvidet til å omfatte hele landet.
- Antall studieplasser i den høgre utdanning er økt.
- Økte bevilgninger til kulturformål.
- Øking i antall kunstnere som får garantiinntekt.
- Adgang til deltidspensjoner for personer mellom 65 og 67 år.
- Distrikthelsetjenesten blir styrket.
- Økte ressurser til forskning av alternative energikilder.
- Økt innsats i teknisk forskning.
- Styrking av lensmannsetaten.
- Ytterligere styrking av kystvakten.

Etter regjeringen Harlem Brundtlands opplegg ville de samlede bruttoskatter (utenom oljeskattene) som andel av nasjonalproduktet gå ned fra 50,4 prosent i 1981 til 49,9 prosent i 1982. Fra 1980 til 1981 var det en

nedgang på 1,3 prosentpoeng. For 1981 ble det vedtatt betydelige lettelser i personbeskatningen. For 1982 ville det blitt gitt vesentlige lettelser i bedriftsskattene. Selv innenfor den stramme utgiftsramme regjeringen Harlem Brundtland hadde foreslått, ville det derfor ikke være rom for reelle lettelser i personbeskatningen i 1982. I 1982 ble det også foreslått en betydelig omlegging fra direkte til indirekte skatt. Arbeiderpartiregjeringens skatteforslag innebar en sterkere justering enn prisstigningen for klassefradrag og nedre grense for statsskatt som berører de lave inntektsgruppene, mens justeringen var noe svakere når det gjaldt grensene som berører inntekter klart over gjennomsnittet. Økningen i barnetrygden var også sterkere enn prisstigningen. For å styrke Folketrygdens økonomi konstaterte en at det var nødvendig med øking i medlemsavgiften. Samlet ville skatteforslaget innebære en beskjeden skjerpelse av beskatningen, inklusive avgiften til Folketrygden, for lave og midlere inntekter, mens høyere inntekter ville fått en større reell skatteskjerpelse. Ser en skatteopplegget for 1981 og 1982 i sammenheng, er det imidlertid ingen skjerpelse for noen grupper. Det understrekes at dette ga en riktig fordelingsmessig virkning med sikte på å skaffe de nødvendige inntekter til fellesforbruket og Folketrygden.

Utenrikssaker

For et lite land i en utsatt geografisk posisjon er det viktig at det er bred enighet om utenriks- og sikkerhetspolitikken. Men en slik enighet må baseres på bred oppslutning og forståelse for synspunktene i norsk opinion. Etter at regjeringen Willoch overtok, har en sett tegn til at grunnlaget for enigheten svekkes. Dette er en utvikling som har kommet til syne gjennom en rekke saker - både i Stortinget og i forbindelse med Norges engasjement i internasjonale organisasjoner.

a) Atomfrie soner

Regjeringen Willoch har i St.meld. nr. 101 (1981/82) om sikkerhet og nedrustning valgt å legge til side på ubestemt tid forslaget om en atomvåpenfri sone i nordisk område. Forslaget om atomvåpenfri sone hadde to viktige funksjoner: for det første at forslaget representerer et konkret tillitsskapende avspenningstiltak som ville kunne innarbeides i en større europeisk nedrustningsplan. For det andre er forslaget et viktig signal fra norsk side om vilje til fred og avspenning.

Arbeiderparti-regjeringen var fullt klar over de mange problemer man står overfor ved innføring av en sone. Man la derfor spesielt vekt på at forslagene ikke skulle være så konkrete at de kunne avvises fra det ene eller annet hold med en gang.

b) Ny atomstrategi

NATOs atomstrategi har helt fra alliansens opprettelse tatt sikte på avskrekking. Men innholdet i trusselen om bruk har endret seg over årene. Et sentralt element helt fra femtiårene har vært doktrinen om

NATOs villighet til å bruke atomvåpen først, dersom de skulle bli utsatt for et konvensjonelt angrep.

I den siste tid har flere fremtredende vestlige politikere stilt spørsmål ved realismen i denne doktrinen. Bl.a. har den tidligere amerikanske forsvarsminister Robert McNamara sammen med 3 andre amerikanske utenrikspolitiske eksperter skrevet en artikkel i det amerikanske utenrikspolitiske tidsskriftet *Foreign Affairs*, hvor de tar til orde for en fornyelse av NATOs atomstrategi. Knut Frydenlund hadde gitt uttrykk for liknende synspunkter i utenriksdebatten i Stortinget høsten 1981. Under vårens utenriksdebatt fremmet Guttorm Hansen følgende forslag:

«På bakgrunn av den utvikling som har funnet sted siden den någjeldende strategi ble utformet, anmodes Regjeringen om å ta opp i NATOs råd spørsmålet om å nedsette et uvalg for å vurdere NATOs atomstrategi.»

Forslaget ble oversendt Regjeringen, men utenriksminister Stray og andre talsmenn fra Høyre var helt avvisende i sine innlegg i utenriksdebatten.

c) Oppfølging av dobbeltvedtaket

I samband med behandlingen av del 33 i NATOs infrastrukturprogram (St.prp. nr. 120) drøftet Stortinget hvilket omfang forberedelser til utplassering bør ha før forhandlinger er sluttført, og hvorvidt utplassering skal skje automatisk, dersom ikke alle forutsetningene for 0-oppsjon (ingen utplassering) er oppfylt. Arbeiderpartiets sentralstyre hadde behandlet dette i desember 1981 og fattet derfor følgende vedtak:

«Det må være en hovedoppgave i norsk utenrikspolitikk å medvirke til å gjennomføre effektive nedrustningstiltak i Europa og i verden for øvrig. Vårt lands innsats må gjøres i FN, i NATO, i samarbeid med de andre nordiske land og i vårt utenrikspolitiske og forsvarspolitiske arbeid ellers. Ikke minst for Europa som har vært slagmark i to verdenskriger, er nedrustningsforhandlingene som nå skal føres, avgjørende. Det gjelder forhandlingene om reduksjon både av kjernefysiske og konvensjonelle styrker.

Når det gjelder forhandlingene om kjernefysiske mellomdistansevåpen, er det nødvendig å ta utgangspunkt i de samlede styrker på begge sider som kan brukes i eller mot europeisk område i krigstilfelle. I forhandlingsprosessen må andre typer av våpen enn mellomdistanseraketene trekkes inn i forhandlingene. Det betyr videre at forhandlingene om mellomdistansevåpnene må knyttes til forhandlinger om strategiske kjernefysiske våpen i SALT-regi.

Det er viktig at partene allerede i utgangspunktet forplikter seg til ikke å utvikle eller utplassere kjernefysiske våpensystemer på en måte som undergraver forhandlingene. Forhandlingene om reduksjon i kjernefysiske våpen må søkes gjennomført så raskt som mulig.

NATO må før utgangen av 1983 vurdere spørsmålet om utplassering av nye mellomdistansevåpen i Vest-Europa i lys av forhandlingene, slik som forutsatt i vedtaket av 12. desember 1979.

Viktig er det at de overordnede politiske mål for forhandlingene blir klargjort fra myndighetenes side. Vi støtter de synspunkter som er fremmet både i øst og i vest om at målet må være å fjerne alle kjernefysiske mellomdistansevåpen i eller som kan nå Europa. Den sterkeste drivkraft i arbeidet for nedrustning og rustningskontroll ligger i en engasjert og kunnskapsbasert folkeopinion.»

Stortingets forsvarskomite delte seg i 3 ulike fraksjonsmerknader til St. prp. 120. Dessuten ble det i Stortinget lagt fram et forslag som gikk i mot videre forberedelser til utplassering før forhandlinger var sluttført. Dette oppnådde 32 stemmer.

Arbeiderpartiet uttalte i sin merknad «at Norge ikke kan medvirke til at forhandlingene skjer på en måte som reduserer mulighetene for å nå fram gjennom forhandlinger.» Arbeiderpartiet var også alene om å kreve en fornyet vurdering av spørsmålet om utplassering før utgangen av 1983 i lys av forhandlingene. Av debatten i Stortinget fremgikk det imidlertid at det neppe er flertall for å godta en automatisk utplassering uten fornyet vurdering.

d) Holdningen til Tyrkia

Under utenriksdebatten i mai 1982 fremmet Arbeiderpartiet og SV et forslag om at:

«Stortinget ber Regjeringen om å stevne den tyrkiske regjering for den europeiske menneskerettighetskommissjonen».

Høyre, med støtte fra mellompartiene, motsatte seg å sende forslaget over til utenrikskomiteen til behandling. Med bakgrunn i den indre terrorvirksomhet, spesielt fra det fascistiske partiet i Tyrkia, valgte regjeringene Nordli og Harlem Brundtland å la militærregimet få vise om de ville klare å normalisere forholdene og gjennomføre demokratiet.

Høyre-regjeringen ønsket ikke at Norge alene skulle ta initiativ om Tyrkia i Europarådet. USA har jo også gitt militærregimet støtte. Høyre forsøkte derfor å bruke Arbeiderpartiregjeringens vurdering ett år tidligere som argument for sine vurderinger i mai 1982.

Tiltak for nedrustning

Fredsbevegelsens frammarsj i Vest-Europa har virket inn på vest-europeisk politikk. Det ser også ut til at den har en stor del av ansvaret for at reelle nedrustningsforhandlinger, bl.a. om A-våpnene i Europa er i gang (riktignok uten europeisk deltakelse) mellom USA og Sovjetunionen.

I Geneve startet forhandlinger om reduksjon av de strategiske våpen 29. juni i år. (Strategic Armes Reduction Talks) S.T.A.R.T.

INF-forhandlingene om å redusere utplassering av mellomdistanse-

rakettene i Europa begynte 30. november 1981. Etter en pause våren 1981, kom de i gang igjen 20. mai 1982.

I Wien har forhandlinger om gjensidige og balanserte styrkereduksjoner i Europa (MBFR) pågått siden 30. oktober 1973. Den europeiske konferanse for samarbeid og sikkerhet KSSE har hatt to oppfølgingskonferanser siden Hel싱fors-dokumentet ble undertegnet i 1975. Først i Beograd 1977-78, og deretter i Madrid 1981-82. Madrid-konferansen vil fortsette til høsten. Et mulig utfall av dette møtet er en egen konferanse for nedrustning i Europa (KNE). Madridkonferansen vil utarbeide mandatet for KNE. Det er antatt at hovedspørsmålet vil berøre de såkalte tillitsskapende tiltak (CBM - confidence building measures).

Midt-Østen

I juni 1982 rykket israelske styrker inn i og okkuperte hele det sørlige Libanon. Det er noe ulike vurderinger av de israelske hensikter. Umiddelbart innebar aksjonen at de palestinske stillinger i Sør-Libanon nær grensen til Israel ble uskadeliggjort. Det antas imidlertid at den viktigste hensikten var å redusere det vestlige presset på Israel om å få opprettet en form for palestinsk stat på Jordans vestbredd.

Arbeiderpartiet har i sin vurdering av Midt-Østen-konflikten lagt stor vekt på Israels rett til å eksistere. Samtidig er det blitt stadig tydeligere at en endelig og fredelig løsning på konflikten er avhengig av palestinsk deltakelse i fredsprosessen. Derfor gikk regjeringene Nordli og Harlem Brundtland inn for at «palestinerne må bringes inn i forhandlingene på en autorativ måte, at ingen annen organisasjon, gruppe eller enkeltperson kan gjøre krav på å være mer representativ enn PLO, og at det således er vanskelig å forestille seg reelle framskritt uten at PLO på en eller annen måte blir medansvarlig for forhandlingene».

På landsmøtet i 1981 vedtok partiet å ta opp kontakt med PLO. På den nordiske arbeiderkongress i Sandefjord 15. juni 1982 utdypet man palestinernes deltakelse i en fredsløsning ved å gå inn for en egen palestinsk stat. Det heter bl.a. i uttalelsen:

«Den enda vägen till avspänning går genom fredliga förhandlingar. Israels rätt till säkerhet och erkända gränser måste respekteras av alle parter, också av arabstaterna och PLO. Palestiniernas rätt till en egen nationell identitet och till en statsbildning måste erkännas av världssamfunnet och av Israel. Endast på en sådan folkrättslig grundval kan väsentliga mänskliga rättigheter bli verklighet för den hårt drabbade befolkningen i området.»

Aksjonsplan for barn og unge

I statsbudsjettet hadde Arbeiderpartiets regjering lagt fram en egen aksjonsplan for barn og unge. Planen innebar at statens innsats skulle øke med ca. 300 millioner kroner til en rekke tiltak innenfor flere av departementenes ansvarsområder. Det var lagt stor vekt på forebyggen- de tiltak for utsatte barne- og ungdomsgrupper. Mange av tiltakene

imøtekom ønsker fra de unge selv, og det ble tatt sikte på å gi flere barn og unge muligheter for arbeid eller utdanning og for deltaking og aktivitet under eget ansvar.

I bredere forstand tok planen sikte på å bedre barn og unges oppvekstkår - bl.a. gjennom økt utbygging av barnehager og fritidshjem, ved å styrke kontakten mellom ulike aldersgrupper og ved stimulering av lokale initiativ som kunne gjøre nærmiljøene tryggere og mer varierte. Planen var et viktig ledd i arbeidet for å forebygge sosiale problemer og konflikter mellom ungdomsgrupper og det omgivende samfunn.

Regjeringen Willoch foreslo nedskjæringer og endringer i dette opplegget, og dermed svekket mulighetene for effektive resultater.

Boligsaker

I innstillingen til Boligmeldingen som ble avgitt 28. mai 1982, er det bred enighet om at hovedmålet i boligpolitikken må være å sørge for at enhver familie og enhver enslig skal kunne disponere en høvelig bolig innenfor en utgiftsramme som står i rimelig forhold til inntekten. Det er delte meninger om hvordan denne målsettingen skal kunne nås. Bare Arbeiderpartiet har trukket opp klare rammer for antall boliger som skal bygges og finansieringen av disse.

Arbeiderpartiet mener at bolig- og bokostnadsspørsmålene først og fremst må løses via de generelle og boligpolitiske tiltak. Dersom flere av disse problemene blir overført til sosialsektoren, er vi på veg bort fra den sosiale fordeling- og utjæmningspolitikk som har vært et sentralt element i boligpolitikken i tiden etter siste verdenskrig. Målsettingen for Arbeiderpartiet er at det hvert år bør finansieres 25 - 27 000 boliger via statens boligbanker, og at Husbanken må yte minst 60 prosent i grunnlånsfinansiering. Arbeiderpartiet mener at det er helt nødvendig å redusere kravet til egenkapital for å kunne prioritere en sosial boligbygging. Dette vil medføre enten å øke antallet etableringslån eller ytterligere å øke grunnlånsfinansieringen. Til boliger på det prisregulerte marked gikk Arbeiderpartiet inn for at grunnlånsfinansieringens andel skal ligge 15 prosent høyere enn det generelle grunnlån. I forbindelse med behandlingen av Boligmeldingen pekte Arbeiderpartiet på at den nye instruksen for praktisering av prisforskriftene føyet seg inn i en rekke tiltak som Regjeringen har satt i verk eller vil iverksette for å styrke grunneiernes stilling. Dette gjelder blant annet oppheving av Planloven og de bebudede endringer av Viltloven, Forurensningsloven og Skjønnsloven.

Arbeiderpartiet går i mot at det innføres adgang til oppløsning av frittstående borettslag, der kommunen opprinnelig stod for planlegging, prosjektering og gjennomføring, og der boligene er fordelt til personer som er søkere til bolig hos kommunale boligmyndigheter. Ved behand-

lingen av Boligmeldingen i Stortinget 3. juni 1982, hvor retningslinjene for den framtidige boligpolitikk ble lagt, fikk Regjeringen bare betinget støtte for sitt forslag om oppløsning av frittstående borettslag.

Familiepolitikk

2. oktober 1982 la Arbeiderpartiregjeringen fram en stortingsmelding om familiepolitiske spørsmål. Meldingen skulle sees i sammenheng med Handlingsplan for likestilling og Barnehaagemeldingen som Regjeringen fremmet i 1981.

Den familiepolitiske målsetting som ble trukket opp i meldingen, var å verne og styrke familien og gi den enkelte familie større muligheter for å velge livsform. «Familien er av grunnleggende betydning både for barn og voksne», ble det uttalt i meldingen, «men vi kan ikke se familien isolert fra samfunnet omkring.» I en framtidig familiepolitikk må nettopp tiltak med sikte på å tilpasse samfunnet utenfor familien til familiens behov bli prioritert.

Familiepolitikkenes oppgave er også å påvirke utviklingen på områder som arbeidsliv, boligmarked, samferdsel og offentlig økonomisk politikk. Vern om familien betyr også å tilpasse det ytre miljø til familiens behov. Arbeid for alle er Arbeiderpartiets hovedmål, blir det understreket i meldingen, og skal dette målet kunne oppfylles, må mennesker med omsorgsansvar få rett til nedkortet arbeidstid. Arbeidslivet må bli bedre tilpasset familiens behov.

Meldingen tok opp de ulike forslag som har vært lagt fram i debatten om økonomisk oppvurdering av omsorgsarbeid, bl.a. forslag om «omsorgslønn» og ektefelledelt inntekt. Disse forslagene ble avvist i meldingen. Regjeringen mente at det offentliges bidrag til omsorgsarbeid i hjemmet fortsatt skulle kanaliseres gjennom overføringsordninger og økonomiske lettelser til familier med omsorgsansvar. Der omsorgsarbeidet gjelder andre enn mindreårige barn, vil problemene være noe annerledes. Deres situasjon, ble det uttalt, skulle tas opp særskilt.

Når det gjelder sykepenger til husmødre, sies det i meldingen at det i første rekke er snakk om et avløserproblem og ikke et problem angående økonomisk kompensasjon. Problemene kan bl.a. løses gjennom retten til fri barnepass ved sykdom og hjelpeordningene for hjemmene.

Willoch-regjeringen foreslo i november å trekke tilbake St.meld. nr. 25 om Familiepolitikk. Likeens fremmet Willoch-regjeringen i april 1982 forslag om endring av Likestillingsloven. Regjeringen Willoch foreslo at § 21 som gjelder representasjon av begge kjønn i alle offentlige utvalg m.v. skulle endres.

Willoch-regjeringen fremmet også i mai 1982 lovforslag om endringer i Lov om barnehager.

Forbrukerpolitikken

Arbeiderpartiregjeringen vedtok at lovreglene om informasjonsplikt i markedsføringen skulle tre i kraft fra 10. september 1981. Høyre-

regjeringen fremmet forslag om å oppheve reglene og forskrifter om informasjonsplikt.

Arbeiderpartiregjeringen fremmet i 1977 St.meld. nr. 44 om Forbrukerpolitikken. Sentralt i debatten siden behandlingen av meldingen har bl.a. stått en omorganisering av forbrukerinstitusjonene. Arbeiderpartiet har lagt opp til en sammenslåing av de fire forbrukerinstitusjonene - Forbrukerrådet, Forbrukerombudsmannen, Varefaktakomiteen og Statens Inst. for Forbrukerforskning.

Willoch-regjeringen har utsatt sammenslåingen, og mye tyder på at det nå går mot en privatisering av institusjonene.

Offentlig ansattes medinnflytelse

Lov om tilsattes representasjon i offentlig virksomheters styrende organer ble vedtatt 29/5.1982. Denne loven ville gi offentlige ansatte innenfor den statlige, fylkeskommunale og kommunale sektor rett til å være representert i virksomhetenes styrende organer.

Regjeringen Willoch satte ikke loven i kraft, men varslet et nytt lovforslag. Den 10. mars 1982 sendte Kommunaldepartementet ut en pressemelding om at Regjeringen ville fremme et nytt lovforslag i nær framtid, med sikte på at en ny lov skulle kunne tre i kraft fra 1/7.1982. I den aktuelle situasjon er nå reformer for bedriftsdemokratiet i den offentlige virksomhet stoppet. Regjeringen har tatt fra de ansatte i offentlige virksomheter rettigheter som et flertall i det forrige storting hadde vedtatt, og som ville gitt økt medinnflytelse og innsikt i virksomheten og den enkeltes arbeidssituasjon i offentlige etater.

Arbeidsmiljøloven

Regjeringen Harlem Brundtland arbeidet med en melding om oppfølging av Arbeidsmiljøloven. Meldingen skulle være retningsgivende for det videre arbeid med arbeidsmiljøspørsmål i 1980-årene. Meldingen var ikke ferdig, og ble derfor ikke oversendt Stortinget før regjeringsskiftet i 1981.

Willoch-regjeringen har ikke fulgt opp dette arbeidet som ville gitt oss muligheten til å vurdere erfaringer og videre arbeid samlet. I stedet har det i vårsesjonen 1982 blitt behandlet 3 proposisjoner som har ført til endringer i enkelte av paragrafene.

Innstilling O. nr. 23 om Forbud mot at arbeidere blir berøvet sin stilling på grunn av innkalling til militærtjeneste ble avgitt 19/2.1982. I denne prop. foreslo Regjeringen også å endre det system vi nå har for merking og klassifisering av farlige stoffer. Arbeiderpartiet hevdet at det økonomiske og politiske hensyn i visse situasjoner ikke kan fortrenge faglige anbefalte løsninger som de vi i dag har.

I den neste proposisjonen som ble avgitt, ble det foreslått å endre § 55 A i Arbeidsmiljøloven. Innstillingen ble avgitt 25/3.1981. Det skapte stor debatt også utenfor Stortinget, hvorvidt det kan stilles krav til arbeidstakernes livssyn eller ikke.

Arbeiderpartiet gikk i mot dette forslaget og mente at den loven vi hadde vedtatt tidligere var hensiktsmessig utformet.

Den tredje proposisjonen som ble lagt fram av Regjeringen, var forslag om endringer slik at nattarbeid, og søn- og helgedagsarbeid skulle bli tillatt i aviser, telegram- og nyhetsbyråer. Arbeiderpartiet viste til at denne saken tidligere var blitt avvist av Stortinget, og fant ingen grunn til at bestemmelsene endres.

Lov om helsetjeneste i kommunene

Arbeiderpartiregjeringen fremmet i 1981 lovforslag om helse- og sosialpolitikken i kommunene. P.g.a. trenering fra de borgerlige medlemmer i sosialkomiteen, ble ikke den loven behandlet før regjerings-skiftet, og Høyre-regjeringen trakk tilbake Arbeiderpartiregjeringens lovforslag om helsetjenesten i kommunene. Ny proposisjon ble fremmet (Ot.prop. nr. 66) våren 1982. De forslag til endringer som Høyre nå har lagt fram i Lov om helsetjenestene i kommunene vil - dersom de blir vedtatt i Stortinget - føre til at utbyggingen av et likeverdig helsetjenestetilbud til alle deler av landet stanser opp. Ulikhetene kan i verste fall bli større i årene som kommer.

Den midlertidige lov om legeregulering skal nå oppheves, uten at de samme styringsmuligheter er bygget inn i de endringsforslag som er fremmet fra Regjeringen.

Planleggingsloven

Hovedhensikten med Planleggingsloven som ble behandlet i Stortinget 26. mai 1981, og som var lagt fram av Arbeiderpartiets regjering, var å legge grunnlaget for et plansystem som skulle føre til en forenkling og en samordning av i alt 131 forskjellige lover og regler som gjelder for ressurs- og arealbruk.

Denne loven var starten på en oppryddingsprosess som over tid skulle føre til at interesser og hensyn når det gjelder areal- og ressursbruk, skulle bli ivaretatt av en planleggingslov alene. Lovforslaget ble vedtatt i Stortinget våren 1981, men hadde ennå ikke trådt i kraft da den nye regjeringen Willoch tiltrådte. I statsråd 24. oktober 1981 fremmet regjeringen Willoch en Ot.prop. om opphevelse av loven om lokal og regional planlegging.

Opphevelse av bankdemokratiseringen

Etter at demokratiseringen av forretningsbankene ble gjennomført i 1978 har Stortinget valgt 8/15 av representantskapenes medlemmer - d.v.s. flertallet - aksjonærene 4/15 og de ansatte 3/15. I Ot.prop. nr. 24 (1981-82) foreslo Høyre-regjeringen at aksjonærene igjen skulle få flertallet i representantskapet med 8/15. De ansatte skulle få økt sin representasjon til 4/15, og Stortinget skulle bare velge 3/15.

Regjeringen fremmet sine forslag til omgjøring av bankdemokratiseringen uten å ha klarlagt og vurdert erfaringene med reformen. Det ble

spådd at demokratiseringen ville føre til stort omfang av aksjeinnløsninger. Utviklingen viste imidlertid at aksjeinnløsningen fikk et nokså beskjedent omfang. En vesentlig del av innløsningen gjaldt banker som i perioden hadde dårlige driftsresultater på grunn av uheldige forretningsmessige disposisjoner.

Gjennomføringen av bankdemokratiseringen viste således ikke å medføre nevneverdig problemer i forhold til aksjonærene. Reformen hadde medført en tilsiktet bredere sosial rekruttering til bankenes styrende organer.

Kvinneandelen i de styrende organene har økt betydelig, og det var blitt et større innslag av yngre mennesker, og andelen av lønnstakere var økt. Endringene i representantskapenes sammensetning hadde ført til en maktspredning og maktforskyvning av stor betydning. Rent praktisk har reformen medført en vitalisering av representantskapene.

Totalt sett har en hatt gode erfaringer med reformen den tid den har virket. Reformen har hatt en rekke gode virkninger, og det er ikke framkommet negative erfaringer som skulle tilsi at reformen burde omgjøres.

Aktuelt perspektiv

Ved årsskiftet ble Aktuelt Perspektiv trykket i et opplag på ca. 40 000. Det reelle opplag var på samme tidspunkt vel 20 000. De øvrige 20 000 eksemplarer ble som et ledd i vervekampanjen sendt til alle nye medlemmer.

I løpet av to-årsperioden har ikke bladet hatt den forventede framgang. Det er svært liten aktivitet lokalt for å utbre bladet. Så lenge dette er situasjonen, vil resultatet måtte bli stagnasjon eller tilbakegang. Det er en organisasjonsoppgave å skaffe bladet abonnenter.

De nye medlemmer som ble vervet i 1982 har mottatt bladet gratis, og har ved årsskiftet fått tilbud om abonnement. I skrivende stund er det ikke mulig å vite hvor mange av dem som velger fortsatt å holde bladet. Også nye medlemmer som tegnes i 1983 vil motta bladet gratis i et halvt år, med etterfølgende tilbud om abonnement.

Det må et krafttak til for å gi bladet et tilfredsstillende antall abonnenter. Det blir derfor lagt opp til en abonnementskampanje etter høstens fylkes- og kommunevalg.

8000 abonnenter får bladpengene dekket av Faglig/politisk utvalg. De øvrige er stort sett personlig betalt. Det finnes noen partiavdelinger som betaler abonnementene for sine styremedlemmer.

Bladet har en stram økonomi. Bladpengene er fra årsskiftet 1982/83 økt til 60 kroner pr. år. Dette er særdeles rimelig. Bladets 16 nummer årlig skulle tilsi et betydelig høyere beløp. Det er et tilskott på ca. 500 000,- kroner fra landspartiet som har gjort det mulig å holde bladpengene så lave.

Forsøket på å tilføre bladet midler gjennom økt annonseakkvisisjon har ikke gitt de forventede resultater. Det må en betydelig økning av opplaget til om bladet skal bli interessant som annonsemedium.

I perioden har Johs. Skeide Larsen vært redaktør og Sigbjørn Andersen redaksjonssekretær. Journalist Sigmund Strøm sluttet ved årsskiftet. I hans sted er Arvid Christensen tilsatt.

Kontorpersonale: Evy Fagerlund Kristoffersen og Jorun Ottinsen.

Svein Bakken har utført annonseakkvisisjon på provisjonsbasis. Han har også på frilancebasis arbeidet som fotograf.

Kvinnebevegelsen

Landskvinnekonferansen

Den 25. landskvinnekonferanse ble holdt i Oslo 22. - 24. februar 1981. Åpningshøytideligheten ble arrangert i Samfunnshuset søndag 22. februar kl. 14.00, der flesteparten av delegatene og innen- og utenlandske gjester var til stede.

Tittelen på åpningsprogrammet var: «De våget og de ville - vi vil og må». Det var et syngespill om arbeiderbevegelsens idéer og visjoner i fortid, nåtid og framtid. Introduksjoner og diktlesning var ved skuespilleren Joachim Calmeyer. Programmet var lagt til rette av Stål Rønbeck og framført av ungdommer fra AUF.

Kvinnesekretariatets formann, Aud Blegen Svindland, ønsket velkommen og holdt minnetalen over de partifeller som var gått bort siden siste landskvinnekonferanse.

Gro Harlem Brundtland hilste Landskvinnekonferansen.

Irmtraut Leirer, ny sekretær i Den sosialistiske Kvinneinternasjonalen, hilste på vegne av de utenlandske gjester. Lisa Mattson, Sverige, hilste fra de sosialdemokratiske kvinner i Norden.

Partiformann Reiulf Steen hilste Landskvinnekonferansen fra de norske gjestene.

Landskvinnekonferansens program:

Innledninger ved:

- Aud Blegen Svindland:
«Den politiske situasjon».
- Gro Harlem Brundtland:
«Norge i verdenssamfunnet - kan vi bidra til avspenning, nedrustning og fred».
- Astrid Murberg Martinsen
la fram, og orienterte om forslaget til handlingsprogram for «Livs-
lang læring».
- Sissel Rønbeck:
«En handlingsplan for likestilling».
- Bjørg V. Bergh:
«Valgkampen».
- Aud Blegen Svindland:
« Alva Myrdal Fondet til opplysningskampanje for nedrustning og
fred».

Landskvinnekonferansen behandlet ellers de lovbestemte landsmøtesaker og innsendte forslag fra kvinneavdelingene. De er trykket i egen protokoll fra Landskvinnekonferansen, som også inneholder foredragene.

Kvinnesekretariatet

På Landskvinnekonferansen i 1981 gikk følgende representanter ut av Kvinnesekretariatet: Aud Blegen Svindland, Kirsten Myklevoll, Helga Trulsrud, Tone Fagereng Nordenborg, Turid Varsi, Oddny Andersen.

Kvinnesekretariatet, som ble valgt i 1981, fikk følgende sammensetning:

Leder: Harriet Andreassen, nestleder: Anneliese Dørum, sekretær: Bjørg V. Bergh. Medlemmer: Astrid Murberg Martinsen, Kari Bergum, Anne-Lise Steinbach, Kari Rolstad, Grete Knudsen.

Varamedlemmer: Erna Borgen, Brit Jørgensen, Tone Jamholt, Doris Johansen, Aase Moløkken.

Sentralstyrets representant: Herlof Gjerdje. Vararepresentant: Gerd Hagen Schei. Begge valgt 18. mai 1982.

LOs observatør: Evy Buverud Pedersen, vararepresentant: Berit Dalheim. Sekretær med møterett: Britt Schultz.

AUFs observatør: Lillian Ødegaard.

Arbeidsutvalget

I Kvinnesekretariatets møte 3. mars 1981 ble følgende valgt:

Leder: Harriet Andreassen, nestleder: Anneliese Dørum, sekretær: Bjørg V. Bergh. Britt Schultz møter også i arbeidsutvalget.

Kvinnesekretariatets møter

I 1981: 10 møter og 13 arbeidsutvalgsmøter, som tilsammen behandlet henholdsvis 98 og 154 saker.

I 1982: 14 møter og 18 arbeidsutvalgsmøter, som tilsammen behandlet henholdsvis 100 og 143 saker.

Fellesmøter med kvinnene i Stortingsgruppa

8. desember 1981: Fellesmøte med kvinnene i Stortingsgruppa og representanter fra regjeringen Harlem Brundtland, om hovedoppgaver og samarbeidsformer mellom Kvinnesekretariatet og Stortingsgruppa. Innledere var Harriet Andreassen og Gro Harlem Brundtland.

16. mars 1982: Fellesmøte med stortingskvinnene ble holdt på Partikontoret. Tema: Fostervannsdagnostikk. Innleder: Grete Knudsen.

12. oktober 1982: Fellesmøte med stortingskvinnene i Stortinget. Tema: Likestilling under Høyre regjeringen. Innleder: Beatrice Hal-saa.

Kvinnesekretariatets komiteer

Internasjonalt utvalg:

Harriet Andreassen, Aud Blegen Svindland, Anneliese Dørum og Bjørg V. Bergh.

Oppfølging og konkretisering av programmet «Livslang læring»: Mona Persvoll, Brit Jørgensen, Torild Lien Utvik, Ingunn Olsen.

«Alva MyrdalFond», arbeidsgruppe for å utarbeide retningslinjer for opplysningskampanje om nedrustning og fred: Anneliese Dørum, Britt Schultz, Anne-Lise Steinbach, Barbara Gulbrandsen, Ingrid Eide og Lillian Ødegaard.

«Komite for forslag til fornyet handlingsprogram»: Grete Knudsen, Liv Valstrand og Bjørg V. Bergh.

«Kvinnebevegelsens 80-års jubileum»: Astrid Murberg Martinsen, Erna Borgen, Kirsten Hofseth, Solveig Johansson og Tone Jamholt.

«Komite for 8. mars 1982»: Kari Rolstad, Aase Moløkken og Evy Buverud Pedersen.

«Komite for 8. mars 1983»: Bjørg V. Bergh, Britt Schultz og Evy Buverud Pedersen.

«Referansegruppe for Kvinnebevegelsens representanter i partiets organisasjonskomite»: Sissel Rønbeck, Kari Bergum og Kirsti Billington.

«Komite for edruskapsarbeid»: Aase Moløkken, formann, Tone Jamholt, Gerd Hagen Schei og Aud Blegen Svindland.

«Arbeidsgruppe vedr. barnehageutbygging»: Tone Jamholt, Åshild Hauan og Lisbeth Halvorsen.

«Oppfølgingsgruppe for krisesentre»: Anne-Lise Bakken, Inger Louise Valle og Astrid Murberg Martinsen.

«Komite for åpningsprogram for Landskvinnekonferansen 1983»: Britt Schultz, Tone Nordenborg og Inger Lise Gjerv.

«Arbeidsgruppe for å gjennomgå det nye forslaget til Abortlov - St.meld. nr. 17 - 1982-83»: Anneliese Dørum, Torild Lien Utvik, Åshild Hauan og Aud Blegen Svindland.

«Arbeidsgruppe for å gjennomgå St.meld. nr. 101; Om sikkerhet og nedrustning»: Harriet Andreassen, Turid Sand, Liv Aasen, Kirsti Grøndahl.

«Komite for Minneinnsamlingen»: Astrid Murberg Martinsen, Oddrun Pettersen, Anne-Lise Bakken og Gerd Hagen Schei.

Kvinnesekretariatets representasjon

Representant til Sentralstyret: Harriet Andreassen, vararepresentant Anneliese Dørum.

Representant til og nestformann i Socialist International Women: Aud Blegen Svindland.

Representant til byråmøtene i SIW: Harriet Andreassen, vararepresentant Anneliese Dørum.

1981:

Årsmøte i Norsk OMEP 19. februar: Gunn Vigdis Olsen Hagen.

Landsmøte i AUF 19. - 20. mars: Anneliese Dørum og Bjørg V. Bergh.

Årsmøte i Alkoholfritt Alternativ 6. april: Aase Moløkken.

Ekstraordinært årsmøte i Alkoholfritt Alternativ 29. april: Walborg Krosshaug.

LOs kongress 3. - 9. mai: Anneliese Dørum.

Årsmøte i AOF 18. mai: Britt Schultz.

Seminar arrangert av Norsk Folkehjelp 20. - 21. mai: Kari Bergum.

Landsmøte i Framfylkingen 28. - 30. mai: Tone Jamholt.

Generalforsamling i A/S Riktige Leker 3. juni: Lisbet Raiby.

Seminar i Norsk OMEP 27. - 28. november: Torild Lien Utvik.

Tekstilfabrikkenes Forenings Temadag: Anneliese Dørum.

Årsmøte i «Eilert Sundts Forskningsfond» 1. februar: Liv Valstrand.

Startmøte i foreningen «Folkeaksjon mot hasj»: Britt Schultz.

Medlem av AISs Råd: Bjørg V. Bergh.

Medlem av AISs Informasjonsutvalg for «Solidaritet med Det sørlige Afrika»: Liv Mjelde.

Medlem av Styringsgruppa for «Aktiv Organisasjon»: Bjørg V. Bergh.

1982:

Årsmøte i Norsk OMEP: Brit Jørgensen.

Norsk forening for Familieplanlegging 29. april: Britt Schultz.

Årsmøte i «Eilert Sundts Forskningsfond» 6. mai: Bjørg V. Bergh.

Kontaktmøte kvinnelige politikere-kvinneforskere 24. mai: Harriet Andreassen og Anneliese Dørum.

Generalforsamling i «A/S Riktige Leker» 3. juni: Alfhild Eriksen.

Årsmøte i AOF 4. juni: Britt Schultz.

Avslutning for AOFs utstilling «Kystkvinnene» i Bergen 6. juni: Tone Jamholt og Eirin Faldet.

Sosialdepartementets møte med kvinneorganisasjoner om prostitusjon, 15. september: Britt Schultz.

Folkeferie's konferanse «Ferie og Fritid» 11. - 12. november: Barbra Gulbrandsen.

Landsstyremøter

Landsstyret består av de til enhver tid valgte ledere i fylkenes kvinneutvalg og Kvinnesekretariatet.

I perioden er landsstyret innkalt 4 ganger: I 1981 - 21. februar og 17. - 18. oktober. I 1982 - 24. - 25. april og 30. - 31. oktober.

Landsstyremøtet den 21. februar 1981 på Partikontoret i Oslo behandlet innstillingen til funksjonærer og avviklingen av Landskvinnekonferansen 1981, og

- regnskap for Thina Thorleifsens Studiefond 1979-80,
- forslag om observatør fra AUF i Kvinnesekretariatet, i likhet med hva det er fra LO,
- orientering om krisesentre,
- Kvinnesekretariatets forslag om opprettelse av et opplysningsfond om fred og nedrustning, «Alva Mydal Fondet».

Det ble fremmet forslag til uttalelser fra Landskvinnekonferansen

- om kvotering,
- om nedrustning og fred

- om brev til kvinnene i partiet,
 - om den daglige arbeidstid og organiseringen av vårt arbeidsliv.
- Landsstyremøtet 17. og 18. oktober 1981 på Sørmarka, behandlet følgende saker:
- «Etter Stortingsvalget - hva så?» v/Ivar Leveraas.
 - «Politiske arbeidsoppgaver framover» v/Harriet Andreassen.
 - Neste landskvinnekonferanse.
 - «Arbeidsoppgaver etter valget» v/Björg V. Bergh.
 - Alva Myrdal Fondet. Godkjenning av vedtekter.
 - Uttalelser ble avgitt om:
 - «Aksjonsplan for barn og unge»,
 - «Den politiske situasjon».

Landsstyremøtet den 24. og 25. april 1982 på Hamar behandlet følgende saker:

- «Den politiske situasjon» v/Ivar Leveraas.
 - «Om fostervannsdagnostikk» v/Grete Knudsen.
 - Alva Myrdal Fondet.
 - Dato for Landskvinnekonferansen 1983: 18. - 20. mars.
- Det ble avgitt uttalelser om:

- Atomfrie soner,
- Den politiske situasjon,
- Streikespørsmålet.

Landsstyremøtet 30. - 31. oktober 1982 i Oslo behandlet følgende saker:

- «Landskvinnekonferansens tema og dagsorden» v/Grete Knudsen.
- «Trenger kvinnelige politikere og kvinneforskere hverandre» v/direktør Anne Lise Hilmen.
- «Kvinner i politikken» v/forskningsstipendiat Janneke Ros Schive.
- «Rapport om gjennomføringen av arbeidsplanen fra 1981 og Kvinne-sekretariatets arbeidsplan fram til valget 1983» v/Björg V. Bergh.
- «Den politiske situasjon» v/Harriet Andreassen.

Uttalelser ble avgitt om:

- «Utplassering av atomvåpen»,
- «Statsbudsjettet for 1983».
- «6-timers dagen».

Landsdelskvinnekonferanser

1981:

Vestlandskvinnekonferansen ble i 1981 arrangert i Stavanger den 20. - 21. juni av Rogaland Arbeiderpartis kvinneutvalg. Harriet Andreassen var Kvinne-sekretariatets representant. Det ble vedtatt følgende uttalelser:

- «Om å stemme DNA for en fortsatt aktiv kvinnepolitikk»,
- «For en balansert styring mellom vekst og vern».

1982:

Landsdelskonferansen for Østlandet ble holdt på Hadeland Hotell - den 16. - 18. april. Temaer for konferansen var:

- Aksjonsplan for barn og unge,
- Arbeiderbevegelsens ideologi,
- Voksenopplæring,
- Nominasjon til fylkestings- og kommunestyrevalg,
- Programarbeidet.

Det ble vedtatt uttalelser om:

- Krisesentra,
- Alkoholpolitikk,
- Høyres ungdomspolitik.

Representant fra Kvinnesekr. var Harriet Andreassen.

Den første landsdelskvinnekonferanse for Midt-Norge ble holdt i Verdal 20. - 22. august med Nord-Trøndelag Arbeiderpartis kvinneutvalg som arrangør. Britt Schultz var Kvinnesekretariatets representant. Temaer for konferansen var:

- Om vekst og vern
- Nedrustning og fred

Det ble vedtatt uttalelser om:

- Utplassering av atomvåpen i Europa,
- Krisesentra for voldtatte og mishandlede kvinner,
- Høyreregjeringen og kvinnene,
- Arbeid og arbeidstid - 6-timers dagen.

Landsdelskvinnekonferansen for Nord-Norge ble holdt på Soltun Folkehøgskole i Evenskjær, Troms, 25. - 27. juni med Troms Arbeiderpartis kvinneutvalg som arrangør. Bjørg V. Bergh var Kvinnesekretariatets representant. Temaer for konferansen var:

- Kvinner og vold,
- Kvinner i oljealdersn,
- Muligheter for utdanning og sysselsetting,
- Likestilling og medansvar,
- Står våre flaggsaker fast under Høyre-styret?

Uttalelser ble avgitt om:

- Oljepolitikken,
- Nedrustning og fred,
- Krigen i Midt-Østen,
- Kvinner og vold,
- Organisasjonsarbeidet.

Fylkeskvinneneutvalgenes årsmøter 1981 og 1982

Fylke	Representanter fra Kvinnesekretariatet	
	1981	1982
Oslo	Tove Strand Gerhardsen	Anneliese Dørum
Akershus	Astrid Murberg Martinsen	Harriet Andreassen
Østfold	Britt Schultz	Björg V. Bergh
Hedmark	Gro Harlem Brundtland	Sissel Rønbeck
Oppland	Liv Andersen	Brit Jørgensen
Buskerud	Kirsten Myklevoll	Aud Blegen Svindland
Vestfold	Evy Buverud Pedersen	Kari Rolstad
Telemark	Anneliese Dørum	Harriet Andreassen
Aust-Agder	Gro Harlem Brundtland	Anneliese Dørum
Vest-Agder	Turid Varsi	Britt Schultz
Rogaland	Sissel Rønbeck	Grete Knudsen
Hordaland	Erna Borgen	Björg V. Bergh
Sogn og Fjordane		
Møre og Romsdal	Tone Fagereng Nordenborg	Grete Knudsen
	Kirsti Grøndahl	
Sør-Trøndelag	Aud Blegen Svindland	Marit Rotnes Kjell Helland
Nord-Trøndelag	Kari Bergum	Tone Jamholt
Nordland	Björg V. Bergh	Harriet Andreassen
Troms	Tove Strand Gerhardsen	Britt Schultz
Finnmark	Inger Lise Gjerv	Anneliese Dørum

Nye avdelinger

8 nye kvinneavdelinger er startet i 1981/1982:

Akershus:	Nesodden Arbeiderpartis Kvinnegruppe
Østfold:	Arbeiderkvinnene i Spydeberg
Hedmark:	Åbøgen Arbeiderlags Kvinnegruppe, reorganisert
Vestfold:	Borre Arbeiderpartis Kvinnegruppe
Vestfold:	Lardal Arbeiderpartis Kvinnegruppe
Møre og Romsdal:	Herøya Arbeiderpartis Kvinnegruppe
Møre og Romsdal:	Sande Arbeiderpartis Kvinnegruppe
Nord-Trøndelag:	Røyrvik Arbeiderkvinnelag

Nedlagte avdelinger

Det er i perioden meldt at følgende 13 avdelinger er nedlagt:

Vest-Agder:	Vågsbygd Arbeiderlags Kvinnegruppe
Rogaland:	Eigersund og Omegns Arbeiderpartis Kvinnegruppe
Møre og Romsdal:	Bruhagen Arbeiderlags Kvinnegruppe
Møre og Romsdal:	Nordlandet Arbeiderlags Kvinnegruppe

Møre og Romsdal:	Neset Arbeiderpartis Kvinnegruppe
Møre og Romsdal:	Sjømannsforbundets Kvinnegruppe i Kristiansund N
Nordland:	Hemnes Arbeiderlags Kvinnegruppe
Buskerud:	Fiskum Arbeiderpartis Kvinnegruppe
Hordaland:	Leirvik Arbeiderkvinnelag
Sør-Trøndelag:	Graftås Arbeiderkvinnelag
Sør-Trøndelag:	Klubben Arbeiderkvinnelag
Sør-Trøndelag:	Lysøysund Arbeiderkvinnelag
Nord-Trøndelag:	Bangsund Arbeiderkvinnelag.

Nye kvinnekontakter/kontaktutvalg

Det er i perioden opprettet kontakter/kontaktutvalg i en rekke kommunepartier og partiavdelinger.

Det er meldt om:

6 kontakter i:	Vest-Agder
2 kontakter i:	Nordland
3 kontakter i:	Hordaland
12 kontakter i:	Nord-Trøndelag
1 kontakter i:	Oppland
1 kontakter i:	Buskerud
48 kontakter i:	Hedmark

73 kontakter til-
sammen

Organisasjonsarbeidet

I 1981 laget Kvinnesekretariatet en plan for arbeidet fram mot valget i 1985. Den er behandlet av Landsstyret, og har vært retningsgivende for arbeidet i Kvinnesekretariatet og fylkeskvinneutvalgene. Disse ble bedt om å lage egne arbeidsplaner tilpasset det enkelte fylke.

Korttidssekretærer

Kvinnebevegelsen har i 1981 og 1982 fått et rammebeløp som ble nytet til korttidsengasjementer i distriktene.

I 1981 var dette beløpet kr. 110 000,-, som etter søknad ble fordelt til følgende fylker slik:

Finnmark	kr. 25 000,-
Troms	» 20 000,-
Sør-Trøndelag	» 17 500,-
Rogaland	» 15 000,-
Telemark	» 15 000,-
Akershus	» 15 000,-

De manglende kr. 7.500,- ble bevilget senere.

I 1982 var det bevilget kr. 110.000,-, som ble fordelt slik:

Sogn og Fjordane	kr. 20 000,-
Rogaland	» 15 000,-

Vest-Agder	»	15.000,-
Hordaland	»	20.000,-
Hedmark	»	20.000,-

De fleste fylker nyttet sine formenn eller andre medlemmer i kvinneutvalgene til engasjementene.

Gjennom ordningen med korttidssekretærer er det skapt økt aktivitet, og flere kvinner er blitt med i partiarbeidet.

Under partiets høstaksjon 1982 deltok kvinnebevegelsen i de aktiviteter som var lagt opp av partiet.

Informasjon om viktige saker og tiltak er jevnlig sendt kvinnebevegelsen bl.a. gjennom temanotatet «Argument». En spesiell informasjonsbrosjyre om kvinnebevegelsen, «Sterkere sammen», er distribuert.

Barnehageutbygging

På bakgrunn av behovet for barnehager, vedtak på Landskvinnekonferansen i 1981 og for svak offentlig innsats på dette området, vedtok Kvinnesekretariatet å lage en samling argumenter for barnehageutbygging til bruk for partiets kvinner i lokalpolitikken. En gruppe fikk som mandat:

- å legge fram argumenter for utbygging av barnehager,
- å beskrive forskjellige former for barnehager som kan tilpasses nærmiljøet i den enkelte kommune eller deler av kommunen.

Debattopplegget «Utbyggingsplikt for barnehager» ble høsten 1982 sendt kvinneavdelingene og kontaktene i partilaga.

Livslang læring

Programmet «Livslang læring» som ble vedtatt på Landskvinnekonferansen i 1981, er trykt og sendt til kvinnebevegelsens organer. En gruppe fikk i oppdrag å konkretisere programmet. Resultatet av deres arbeid er også sendt til de samme organer. AOF er bedt om å benytte programmet når de lager studieopplegg om samme emne.

6-timers dagen

Etter vedtaket på Landskvinnekonferansen 1981 om «daglig nedkortet arbeidstid og 6 timers normalarbeidsdag for alle som et mål» har Kvinnesekretariatet arbeidet videre med saken. Det har gitt sin tilslutning til partiets initiativ ved oppnevning av et utvalg med medlemmer fra LO og DNA, også Kvinnesekretariatet har representanter i dette utvalget.

Et debattheft om «6-timers dagen» er utarbeidet, og ble sendt kvinneavdelingene i januar 1983.

I tillegg har medlemmer av Kvinnesekretariatet bidratt ved utgivelsen av en debattbok på Tiden Norsk Forlag om 6-timers arbeidsdag.

Krisesentre for mishandlede kvinner

Kvinnesekretariatet har videreført arbeidet for opprettelse og drift av krisesentre. En arbeidsgruppe fikk i 1982 som mandat å vurdere behovet for å øke statstilskottet til krisesentrene ytterligere og å finne fram til tiltak som er nødvendige for kvinner og barn etter krisesenteroppholdet. En argumentsamling om krisesentersaken er sendt kvinneavdelingene.

Kvinnesekretariatet har bedt Arbeiderpartiets stortingsgruppe fremme forslag om oppfølgingstiltak for kvinner og barn som har søkt krisesentrene.

AOFs 50-års jubileumsutstilling om «Kystkvinnene» ombord i S/S «Sørlandet»

Kvinnesekretariatet samarbeidet med AOF om arrangementer rundt kysten, der S/S «Sørlandet» hadde anløp med utstillingen som viste kystkvinnenes liv og arbeid. Gro Harlem Brundtland, Harriet Andreassen og partiets kvinnelige stortingsrepresentanter deltok ved flere av arrangementene, og sammen med kvinneavdelingene bidro de på den måten til at utstillingen ble en suksess.

Edruskapsarbeid

En arbeidsgruppe har utarbeidet materiell som dannet møtepakke om edruskapsproblemer. «Pakken» ble sendt kvinneavdelingene og partiets avdelinger i 1981.

8. mars

Den internasjonale Kvinnedagen ble markert både i 1981 og 1982 med møter og stands, der partiets kvinner var ene- eller medarrangører.

I 1982 ble det gjort et spesielt grundig forarbeid i samarbeid med LO for en felles faglig/politisk feiring. Dette førte til at arbeiderbevegelsens kvinner i langt sterkere grad enn tidligere satte sitt preg på dagen ved stands, møter og arbeidsplassbesøk.

Det ble trykket brosjyrer og vedtatt et manifest som satte søkelyset på Høyre-regjeringens behandling av likestillingsspørsmålet.

Barnerettigheter/barnevern

Kvinnesekretariatet har ved flere anledninger tatt opp og uttalt seg om behovet for styrking av og økt innsats for barne- og ungdomsvernet. «Aksjonsplanen for barn og unge», som ble lagt fram av tidligere statsråd Sissel Rønbeck, ble sendt alle kvinneavdelinger med oppfordring om å følge saken.

Nytt handlingsprogram for likestilling

Kvinnesekretariatet har tatt initiativet til at det utarbeides et nytt handlingsprogram for likestilling. Partiets programkomite er bedt om å nedsette et fellesutvalg mellom partiet og kvinnebevegelsen med oppdrag å utarbeide et slikt program til valget i 1985.

Studiearbeidet

Det er i perioden holdt en rekke kurs og konferanser i kvinneutvalgenes regi.

Landsstyret har bidratt til dette ved vedtak i 1981 om å bevilge fra Thina Thorleifsens studiefond kr. 1000,- pr. kurs der hovedvekten ble lagt på organisasjonsledelse og forberedelse til fylkestings- og kommunevalget 1983. Det ble også satt som betingelse at hver kvinneavdeling deltok med 2 medlemmer.

Følgende kvinneutvalg har holdt slike kurs: Østfold, Oslo, Hedmark, Buskerud, Vestfold, Vest-Agder, Hordaland, Sogn og Fjordane, Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms.

Kvinnebevegelsen samarbeider sentralt og lokalt med AOF, og et stort antall kvinner har også i 1981/1982 deltatt i deres studievirksomhet.

Thina Thorleifsens Studiefond

Inn kontingent 1981	kr. 7.110,-
Inn kontingent 1982	» 7.240,-
I tilskott til kurs og konferanser	
utbetalt i 1981	kr. 4.388,-
utbetalt i 1982	» 16.150,-

Av beløpet i 1982 ble bevilget kr. 9.150,- til Nordisk Studieuke i Finland.

Alva Myrdal Fondet

Før Landskvinnekonferansen i 1981 tok Kvinnesekretariatet initiativet til å opprette et fredsfond i Alva Myrdal's navn. I samråd med Alva Myrdal ble det bestemt at innsamlede midler skulle brukes til en informasjons- og opplysningskampanje for fred og nedrustning.

Landskvinnekonferansen 1981 vedtok enstemmig følgende arbeidsopplegg for fondet:

1. Arbeiderpartiets kvinnebevegelse oppretter et Alva Myrdal Fond.
2. Midler til fondet bygges opp av arbeiderbevegelsens organer og gjennom innsamlingsaksjoner.
3. Fondsmidlene brukes til opplysningskampanje for fred og nedrustningsarbeidet. Alva Myrdal skal godkjenne aktivitetene i utgangspunktet.
4. Fondsmidlene skal brukes gjennom en periode på 2 - 3 år.
5. Målgruppe skal i første rekke være arbeiderbevegelsen.
6. Kvinnesekretariatet oppnevner følgende komiteer:
 - a) En arbeidsgruppe på 5 - 7 medlemmer som utarbeider opplysningskampanjens innhold, lager opplegg for innsamlingsaksjoner og utarbeider retningslinjer til et fondsstyre.
 - b) Det velges et fondsstyre med representanter fra kvinnebevegelse, partiet, LO, AOF og AUF.

En arbeidsgruppe bestående av Anneliese Dørum som leder, Britt Schultz, Anne-Lise Steinbach, Barbara Gulbrandsen, Ingrid Eide og Lillian Ødegaard fikk ansvaret for å lage opplegg til en innsamlingsaksjon, samt utarbeide kampanjens innhold.

Resultatet av innsamlingen ble kr. 320 000,-.

En stor inntektskilde var salget av den røde heklede «Alva Myrdal Rosa». Arbeiderkvinner over hele landet var med å hekle roser for salg.

Det er laget en pakke bestående av forskjellig materiell som tilbys avdelinger og enkeltpersoner til bruk på møter, kurs og konferanser.

Pakken inneholder følgende materiell:

1. Boka «Gi neste generasjon en sjanse». En artikkelsamling av og om Alva Myrdal. Boka er redigert av Turid Sand og utgitt av Tiden Norsk Forlag.
2. Studiehefte til boka «Gi neste generasjon en sjanse». Heftet er laget av Sissel Volan og delfinansiert av Arbeidernes Opplysningsforbund.
3. Kulturheftet «Viser, dikt og prosa». Heftet er laget av Inger Lise Gjørvi.
4. Plakaten «Nei til atomvåpen», laget av kunstneren Tonje Strøm.
5. Utstilling bestående av 8 plakater som viser Arbeiderparti-kvinnenes fredsarbeid gjennom tidene, laget i samarbeid med Arbeiderbevegelsens Arkiv.
6. Foredragsmanus.
7. Kulturboka «Ord mot våpen» er under produksjon. Den redigeres av Inger Lise Gjørvi og utgis av Tiden Norsk Forlag i løpet av 1983.
8. Informasjonsbrosjyre om kampanjen og oversikt over materiellet.

Kvinnesekretariatet har markert Alva Myrdal Fondet ved forskjellige anledninger.

Høsten 1981 hadde medlemmer av Kvinnesekretariatet en sammenkomst med Alva Myrdal i forbindelse med hennes besøk i Oslo da hun mottok en æresdoktorpris.

Kvinnesekretariatet støttet den tverrpolitiske aksjonen for Folkets Fredspris til Alva Myrdal, og denne ble overrakt henne i forbindelse med hennes 80-årsdag i januar 1982.

Fredag 29. oktober 1982 arrangerte Kvinnesekretariatet en pressekonferanse hvor kampanjen og materiellet ble presentert, og i samarbeid med Oslo Arbeiderpartis kvinneutvalg et fredsmøte i Samfunnsalen i Oslo.

I forbindelse med utdelingen av Nobels Fredspris den 10. desember 1982 arrangerte Kvinnesekretariatet en sammenkomst med Alva Myr-

dal og inviterte gjester. Hun ble overrakt en akvarell av Tonje Strøm som takk for at hun ga tillatelse til at hennes navn kunne benyttes i kvinnebevegelsens kampanje.

Kvinnesekretariatet fungerer som fondsstyre for Alva Myrdal Fondet. Fondsstyret har vedtatt å bevilge penger til kurs og konferanser om fred og nedrustning, som arrangeres av fylkeskvinneutvalgene.

Det er også bevilget penger til andre formål, bl.a. til Fredsmarsjen 1981 og til organisasjonen «Nei til atomvåpen»s annonse mot utplasing av atomrakettanlegg i Europa.

Kvinnebevegelsen 80 år

Kvinnebevegelsens 80-års jubileum ble feiret vinteren 1981-82, både sentralt og lokalt.

Sentralt ble jubileet markert med et festmøte i Samfunnshuset, Oslo, den 2. februar. Hovedtema for festmøtet var: «Kvinnebevegelsens arbeid for nedrustning og fred gjennom hele sin historie». Det ble belyst gjennom jubileumstalen så vel som ved kulturinnslagene. Det var også laget en sang til kvinnebevegelsen i anledning jubileet, med tekst av Guttorm Lyshagen og melodi av Bjørn Sannes.

Lokalt ble jubileet markert ved møter på en lang rekke steder i landet.

En plakattstilling over temaet «Kvinnebevegelsens fredsarbeid» ble laget og presentert ved jubileet. Den er siden vist ved arbeiderbevegelsens møter på mange steder rundt om i landet.

Minneinnsamlingen

I tilknytning til jubileet har Kvinnesekretariatet, i samarbeid med Arbeiderbevegelsens Arkiv en innsamling av historisk materiell om arbeiderkvinnens liv og virke gjennom dette århundret. Et veilednings- og spørreskjema for denne innsamlingen er utarbeidet av Kirsten Hofseth og sendt ut til kvinneavdelingene, som er bedt om å foreta innsamlingen.

Materiellet som forhåpentligvis kommer inn, vil danne grunnlag for en bok om arbeiderkvinnens historie. Det tas sikte på at denne skal kunne presenteres ved bevegelsens 100-års jubileum.

Valgkampen 1981

Kvinnebevegelsen la ikke opp til en egen valgkamp, men var med i planleggingen av og deltok i partiets valgkamp.

Alle kvinneavdelinger og kontakter i partilaga ble informert om kvinnebevegelsens rolle i valgkampen. Det ble laget en egen valgavis og løpeseddel, «Kvinnene kommer». Videre ble det sendt ut en «halvfabrikert» løpeseddel, «Kvinnepolitikk for 80-åra», og en brosjyre om Alva Myrdal Fondet. En rekke temanotater, «Argument», om kvinnebevegelsens viktigste saker ble sendt til valgmedarbeidere.

Kvinnesekretariatet markerte seg ellers ved uttalelser og pressemel-

dinge om bl.a. barnehager, Arbeiderpartiets likestillingspolitikk, abortspørsmålet, forebyggende tiltak for ungdom og Høyre-regjeringens likestillingspolitikk.

Aktuelt Perspektiv - Kvinnesidene

Etter at «Arbeiderkvinnen» ble nedlagt i 1979, inngår stoff om kvinnebevegelsen i Aktuelt Perspektiv. Britt Schultz har hatt ansvaret for å tilrettelegge stoffet, mens journalistene Grete Irvoll og Åslaug Rygh i perioder har vært tilknyttet avisa for utarbeidelse av stoff til kvinnesidene.

I 1982 fikk 11 fylkeskvinneutvalg ansvaret for å lage stoff til en side i hvert tabloidnummer. De øvrige kvinneutvalg får dette ansvaret i 1983.

Rachel Grepp Heimen

Heimens styre ble valgt på Landskvinnekonferansen 1981, som også utvidet styret fra 5 til 9 representanter. Følgende ble valgt: Bjørg V. Bergh, formann, Helga Syrrist, nestformann, styremedlemmer Åse Hjelle, Else Bakke, Mary Johansen. Varamedlemmer Anneliese Dørum, Eva Semmerud, Britt Hyggen, Randi Ihlen og Britt Schultz. Oslo Kommunes representanter: Ragnhild Eriksen og Berit Laila Engebretsen. I mai 1981 ba Berit Laila Engebretsen seg fritatt, og Oslo Kommune oppnevnte i stedet Torild Almnes. De ansattes representant i styret er Rigmor Svennevik, med Einar Sneve som vararepresentant. Mødrenes representanter skifter ofte og har et ustabil frammøte.

De ansatte ved Heimen er: Styrer: Anne de Seve Wærnes, lederassistent: Solveig Aldrin, husmor: Marie Rasmussen, barnepleier: Rigmor Svennevik, vaktmester: Einar Sneve. Dessuten er det ansatt 3 nattevakter som deler vaktene mellom seg.

Anne de Sève hadde svangerskapspermisjon fra 1/11.1981 til 1/11.1982. I den perioden var Berit Engebretsen Berg ansatt. Solveig Aldrin hadde svangerskapspermisjon fra 1/4 til 6/9.1982. I denne perioden var Kristian Bredeby ansatt.

Styremøter:

I løpet av 1981 hadde styret 23 møter. I 1982 18 møter. Styret behandler budsjett, regnskap og bosituasjonen på Heimen. Det er også styret som i samarbeid med de ansatte tar ut klientene.

Det er fremdeles stor søkning til Heimen. I 1981 kom det inn 53 søknader, hvorav 20 ble tatt inn. I 1982 var der 67 søknader, hvorav 27 ble tatt inn.

De største problemene mødrene fremdeles har er å skaffe seg en bolig etter oppholdet på Heimen. Det henger ikke bare sammen med knapphet på boliger, men også at innskuddene og husleiene er blitt så høye. Dessuten har de problemer med å få lån til innskudd.

Personalet forsøker å tilrettelegge fritidsaktiviteter, så som trim og kursvirksomhet for mødrene. Men det er som regel dårlig oppslutning.

Nyanskaffelser og vedlikehold:

Heimen har fått ny oppvaskmaskin, og ventilasjonssystemet er reparert. Likeledes er en i gang med å pusse opp våre 2 gjesterom, hvor en bl.a. skal legge inn håndvasker. Det som nå er sterkt nedslitt er baderommene og vaskeriene i alle etasjer.

Mange av våre kvinneforeninger sender pent brukt eller nytt barnetøy til Heimen. Dette er til god hjelp for mange av mødrene.

Til Heimen er det knyttet 4 fond:

Ragna Hagens Minnefond, til innkjøp av bøker.

Nanna Brochs Studiefond, til utdanningsstipendier.

Ragnvald Nygaards Bibliotekfond, og dessuten

Rachel Grepp Heimens Gavefond. Dette fondet får kontinuerlig tilskott fra kvinneavdelingene. I 1981 ble det innbetalt kr. 3600,-, og i 1982 kr. 9342,-. Gavefondets beholdning pr. 31. desember 1982: kr. 164 939,60. Styret for Gavefondet er Bjørg V. Bergh, Astrid Murberg Martinsen og Åse Hjelle.

Nordisk samarbeid

Samarbeidet mellom de nordiske lands sosialdemokratiske kvinneorganisasjoner har også i denne perioden fungert godt ved gjensidig representasjon og felles arrangementer.

1981: Nordisk sekretærmøte i Stockholm 17. januar:

Aud Blegen Svindland og Bjørg V. Bergh.

Nordisk sekretariatsmøte i Stockholm 18. - 19. januar:

Kirsten Myklevoll, Bjørg V. Bergh, Erna Borgen og Britt Schultz.

Nordisk sekretærmøte i Stockholm 4. august:

Bjørg V. Bergh.

Sveriges Socialdemokratiske Kvinnekongress 1. - 5. august:

Harriet Andreassen og Bjørg V. Bergh.

Internasjonalt seminar på Bommersvik i Sverige 7. - 13. august:

Anne-Lise Steinbach, Karin Nordheim Larsen og Ann Karin Eriksen.

Tema: «Kvinnens rolle før, under og etter befrielseskampene».

Nordiske Kvinders Bygg- og Planforum's seminar i Danmark 27. - 30. august:

Gerd Hertsås.

1982: Nordisk sekretariatsmøte i Helsinki 7. - 8. mars:

Harriet Andreassen, Bjørg V. Bergh, Anneliese Dørum, Astrid Murberg Martinsen og Kari Rolstad.

Nordisk Ministerråds kontaktmøte i Stockholm om Likestilling 1. - 2. april:

Kari Rolstad.

Nordisk Studieuke, Sjuendå, Helsinki, 1. - 6. august.

Hovedtema: «Har Sosialdemokratiet fremmet en bestemt livsstil?»

Deltakere: Anneliese Dørum, Berit Moen, Akershus, Karin Lian, Vestfold, Lill Irene Andresen, Telemark, Lillian Olsen, Vest-Agder, Liv Ottzen, Hordaland, Unni Berg, Troms.

Norsk innleder: Sissel Rønbeck: Ungdommens livsstil.

Nordisk møte i Oslo 3. november:

Tema: Vedtektene for S.I.W.

Harriet Andreassen, Bjørg V. Bergh og Britt Schultz.

internasjonalt samarbeid

Kvinnesekretariatet har i perioden drevet et aktivt internasjonalt samarbeid gjennom representasjon, bistand og diverse aksjoner:

1981: Harriet Andreassen har besøkt Mosambik og Zimbabwe med støtte fra Utenriksdepartementet.

Bjørg V. Bergh deltok ved Portugals sos. Kvinnekongress 3. - 5. oktober.

Sendt telegram til Chile's justisminister for frigivelse av dem som ble arrestert 8. mars.

Deltatt i brevaksjon overfor Argentinas president for utreisetilatelsetelse for Ramona Albornoz de Carsil.

Sendt brev til El Salvadors president med henstilling om å løslate 2 kvinner fra CNS.

Bidratt med støtte, kr. 250,-, til Amnesty International for kampanje mot «forsvinninger».

Bidratt med støtte, kr. 1000,-, til Fredsmarsjen.

Vedtatt å støtte konkrete prosjekter for kvinnene i Zimbabwe.

Deltatt i Den Sosialistiske Kvinneinternasjonales underskriftsaksjon for Atomvåpenfritt Europa ved salg og avsendelse av kort til FN's konferanse for fred og nedrustning.

1982: Harriet Andreassen og Edle Ystmark deltok ved kvinnekongress og seminar arrangert av den Jugoslaviske Socialist Alliansen 14. - 18. november.

Sendt telegram til Chile's president om frigivelse av Luisa Valezuela.

Fremmet forslag på følgende emner for Den 3. Verdenskonferanse i FN's Kvinnetiår, Nairobi 1985:

- Sysselsetting, familieplanlegging og matvaresituasjonen.

Fremmet forslag på følgende tema for SIW's kongress i Sidney, Australia, april 1983: «Retten til arbeid, Aksjonsplan mot arbeidsledighet i hele verden».

Barnetøy og leker til Mosambik:

Bistanden til Mosambik's kvinner fortsatte. Denne gang med en storstilt innsamling i kvinnebevegelsen av tøy og leker til barna i Mosambik. 4,5 kubikkmeter tøy og leker ble sendt med Wilh. Wilhelmsens rederi's båter, og 16 store kartonger ble sendt ved hjelp av NORAD til Maputo i Mosambik.

Henvendelser til myndighetene

Fra Landskvinnekonferansen 1981 ble det sendt en rekke henvendelser til Regjeringen og departementene. Disse uttalelser finnes i Landskvinnekonferansens protokoll.

Flere forslag ble oversendt kvinnesekretariatet for videre behandling. Disse er, i likhet med uttalelser fra årsmøter og konferanser på region-, fylkes- og lokalplan, behandlet i Kvinnesekretariatet og ekspedert til de rette organer. Alle svar på henvendelser er sendt tilbake til forslagsstillerne.

Uttalelsene spenner over et bredt saksfelt, med tyngde på saker som fred og nedrustning, arbeidsplasser for kvinner, arbeidstid/6 timersdagen, barnehageutbygging, tiltak for barn og unge, vold mot kvinner/krisesentra.

Det er sendt en spesiell henvendelse til Helsedirektoratet om at leger som er i mot svangerskapsavbrott avviser abortsøken- de kvinner uten å henvise dem til andre leger.

Arbeidernes Ungdomsfylking

Innledning

Slutten av 70-tallet var for AUF ei tid preget av vekst og organisatorisk styrking. Det nye sentralstyret som ble valgt på landsmøtet i mars 1981 hadde derfor et meget godt arbeidsgrunnlag, såvel politisk som organisatorisk. Denne positive utviklingen er videreført gjennom 1981 og 1982. Medlemstallet har fortsatt å øke, og det er tatt opp 84 nye lag.

Gjennom oppbyggingen av AUF-skolen har en søkt å systematisere skoleringsarbeidet. Både på trinn 1 og 2 har deltakelsen fra medlemmene vært stor. I 1983 vil denne oppbyggingen være slutført ved at også trinn 3 foreligger ferdig. Samtidig har kulturaktivitetene i organisasjonen fortsatt en brei plass. Antallet lokale kulturgrupper er større enn på flere ti-år.

Gjennom arbeidet i LO's ungdomsutvalg i fylkene har en søkt å bedre rekrutteringen fra fagorganisert ungdom. Dette er nå i hovedsak i godt gjenge og gir positive resultater. Likevel kan arbeidet på dette området styrkes ytterligere. Også på skolesektoren er AUF's situasjon betydelig styrket de siste par åra. Dette gjelder både den generelle tilslutning fra skoleelever og mer spesielt arbeidet i elevorganisasjonene.

AUF's politiske arbeid i perioden har særlig vært knyttet til to hovedområder: Ungdomspolitiske spørsmål og arbeidet for avspenning og nedrustning. Ungdomspolitisk har arbeidet med tiltak for å innfri ungdomsgarantien vært det mest sentrale. En rekke konkrete forslag er fremmet med sikte på å sikre all ungdom beskjeftigelse. Blant annet har dette skjedd gjennom en felles innstilling fra AUF og LO. En annen sentral ungdomssak har vært boligpolitikken. AUF har særlig lagt vekt på forslag til forbedrede finansieringsopplegg for ungdom, for å senke inngangsbilletten til bolig og for å holde boutgiftene på et rimelig nivå. Ikke minst Høyreregjeringas boligpolitikk har gjort dette til helt sentrale ungdomskrav.

AUF'ere over hele landet er sterkt engasjert i arbeidet for avspenning og nedrustning. Den viktigste enkeltsaken har vært kampen mot utplassering av nye mellomdistanseraketter i Europa. Også arbeidet med å få opprettet en atomvåpenfri sone i Norden har vært viet stor aktivitet.

AUF's øvrige internasjonale engasjement har i hovedsak vært knyttet til solidaritetsarbeid for det palestinske folket og støtte til frigjøringskampen i Mellom-Amerika og det sørlige Afrika.

AUF er fortsatt medlemmer av den sosialistiske ungdomsinternasjonalen, IUSY, og Forbundet Nordens Sosialdemokratiske Ungdom, FNSU. Særlig arbeidet innenfor FNSU har blitt styrket i perioden gjen-

nom felles aksjoner og nært samarbeid omkring saker som ungdomsarbeidsledighet og en atomvåpenfri sone i Norden. IUSY-arbeidet derimot, lider under store organisatoriske problemer. AUF oppfatter likevel de internasjonale kontaktene gjennom IUSY som verdifulle og vil gjøre sitt til at organisasjonen kan fungere bedre.

Arbeiderpartiets overgang til opposisjonsparti har betydd en merkbar endring også i deler av AUF's arbeidsstil.

Mer enn tidligere er det lagt vekt på utadvendte, aksjonsrettede markeringer, ikke minst i forhold til ungdomsmiljøene.

Oppslutningen om partiet blant ungdom har gjennom flere år vært et alvorlig problem. Fra AUF's side føler en nå ved slutten av beretningsperioden at dette er i ferd med å endre seg.

Oppslutningen blant ungdom er økende, både som en følge av eget arbeid, og på grunn av ungdommens første erfaringer med ren Høyrepolitikk. Gjennom en sterk felles politisk og organisatorisk innsats fra hele bevegelsen, og gjennom en ytterligere styrking av AUF's arbeidsmuligheter, så vil mulighetene være gode for en fornyet sterk ungdomsopplutning om Arbeiderpartiet.

Landsmøtet 1981

AUF's 37. ordinære landsmøte ble avviklet i Samfunnssalen i Oslo i dagene 19. - 22. mars 1981.

Det møtte 300 representanter fra fylkeslaga, sammen med Landsstyret, sentralstyret, kontoret og gjester fra inn- og utland.

Landsmøtet behandlet og vedtok nytt prinsippprogram og nytt arbeidsprogram for AUF. Videre ble det foretatt revisjon av organisasjonens lover. DNA's formann Reulf Steen innledet om den politiske situasjonen.

Det ble valgt ny ledelse, etter at Thorbjørn Jagland, Anne Lise Bakken og Martin Kolberg hadde frasagt seg gjenvalg.

Landsstyret

Landsstyret er AUF's høyeste organ mellom landsmøtene. Landsstyret består av lederne i fylkeslaga, samt sentralstyrets medlemmer. Det er avholdt 4 møter i perioden.

Sentralstyret og kontoret

Etter landsmøtet fikk sentralstyret denne sammensetningen: Egil Knudsen, leder, Solveig Torsvik, sekretær, Norvald Mo, nestleder, Siri Bjerke, Jens Stoltenberg, Kjetil Sandermoen, Lillian Ødegård, Berit Dalheim, Frode Forfang, Mette Tyskerud Strandos, Haakon Blankenborg og Hallgeir Westrum. DNA's representant har vært John Sørfjordmo.

Pr. 31. januar 1983 var disse ansatt på AUF's kontor: Egil Knudsen, leder, Solveig Torsvik, sekretær, Grete Berget, redaktør, Ståle Dokken,

faglig sekretær, Torbjørn Festvåg, skolesekretær, Bjarne Christiansen, kultursekretær, Tone Kristoffersen, journalist, Karin Torp, kontorleder, Ann Jorun Thoresen, Laila Norderud, Robert Mederud og Lise Nyland, kontormedarbeidere. Ruth Karlsen, deltidsansatt rengjøringshjelp.

Organisasjonsarbeidet

Hovedsakene i AUS's organisasjonsarbeid har vært:

- Å øke den organisatoriske og politiske skolering av medlemmene.
- Å øke stabiliteten i medlemsmassen.
- Og å øke antall lag og verve nye medlemmer.

AUF er fortsatt inne i en periode med framgang. Aktiviteten er allikevel forskjellig, og arbeidet må klart bedres i enkelte fylker. Følgende fylkeslag har egen ansatt sekretær på hel- eller deltid: Troms, Nordland, Sør-Trøndelag, Møre og Romsdal, Hordaland, Oslo, Akershus, Rogaland, Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Oppland, Hedmark og Østfold.

Sekretærene har vært samlet til sekretærkonferanse 2 ganger i perioden. Konferansene har vært svært nyttige for planlegging av arbeidet. Erfaringene med sekretærordningen er meget gode, og ordningen ønskes utbygd til å gjelde samtlige fylker.

Skoleringen av medlemmene er bygget først og fremst opp rundt AUF-skolen trinn 1 og 2. I tillegg benyttes de ulike skoleringstilbud fra AOF. Det avvikles årlig også sentrale ukekurs på de forskjellige sektorer, og fylkeslaga har egne kortkurs.

AUF's stilling i elevorganisasjonene (YLI og NGS) er i klar framgang. Dette gir organisasjonen et godt grunnlag for en større aktivitet på skolene. Arbeiderstudenten er et viktig bidrag til spredning av informasjon på skolene. Egne skoleaksjonsdager har vært avviklet og gitt svært gode resultater.

Den faglige ungdomsaktivitet har vært planlagt og gjennomført i nært samarbeid med LO's ungdomsutvalg.

Den faglige virksomhet trenger generelt en ytterligere styrking, og blir en prioritert oppgave framover. Fortsatt er alt for mange fagorganiserte ungdommer uten organisasjonstilknytning til AUF.

Kulturaktivitetene sentralt og lokalt er opprettholdt. Egne kulturkontakter er blitt registrert, og egne sendinger til disse er utarbeidet. Kulturaktivitetene har i perioden vært et viktig innslag i AUF-arbeidet.

Valgkampen 1981

Til valgkampen 1981 ble det laget en egen valghåndbok som ble sendt ut direkte til alle medlemmer. Boka tok for seg både de organisatoriske og de politiske sider av valgkampen.

Arbeiderungdommens valgnummer ble hovedtrykksaken til første gangsvelgerne. Videre ble det laget løpesedler på temaet: Ungdomsgarantien - Fred og nedrustning - og Arbeid eller Skole?

Arbeiderungdommen

Arbeiderungdommens opplag har i denne perioden gjennomgående holdt seg på 36 500. I dag er opplaget på 37 500. Alle AUF's medlemmer abonnerer på avisa gjennom medlemskontingenten.

Forbundenes kollektive abonnement utgjør den største delen av opplaget. I 1981 og 1982 har avisa kommet ut med i alt 9 nummer, hvorav tre dobbeltnummer hvert år. Fra 1983 vil avisa komme ut med 11 nummer pr. år.

Økonomien er tilfredsstillende. Regnskapet i 1981 viste et lite underskudd. For 1982 er det ventet et lite overskudd. Geir Gisnås var redaktør i avisa fram til 15. august 1982. Deretter overtok Grete Berget. Tone Kristoffersen er ansatt som journalist. Ann Jorun Thoresen overtok arbeidet med abonnement og annonser etter Øystein Hauge fra 1. august 1982. Kontorleder Karin Torp har hatt ansvaret for det forretningsmessige. Avisa trykkes i Sarpsborg Arbeiderblad.

Arbeiderungdommens styre består av: Sven Pettersen, leder, Roar Wilhelmsen, Jon Nilsen, Egil Knudsen, Solveig Torsvik, Knut Røed og Frode Forfang.

Styrets vararepresentanter er: Richard Trælnes, Frithjof Ekelund, Jens Stoltenberg og Turid Birkeland.

Utøya

I 1981 ble det arrangert valgleir på Utøya sammen med den tradisjonelle Pinseleir. Antall deltakere var henholdsvis ca. 250 og 500.

I 1982 ble det arrangert landsleir og Pinseleir med omlag samme antall deltakere.

Mindre arrangementer og utleievirksomhet har foregått begge år. I 1982 arrangerte AUF en ukes sekretærkonferanse på øya og erfaringen med den var god. I 1983 vil vi forsøke å bruke øya ennå mer til egen virksomhet gjennom både ukekursvirksomhet og sekretærkonferanse.

Svein Harald Grande var ansatt som Utøya-sekretær fram til 1. desember 1981. Ny sekretær vil bli ansatt i januar 1983. Restaureringsarbeidet på øya fortsetter.

Politiske saker

AUF har i perioden blant annet behandlet og fulgt opp følgende politiske saker:

Arbeidsledighetsproblemer blant ungdom.

Utbygging av flere videregående elevplasser.

Ungdom og bolig.

Bedrede fritidstilbud, Rønbeckplanen.

Utplassering av nye atomvåpen i Europa.

«Frys»-forslaget.

Forhåndslagringsavtalen.

Midt-Østen-problemet. Retten til en egen palestinsk stat.

Støtte til frigjøringskampen i El Salvador.

Unntakstilstanden i Polen.

Tariffspørsmål for ungdom.

Økonomisk politikk, herunder forslagene til statsbudsjett.

Rusmiddelproblemene.

Idrettspolitikk.

A-pressen 1981 - 1982

Nye avisbygg og teknisk utbygging

Også i 1981 og 1982 har flere av A-pressens aviser fått fornyet og modernisert sine produksjonslokaler.

På Lillehammer har *Dagningen* i forbindelse med kjøpet av Victoria Hotel, satt sitt preg på bybildet.

Halvdelen av hotellet er overtatt av avisen, hvorav tre etasjer er medgått for dekning av avisens behov, mens de tre øverste etasjer leies bort til den resterende del av hotellet.

Såvel redaksjonen som forretningsavdelingen har, etter ominnredningen av de tidligere hotellrommene, fått svært gode og hensiktsmessige kontorer.

Sørlandet, Kristiansand har i mange år slitt med særdeles uhensiktsmessige arbeidslokaler. Etter mange henvendelser fra Arbeidstilsynet har avisen i løpet av året gjennomført en modernisering og utvidelse av kontorlokalene. Utvidelsen ble mulig fordi en tilstøtende forretning opphørte, slik at lokalene kunne stilles til Sørlandets rådighet.

Norsk Arbeiderpresse A/S har garantert for låneopptakene til investeringene.

Glåmdalen, Kongsvinger flyttet til moderne og rasjonelle arbeidslokaler i slutten av året 1981. Det er også samtidig installert en ny presse i de nye lokaler.

Overgangen til nytt hus og ny presse har gått knirkefritt, idet de gamle lokaler var intakte helt til de nye kunne tas i bruk.

Avisen trykkes nå i det såkalte «Berlinerformat», det samme format som Arbeiderbladet nytter.

Innvielsen av avishuset ble foretatt i januar 1982.

Bergens Arbeiderblads bygging av ny pressehall i Fyllingsdalen har pågått siden høsten 1981. Pressehallen er bygget i forbindelse med kjøp av ny presse, som kunne tas i bruk i slutten av 1982.

Også siden siste landsmøte har det i A-pressen vært kontinuerlige installasjoner av nytt teknisk utstyr. Det gjelder såvel enkelte nye trykkverk som tekstbehandlings- og pakkeriutstyr.

Tekniske avtaler

Det har i løpet av perioden vært forhandlet og sluttet avtaler med Norsk Grafisk Forbund og Norsk Journalistlag om bruken av tekstbehandlingsutstyr som sikrer en mer rasjonell bruk av de nye elektroniske datasystemer for innskriving av journalistenes eget stoff. En vil ved hjelp av slikt tekstbehandlingsutstyr unngå at stoffet blir maskinskrevet to ganger. På sikt bør denne tekniske utviklingen kunne resultere i en noe lavere bemanning.

Avisenes administrative rutiner på EDB

Arbeidet med å utbygge databehandlingen av de administrative rutiner i avisene har fortsatt også i 1981/82.

Imidlertid forårsaket en noe svak maskinkapasitet en til dels dårlig driftssituasjon i 1981. Dette har i løpet av perioden forbedret seg, og er etter installasjon av en større maskin i Østlands-Data på Hamar, brakt i orden på en tilfredsstillende måte.

AVON-systemet (avisenes on-line-system) er forøvrig til regelmessig vurdering av et nedsatt utvalg, ikke minst fordi den raske utvikling på data-området kan medføre at en desentralisering av A-pressens data-rutiner på sikt kan vise seg økonomisk gunstigere.

Felleskjøp

Arbeiderpressens Samvirke A/L organiserer fellesinnkjøp av maskiner og forbruksvarer i produksjonen. Gjennom store rabatter som storforbruker har avisene derved oppnådd store besparelser.

Antall aviser og endringer i utgivelsen

Ved utgangen av 1982 består A-pressen av 42 aviser, som er organer for DNA. Av disse er 27 dagsaviser, en tilbakegang på 4 siden 1980. Dette skyldes at 2 aviser er opphørt (Vestfold Fremtid, Sandefjord og Tiden, Arendal). Nybrott, Larvik er blitt en frittstående DNA-avis, samt nedennevnte endring for Sunnmøre Arbeideravis, Ålesund.

Videre er det 6 aviser som utkommer 5 ganger i uken. 7 aviser utgis 3 ganger i uken og 2 aviser utgis 2 ganger i uken. Dertil har Indre Nordmør, Surnadal, endret sin utgivelse fra 3 ganger til 1 gang pr. uke.

Fra 1983 har Sunnmøre Arbeideravis besluttet å utgi avisen 5 dager ukentlig ved ikke å utkomme på lørdager.

Videre har A-pressen av økonomiske grunner måttet oppgi å støtte utgivelsen av Andenes Avis, Andenes og Øyntytt, Sortland, fra 1. juli 1982 Vesterålen Arbeiderpresse A/S har imidlertid ved egne midler maktet å fortsette utgivelsen av Øyntytt som en frittstående DNA-avis.

Avisenes opplag

Mens A-pressen balanserer litt opp og litt ned fra det ene året til det andre, hele tiden over 500 000 i samlet opplag, har den borgerlige presse med to store løssalgsaviser i spissen vunnet en del fremgang.

Norsk dagspresses opplagsutvikling fra 1978 til 1981 fordelt på pressegrupper vil fremgå av etterfølgende tabeller. Dessverre var ikke tallene for 1982 fordelt på de forskjellige pressegruppene klare da dette ble skrevet, men endringene som skjedde i løpet av 1982, var kun av marginal karakter, slik at tabellene er relativt representative også for dagens situasjon.

Lokalpressen (hele landet unntatt Oslo-avisene):

	Opplag	Prosentandel			
	1981	1981	1980	1979	1978
A	461 034	29,9	30,1	30,3	30,0
H	385 578	25,0	25,3	25,3	25,4
S	80 455	5,2	5,3	5,5	5,5
V-DnF	95 053	6,2	6,6	6,9	7,0
Øvrige	519 982	33,7	32,7	32,0	32,1
Sum.....	1 542 102	100,0	100,0	100,0	100,0

Hele landets presse:

	Opplag	Prosentandel			
	1981	1981	1980	1979	1978
A	513 630	21,9	22,3	22,7	23,0
H	641 283	27,3	27,9	27,8	28,5
S	101 359	4,3	4,5	4,6	4,7
V-DnF	100 384	4,3	4,5	4,8	4,7
Øvrige	991 411	42,2	40,8	40,1	39,1
Sum.....	2 348 067	100,0	100,0	100,0	100,0

Norsk Arbeidspresse A/S' styre etter årsmøtet i 1982:

<i>Styremedlemmer:</i>	<i>Personlige vararepresentanter</i>	<i>Aksjegruppe</i>
Tor Halvorsen	Ole Knapp	A
Olav Habberstad	John Stene	A
Svein-Erik Oxholm	Randi Moe	A
Frank Andersen	Johan Kleven	B
Per Brunvand	Olav Nilssen	B
Gro Harlem Brundtland	Ivar Leveraas	B
Thor Bjurstrøm	Leif Sveen	C

Med følgende unntak var styret fra årsmøtet 1982 det samme som fra 1981:

LOs formann Tor Halvorsen overtok formannsvervet etter Tor Aspengren, som ved oppnådd pensjonsalder fratrådte etter 16 år i formannsvervet.

Olav Habberstad, Jernbaneforbundet rykket inn i styret som fast medlem etter Tor Halvorsen, med John Stene, Jern og Metall som ny, personlig vararepresentant.

Arbeiderpressens Samvirke A/L's styre etter årsmøtet 1982:

Medlemmer:

Thor Bjurstrøm, Akershus
Arbeiderpresse A/S, formann
Ivar Leveraas, DNA,
nestformann
Aslak Ona, Arbeiderbladet
Odd Brandsøy, Firdaposten
Alf Hildrum, Bergens
Arbeiderblad
Otto K. Thoresen, Nordlys
Arnulf Nordgård, Arbeider-Avisa

Bjørn Vetle Olsen, Glåmdalen

Svein-Erik Oxholm, Norsk
Arbeiderpresse A/S
Finn Arne Eriksrud, Arbeider-
partiets Presseforbund
Oskar Theodorsen, A-pressens
faktorgruppe

Terje Iversen, De ansattes
representant organisert i
Norsk Journalistlag

Elsa Neverdal, De ansattes
representant organisert i
H&K og NGF

Styret i 1982 er det samme som etter årsmøtet i 1981 med følgende unntak:

Leif Sveen og Steinar Slagstad har fratrudd, og som nye styremedlemmer ble valgt Alf Hildrum og Bjørn Vetle Olsen.

I 1981 var Alf Hildrum Arbeiderpartiets Presseforbunds representant til styret.

Personlige vararepresentanter:

Ole Moe, Sarpsborg
Arbeiderblad

Johs. Skeide Larsen, DNA
Johan Jervell, Demokraten
Kolbjørn Eide, Romsdal Folkeblad

Knut H. Larsen, Dagningen
Johan Woll, Fremover
Arne Varem, Namdal
Arbeiderblad

Asmund Opperud, Oppland
Arbeiderblad

Olav Habberstad, Norsk
Arbeiderpresse

Tore Sjølie, Arbeider-
partiets Presseforbund

Karl Hellskog, A-pressens
faktorgruppe

Rune Jørgensen, De ansattes
representant organisert i
Norsk Journalistlag

Kirsten Osmo Eriksen, De ansattes
representant organisert i
H&K og NGF

Administrasjonen

Disponent for selskapene Norsk Arbeiderpresse A/S og Arbeiderpressens Samvirke A/L har i 1981 og 1982 vært Einar Olsen.

Redaktør for Arbeidernes Pressekontor har i hele perioden vært Arvid Jacobsen.

Som soussjef i selskapet Norsk Arbeiderpresse A/S er fra 1. februar 1982 Tor J. Andersen ansatt.

Arbeiderpressens Annonsekontor har vært ledet av markedssjef Lars Glans, og forhandlingsleder Henning Dahl har ledet Arbeiderpressens Tarifforening.

Selskapets adresse er Youngstorget 2 B, Oslo 1.

Avisenes navn, deres redaktører og disponenter pr. 31.12.1982

Nedenfor gis en oppstilling over avisenes navn, deres utgiversted og navnene på avisenes redaktører og disponenter ved utgangen av 1982:

Avisens navn:	Utgiversted:	Redaktør:	Disponent:
Alle hverdager			
Arbeiderbladet	Oslo	Per Brunvand	Aslak Ona
Arbeider-Avisa	Trondheim	Eigil Gullvåg	Arnulf Nordgård
Bergens Arbeiderblad	Bergen	Alf Hildrum	Alf Hildrum
Dagningen	Lillehammer	Knut Helge Larsen	Odd Dissen
Demokraten	Fredrikstad	Charlie Jansson	Johan Jervell
Finnmark Dagblad	Hammerfest	Reidar Nielsen	Aksel Olsen
Finnmarken	Vadsø	Erling Arvola	Ivar Karlsen
Fremover	Narvik	Aage Ulvik	Johan Woll
Fremtiden	Drammen	Johan Kleven	Øivind Boger
Glåmdalen	Kongsvinger	Egil Toreng	Bjørn Vetle Olsen
Halden Arbeiderblad	Halden	Arvid Johanson	Kjell Løvhaug
Hamar Arbeiderblad	Hamar	Magne Bjørnerud	Jostein Nådland
Helgeland Arbeiderblad	Mosjøen	Eirik Moe	Olav Jensen
Moss Dagblad	Moss	Sturle Lyberg	Petter Ulrich Gade
Namdal Arbeiderblad	Namsos	Rolv Amdal	Arne Varem
Nordlands Framtid	Bodø	Ragnar Larsen	Alf Myrbakk
Nordlys	Tromsø	Ivan Kristoffersen	Otto K. Thoresen
Nybrott	Larvik	Arne Tumyr	Arne Tumyr
Oppland Arbeiderblad	Gjøvik	Leif Sveen	Asmund Opperud
Rana Blad	Mo i Rana	Øivind Hirsti	Sverre Riksvold
Rogaland Avis	Stavanger	E. Pahr-Iversen	Arne Franck-Nielsen
Romsdal Folkeblad	Molde	Kolbjørn Eide	Jørund Ruud
Sarpsborg Arbeiderblad	Sarpsborg	Ole Mode	Kjell Sønsteby
Sogn Dagblad	Høyanger	Norvald Stedje	Jarle Øren
Sørlandet	Kristiansand	Egil Rosenløv	Aasmund Mykland
Telemark Arbeiderblad	Skien	Alf Skåum	Gunnar Toft
Tidens Krav	Kristiansund	Asbjørn Jordahl	Fritz Nilsson
Vestfold Arbeiderblad	Tønsberg	Tor Andersen	Tor Andersen
5 ganger ukentlig:			
Akershus Amtstidende	Drøbak	Thor Bjurstrøm	Ole Egeland
Akershus Arbeiderblad	Lillestrøm	Thor Bjurstrøm	Ole Egeland
Romerikes Blad	Jessheim	Thor Bjurstrøm	Ole Egeland
Rjukan Arbeiderblad	Rjukan	Ola Torp	Konrad Anderson
Sunnmøre Arbeideravis	Ålesund	Jan P. Albertsen	Einar Hasund
Østfold-Posten	Askim	Ole Moe	Kjell Sønsteby
3 ganger ukentlig:			
Arbeidets Rett	Røros	Hans L. Grytbakk	Arne Sund
Aura Avis	Sunnalsøra	Jan Arve Ødegård	Tor Bach
Aust-Agder Blad	Risør	Oddvar Mykland	Oddvar Mykland
Bygdeposten/Eikerposten	Vikersund	Odd Flatum	Terje Walle
Firda-posten	Florø	Odd Brandsey	Oddbjørn Svarthumle
Hardanger Folkeblad	Odda	Øivind Madssen	Kjell Jacobsen
Stjørdalens Blad	Stjørdal	Bjarne Salberg	Arnulf Nordgård
2 ganger ukentlig:			
Karmøybladet	Kopervik	Nils E. Langva	Nils E. Langva
Opdallingen	Oppdal	Inge Godtland	Tor Bach
1 gang ukentlig:			
Indre Nordmør	Surnadal	Jan Arve Ødegård	Tor Bach

Arbeiderbladet

Også i 1981 økte Arbeiderbladet inntektene vesentlig mindre enn A-pressens andre aviser, men med en sterk kontroll av kostnadene ble overskuddet 956 000 kroner i 1981.

Den totale omsetningen utgjorde i 1980 82,0 millioner kroner og 84,4 millioner kroner i 1981.

Til tross for at opplaget også i 1981 gikk tilbake til 52596, leses Arbeiderbladet av over 220 000 personer over 15 år hver dag.

Arbeidet med en reorganisering av Arbeiderbladet har vært prioritert gjennom hele året, og fra 1. juli 1982 ble Aktietrykkeriet opprettet som eget aksjeselskap. 1. januar 1983 vil Norsk Arbeiderpresse A/S overta aksjene i Aktietrykkeriet A/S.

Hele den tekniske produksjon (eks. trykning) er nå flyttet til Youngstorget, slik at produksjonen i dag går vesentlig bedre enn tidligere.

Ved årsskiftet 1981/82 var det 134 ansatte i avisen. Dette er 8 færre enn ett år tidligere.

Aktietrykkeriet A/S

Trykkeriets omsetning i 1981 utgjorde 63,8 millioner kroner, som ga et driftsoverskudd på kroner 839100,- etter renter og avskrivninger.

Aktietrykkeriet har i perioden 1981/82 vært igjennom en større omlegging av driften. Noe som har ført til en vesentlig reduksjon i bemanningen. Ved utgangen av 1982 hadde Aktietrykkeriet 80 ansatte. En av de største endringene er skjedd gjennom en deling av Arbeiderbladet og Aktietrykkeriet. Noe som har ført til at Arbeiderbladet nå selv har hånd om produksjon av avisen, mens Aktietrykkeriet skal konsentrere seg om produksjon av sivile trykksaker. Alle omleggingene er skjedd i nært samarbeid og i full forståelse med de ansatte.

Daglig leder for trykkeriet er Knut Dale.

Etter delingen av selskapet vil trykkeriet stå bedre rustet til å løse de trykksaksoppdrag som arbeiderbevegelsen måtte ønske.

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek

Årene 1981-82 var arkivets 72. og 73. driftsår.

Innkjøp og gaver

Utenom den løpende tilveksten fra organisasjoner og andre forbindelser er det i toårsperioden mottatt 99 overføringer av trykt og utrykt stoff fra organisasjoner og privatpersoner. Vi setter særlig pris på at bevegelsens veteraner stadig tilfører arkivet verdifullt materiale. Det er i toårsperioden kjøpt inn 1355 bøker og skrifter. Av disse var 86 utrykte hovedoppgaver. Bevilgningene til mikrofilm er i all hovedsak brukt til kjøp av avisfilm.

Serviceytelser

I toårsperioden ble ca. 5900 betjent på lesesalen. Det ble utlånt 2985 bøker og skrifter, 2487 fotos og 145 faner. Som vanlig er den litteraturen som blir brukt på lesesalen ikke med i statistikken. Det samme gjelder bruken av fotostatmaskinen. Vi kan fortsatt merke økt fjernlån av våre bøker, og henvendelser pr. brev og telefon øker stadig. Fra dublettsamlingen sender vi fortsatt bøker og småskrifter til andre bibliotek. Særlig omfattende har sendingene i denne perioden vært til Friedrich-Ebert-Stiftung i Bonn.

Internt arbeid

Arbeidet med å omregistrere billedsamlingen fortsetter, og ordningen og registreringen av innkommet materiale pågår som vanlig. Det samme gjelder arbeidet med registreringen av kjøpte og mottatte bøker.

Som en konsekvens av arkivets store engasjement i utstillingsarbeid har arkivet i 1982 innredet et rom for reprofotoografering.

Faneregistering pågår fortsatt. Arbeidet med å oppspore arkivstoff hos veteraner og institusjoner er intensivert, og Arnfinn Malme og Kirsten Hofseth intervjuet kystkvinner under «Sørlandets» tokt langs norskysten.

Forbindelser og konferanser

Vi har god kontakt med arbeiderbevegelsens lokale arkiver. Både arkivlederen og arkivaren har holdt en rekke forelesninger på kurs i arbeiderbevegelsens regi. Dette har delvis vært innføringskurs for barfotforskere som ønsker å utforske arbeiderbevegelsens historie lokalt. Begge har også hatt forelesninger på universitets- og høghskolenivå. For

LO's informasjonsavdeling har Damslora skrevet og illustrert boka «En historie verdt i kjenne». Kokkvoll fullførte i 1981, i nært samarbeid med Lill-Ann Jensen, AOF's jubileumsbok «Av og for det arbeidende folk». På forespørsel fra henholdsvis AOF, DNA's kvinnesekretariat og NKL har Kirsten Hofseth laget tre veiledningshefter om lokalhistorisk forskning for amatører.

Høsten 1981 sto arkivet som arrangør av en nordisk konferanse om «Arbeiderbevegelsens kulturarbeid og kulturpolitikk i Norden». De fleste rapportene til denne konferansen er trykt i Tidsskrift for Arbeiderbevegelsens Historie nr. 1, 1982.

Som vanlig har arkivet vært representert ved de årlige konferansene for arbeiderbevegelsens historikere i Linz i Østerrike. Den internasjonale sammenslutningen av arbeiderbevegelsens arkiver har hatt sine møter i Barcelona og London der vi også var representert.

Arkivet har hatt en praktikant fra Statens Bibliotekskole.

Informasjon og utstillinger

Flere grupper er vist om i arkivet, og den årlige boklista «Aktuelle bøker og skrifter i Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek» er sendt ut. Kort over vår tilvekst av utenlandsk litteratur er sendt til Universitetsbibliotekets samkatalog. Arkivet har i perioden laget 9 utstillinger bygd på våre fotografier og vårt arkivmateriale. De største av disse utstillingene var i anledning Jernbanearbeiderdagene, Grafiskdagene, Arbeidernes Sang- og Musikkfestival i Trondheim, AOF's 50 års jubileum, Kvinnebevegelsens 80 års jubileum og faneutstillingen i Galleri F 15 på Jeløya.

Vi har fortsatt en fast spalte for arkivet i AOF's tidsskrift «Fakkelen».

Budsjett, styre og personale

Arkivets budsjett var kr. 2 182 000,- for 1981 og kr. 2 479 000,- for 1982. Statstilskuddet var henholdsvis kr. 925 000,- og kr. 1 008 000,-. De øvrige midlene kom fra Opplysnings- og Utviklingsfondet.

Arkivets styre var fram til 1/1.1982 Ivar Leveraas, formann, Jan Aaboen, Jakob Grava, Kjell Lien, Dagfinn Mannsåker, Odd Harald Røst og Gunhild Wang. Fra 1/1.1982 har styret vært Jan Aaboen, formann, Ingeborg Botnen, Jakob Grava, Knut Johannesen, Kjell Lien, Odd Harald Røst og Kari Lund Bråthen. Det ble holdt 4 styremøter i perioden.

Fra til 1/1.1982 var arkivets daglige ledelse delt mellom Kokkvoll og Damslora som en følge av Kokkvolls arbeid med AOF's jubileumsbok. Det faste personale er pr. 31/12.1982 arkivleder Arne Kokkvoll, arkivar Svein Damslora, bibliotekarene Kari Lund Bråthen, Sissel Pettersen, Lill-Ann Jensen, arkivsekretærene Kåre Auale og Kirsten Hofseth, kontorsekretær Gunhild Wang, vitenskapelige assistenter Einar A. Terjesen og Arnfinn Malme.

Fonds og stipend

Conrad Mohrs legat og Chr. Holtermann Knudsens stipend

Partiets medlemmer av komiteen som skal innstille kandidater, har i 1981 og 1982 vært Bjørg V. Bergh og Ivar Leveraas.

Conrad Mohrs legat for 1981 ble tildelt Erling Ottesen, Bergen, og for 1982 Bjørn Rasch, Oslo, og Knut Hongerø, Ski.

Chr. Holtermann Knudsens stipend for 1981 ble tildelt Sverre Øst-hagen, Hamar, og for 1982 Arne Svensen, Svelvik.

